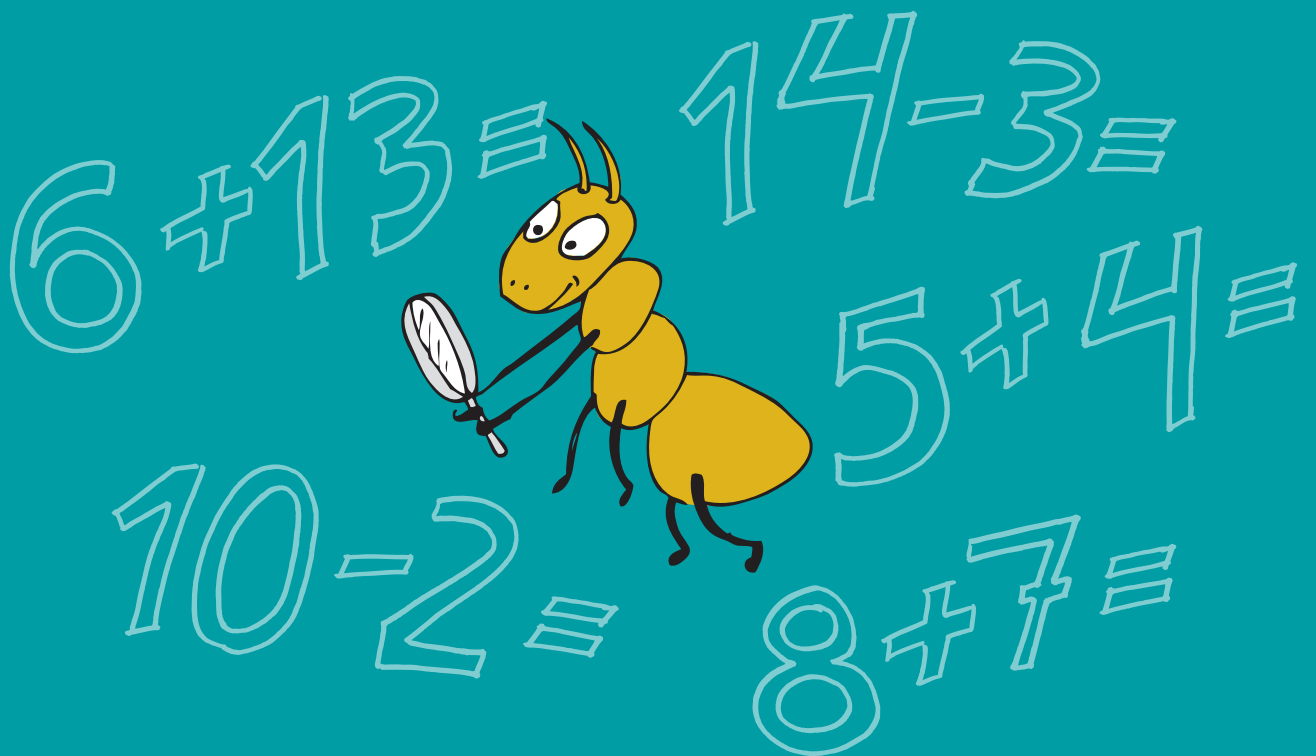

Meelika Maila, Kadri Männiksaar
Eve Värv, Anneli Areng

MATEMAATIKA

TÖÖRAAMAT 3. KLASSILE

I OSA

MATEMAATIKA

TÖÖRAAMAT 3. KLASSILE

I OSA

Tartu 2013

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Hariduslike erivajadustega
õpilaste õppevara arendamine

Meelika Maila, Kadri Männiksaar, Eve Värvi, Anneli Areng
Matemaatika tööraamat 3. klassile, 1. osa

Tööraamat vastab põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppele.

Retsenseerinud Hannes Jukk, Merle Varik

Kaane kujundanud Ege Taškin
Keeletoimetaja Kairit Henno
Küljendaja Irina Gron
Kunstnik Piret Tagel

Õppevara väljaandmist on toetanud Euroopa Sotsiaalfond ja Eesti riik programmi
„Hariduslike erivajadustega õpilaste õppevara arendamine“ kaudu.

Programmi viib ellu SA Innove

Autoriõigus: SA Innove, autorid, 2013

Kõik õigused kaitstud. Igasugune autoriõigusega kaitstud materjali ebaseaduslik
paljundamine ja levitamine toob kaasa seaduses ette nähtud vastutuse.

ISBN 978-9949-513-32-1 (Kogu teos)
ISBN 978-9949-513-34-5 (1. osa)
ISBN 978-9949-513-33-8 (Kogu teos: pdf)
ISBN 978-9949-513-35-2 (1. osa: pdf)
ISBN 978-9949-513-36-9 (2. osa)
ISBN 978-9949-513-37-6 (2. osa: pdf)
ISBN 978-9949-513-38-3 (3. osa)
ISBN 978-9949-513-39-0 (3. osa: pdf)
ISBN 978-9949-513-40-6 (4. osa)
ISBN 978-9949-513-41-3 (4. osa: pdf)

Trükiettevalmistus:

Kirjastus Atlex
Kivi 23
51009 Tartu
Tel 734 9099
Faks 734 8915
atlex@atlex.ee
www.atlex.ee

ARVUD 1–20

1. Jutusta, mis on pildil. Mitu?

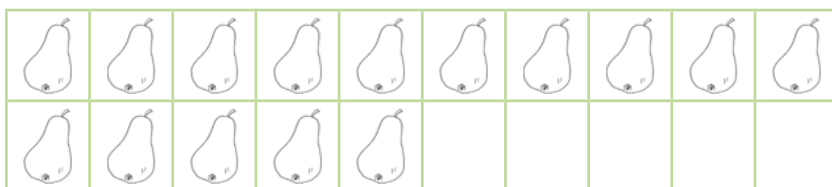
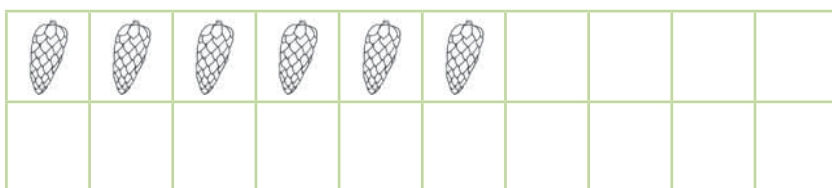
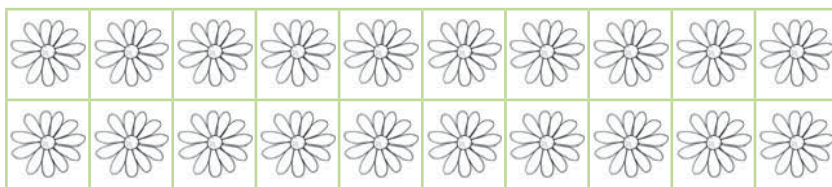
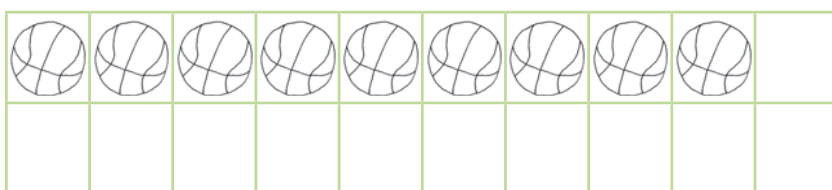
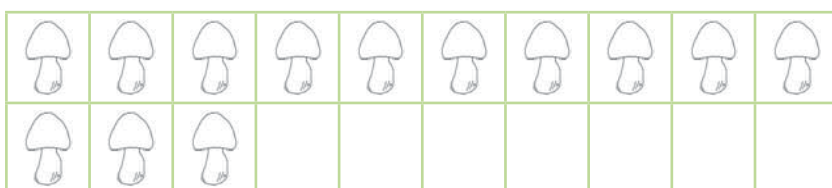
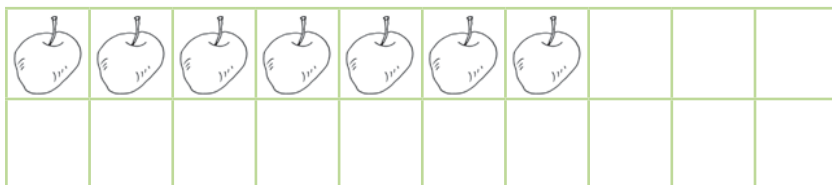
2. Loenda. Täida lüngad.

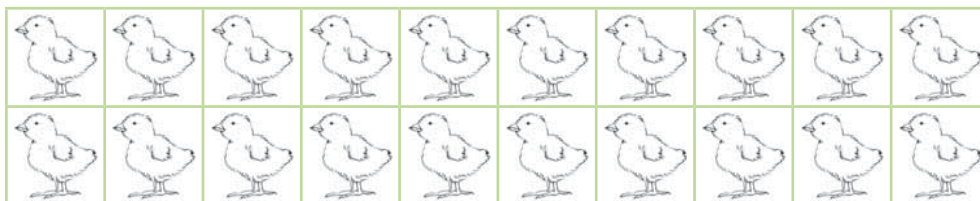
1

0

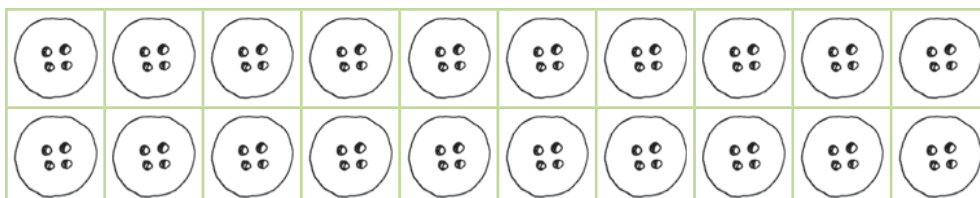
kümme

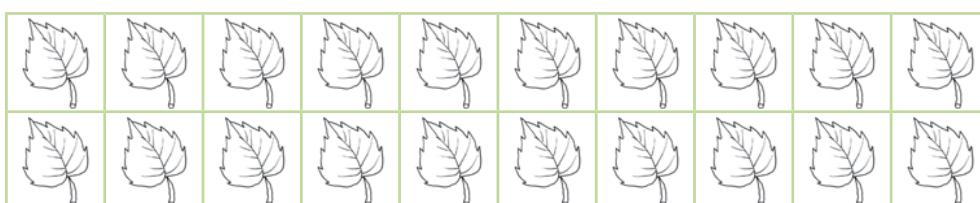
3. Värvri vajalik arv kujundeid.

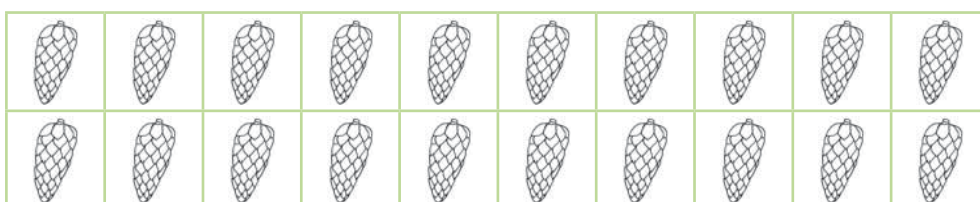
1	0
---	---

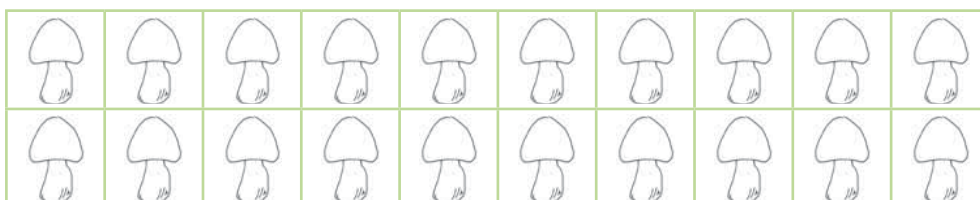
1	2
---	---

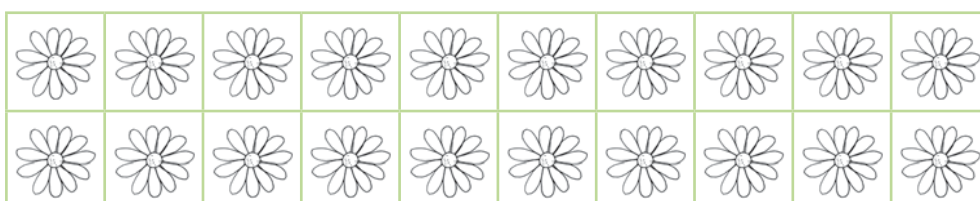
	6
--	---

2	0
---	---

	2
--	---

1	6
---	---

Ühe-kohalised arvud on

Kahe-kohalised arvud on

4. Kirjuta pildi juurde puuduv arv. Loe arvu-rida.

1				5		7			10
11		13			16			19	

	18						
							
							

5. Järjesta arvud. Alusta kõige väiksemast.

Mis sõna on peidus?

S	A	V	E	T	I	P	E	T	E	D	Ä	M
7	3	13	9	1	6	10	12	8	2	4	11	5

6. Kirjuta arvu-rida kasvavas järje-korras. Loe.

1				5					
				15					20

Nimeta arvule **11** kolm eelnevat arvu.

Nimeta arvule **9** viis järgnevat arvu.

Nimeta arvud, mis on arvude **10** ja **16** vahel.

7. Kirjuta puuduvad arvud.

14				18		9			12	
17			20		9		11		19	

8. Järjesta arvud kasvavas järje-korras.

5				19		18		10		
6		4			17			9		8
4										
12		10			14			13		
	16			15		20		3		18

9. Kirjuta arvu-rida kahanevas järje-korras. Loe.

20					15				
					5				1

Nimeta neli arvu, mis on arvust **17** väiksemad.

Nimeta kolm arvu, mis on arvust **17** suuremad.

Nimeta kõige suurem ühe-kohaline arv.

10. Kirjuta puuduvad arvud.

10		8		6	12			9	
17			14		19			16	

11. Järjesta arvud kahanevas järje-korras.

8			20	19		15	
7		9		18		11	14
9							
1		13		17		10	20
	6		5	4			12

KAHEKOHALISE ARVU KOOSTIS

12. Kirjuta puuduvad arvud.

10

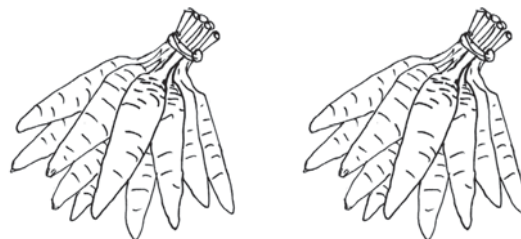
ja

5

1 kümneline ____ ühelist

K Ü

1

ja

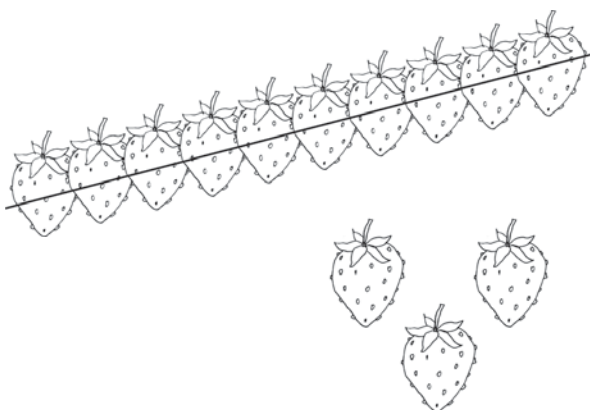

____ kümnelist ____ ühelist

K Ü

13. Kirjuta pildi järgi puuduvad arvud.

K Ü

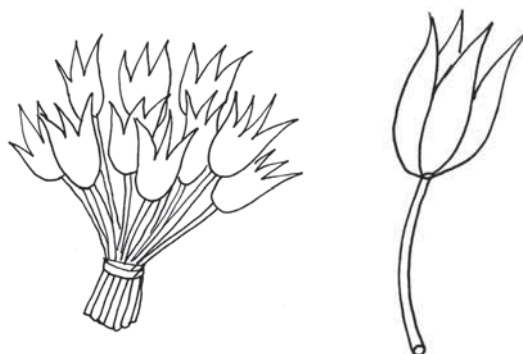
1

0

K Ü

3

K Ü

K Ü

K Ü

K Ü

14. Kirjuta arvu kümnelised ja ühelised.

Arv	Kümnelist	Ühelist
18		
15		
10		

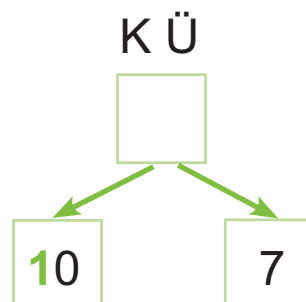
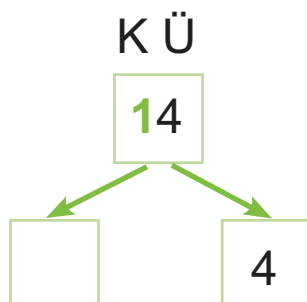
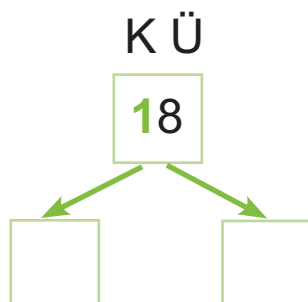
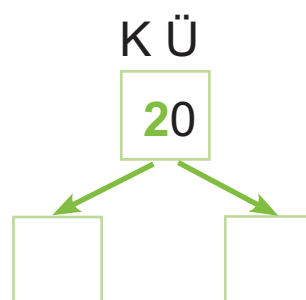
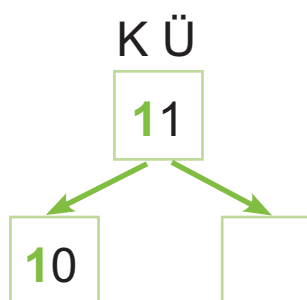
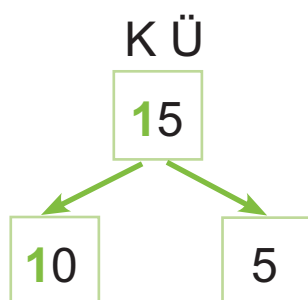
Arv	Kümnelist	Ühelist
11		
20		
17		

15. Kirjuta arv kümneliste ja üheliste järgi.

Arv	Kümnelist	Ühelist
	1	6
	2	0
	1	3

Arv	Kümnelist	Ühelist
	1	0
	1	9
	1	1

16. Kirjuta arvu asendajad.

17. Kirjuta puuduvad arvud.

12 on 10 ja

17 on ja

15 on ja

19 on ja

11 on ja

20 on ja

18. Tuletan meelde.

Liitmisel on kõige suurem arv **taga**.

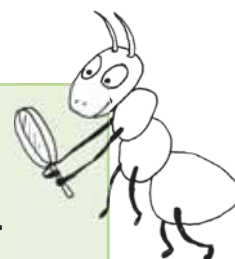
Lahutamisel on kõige suurem arv **ees**.

$$\square + \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

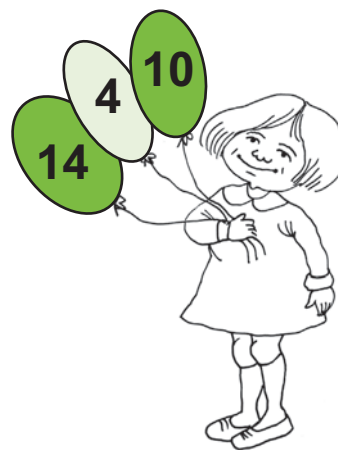
$$\square - \square = \square$$

19. Koosta antud arvudega neli ülesannet.

$$\begin{array}{l} \square + \square = \square \\ \square + \square = \square \\ \square - \square = \square \\ \square - \square = \square \end{array}$$

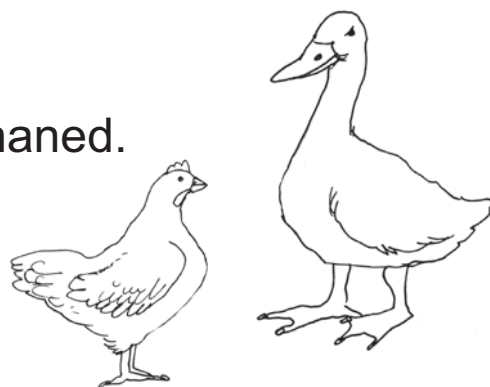
$$\begin{array}{l} \square + \square = \square \\ \square + \square = \square \\ \square - \square = \square \\ \square - \square = \square \end{array}$$

20. Lahenda ülesanne.

Vana-ema oli 10 kana ja mõned haned.

Kokku oli tal 14 kodu-lindu.

Mitu hane oli vana-ema?

21. Kirjuta puuduvad arvud.

$$17 - 10 = \square$$

$$4 + 10 = \square$$

$$11 - 10 = \square$$

$$10 + \square = 15$$

$$16 - \square = 10$$

$$19 - \square = 10$$

$$3 + \square = 13$$

$$18 - \square = 8$$

$$10 + \square = 12$$

$$\square - 10 = 2$$

$$\square + 9 = 19$$

$$\square - 5 = 10$$

22. Lahenda ülesanne.

Korvis oli 18 õuna.

Lapsed sõid korvist ära mõned õunad.

Nüüd on korvis 10 õuna.

Mitu õuna sõid lapsed korvist ära?

23. Lahenda ülesanne.

Kooli sööklasse toodi juurde 5 lauda.

Nüüd on sööklas 15 lauda.

Mitu lauda oli sööklas enne?

ARVUDE 1–20 VÕRDLEMINE

24. Võrdle hulki ja arve (<; =; >).

14 16

18 16

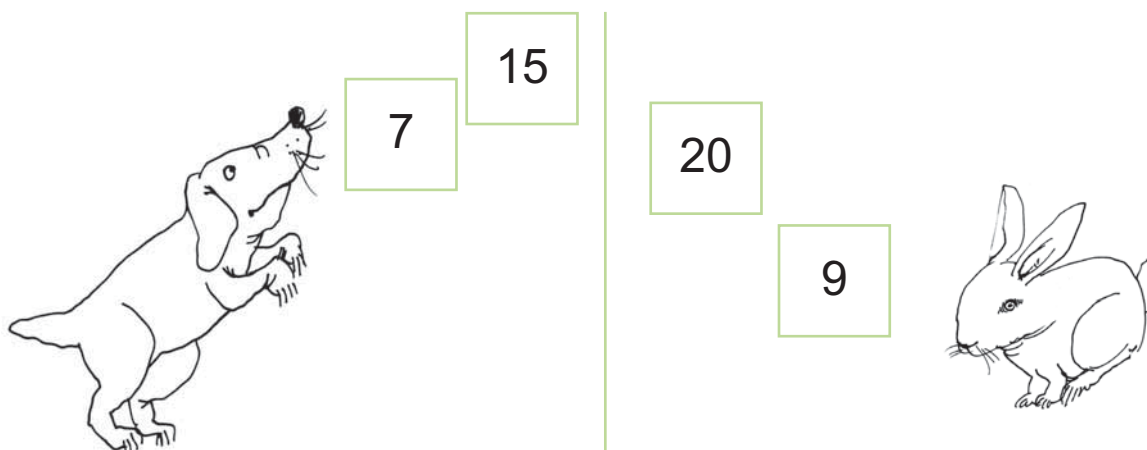
25. Võrdle arve (<; =; >).

5 6	8 4	7 9
15 16	18 14	17 19
17 15	16 18	10 20
13 12	15 13	20 19

26. Võrdle arve (<; =; >).

4 12	7 13	19 6
12 4	13 7	6 19
15 18	12 11	14 16
15 8	2 11	14 6

27. Vali lünka sobiv arv.

$13 > \square$

$13 < \square$

$\square < 19$

$\square > 19$

28. Kirjuta sobivad arvud.

$10 > \square$

$15 = \square$

$19 < \square$

$10 < \square$

$15 > \square$

$17 = \square$

$10 = \square$

$15 < \square$

$20 > \square$

$\square < 18$

$\square > 11$

$\square = 20$

$\square > 18$

$\square = 11$

$\square < 16$

$\square = 18$

$\square < 11$

$\square > 14$

$11 < \square$

$\square > 12$

$17 < \square$

$\square > 17$

$19 < \square$

$18 > \square$

$13 < \square$

$\square = 14$

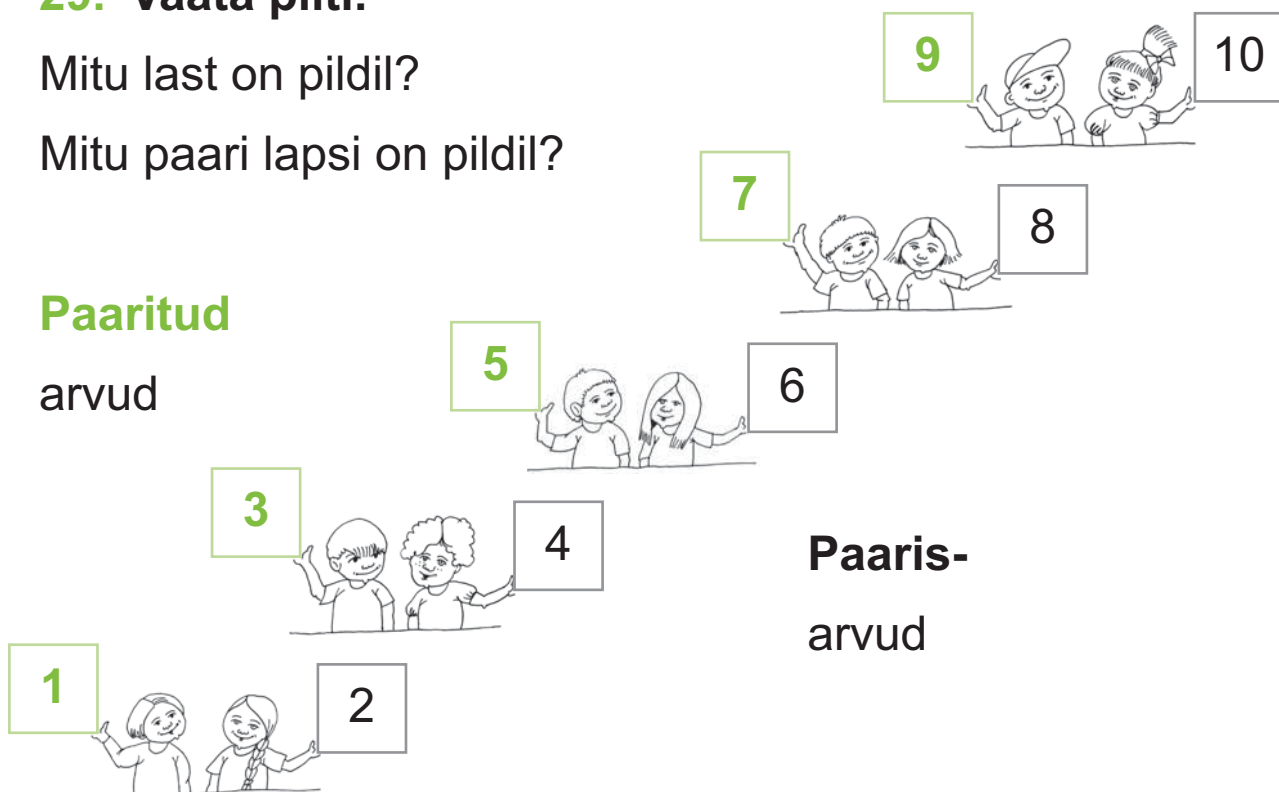
$\square > 16$

PAARIS- JA PAARITUD ARVUD

29. Vaata pilti.

Mitu last on pildil?

Mitu paari lapsi on pildil?

Paaritud

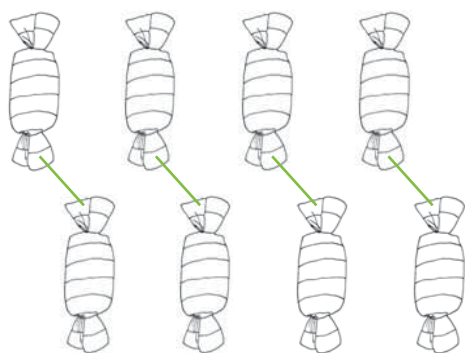
arvud

Paaris-
arvud

Paaritud arvud on

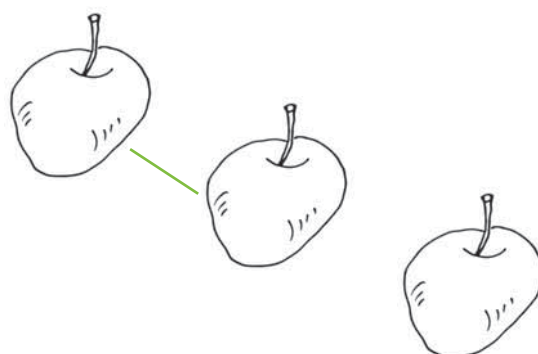
Paaris-arvud on

30. Täida lüngad.

8 kommi

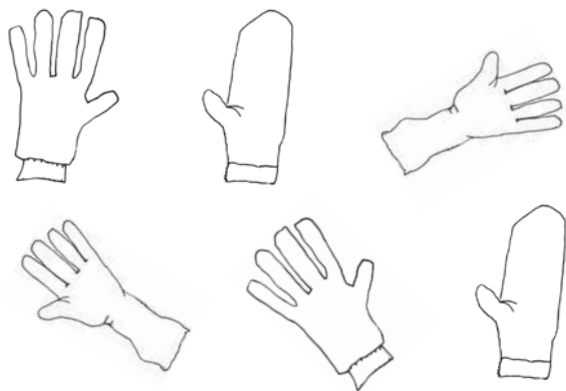
... on arv

... õuna

... on arv

31. Ühenda paarid joonega.

6 on arv.

... onarv.

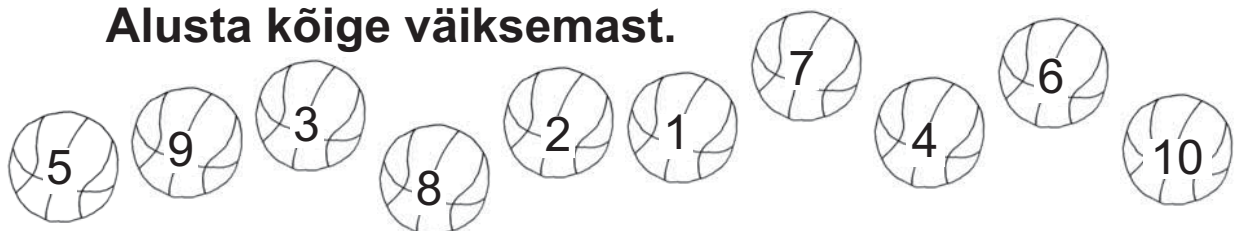
... on arv.

... on arv.

32. Jaota arvudega pallid tabelisse.

Alusta kõige väiksemast.

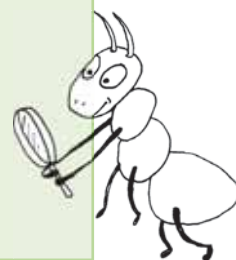

Paaritu arv					
Paaris-arv					

Jäta meelde.

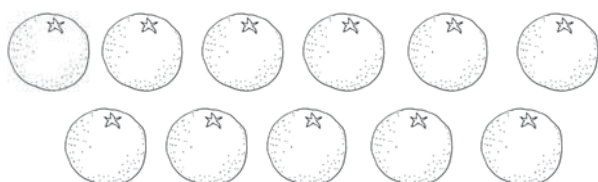
Paaritud arvud on arvud, kus üheliste number on 1, 3, 5, 7 või 9.

Paaris-arvud on arvud, kus üheliste number on 2, 4, 6 või 8 ja kõik täis-kümned.

33. Loenda. Kirjuta arv.

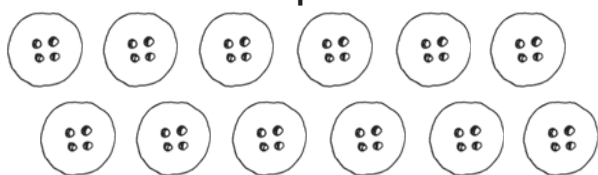
Tõmba arvus ühelisele joon alla.

apelsini

pirni

nööpi

lille

lusikat

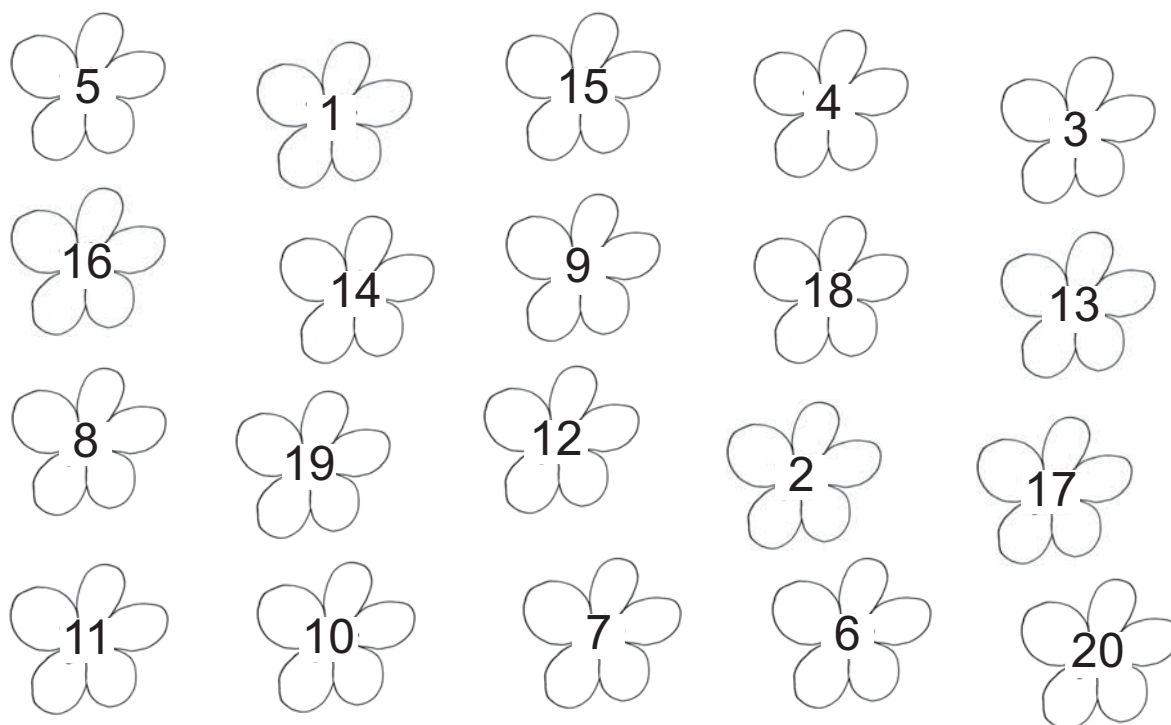

seent

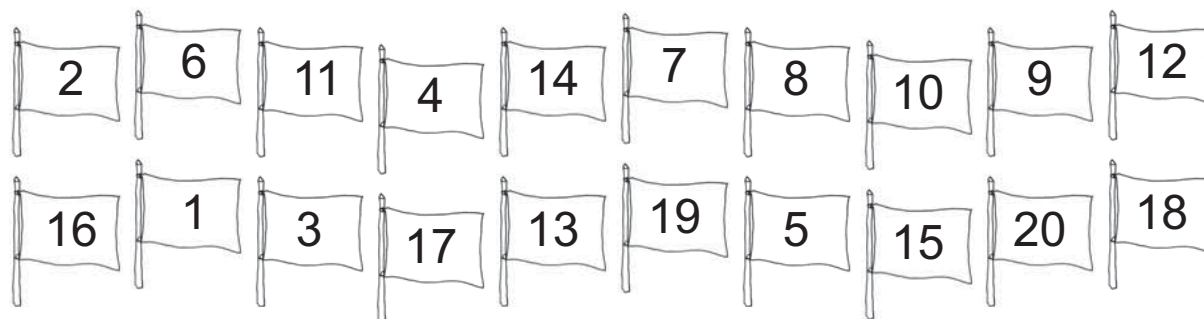
Kirjuta arvud tabelisse.

Paaris-arvud	Paaritud arvud

34. Värvi paaris-arvuga lilled kollaseks.

35. Värvi paaritu arvuga lipud siniseks.

36. Jaota arvud paari kaupa tabelisse.

Alusta kõige väiksematest.

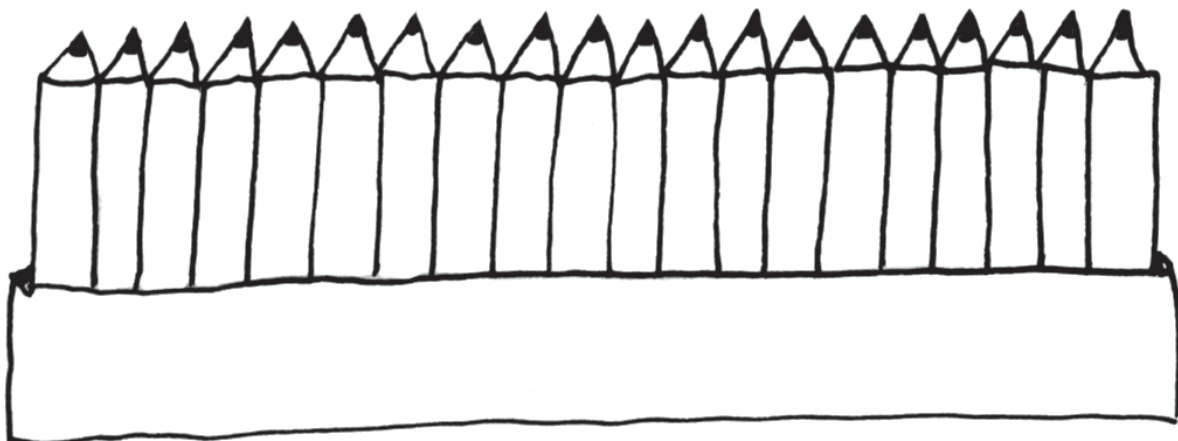
2 7 6 19 3 14 9
 12 4 11 13
 18 16 17 20 1 5 15

Paaritu arv	1									
Paaris-arv	2									

JÄRGARVUD 1.–20.

37. Värv pliatsid.

Karbis on pliatsit.

Järje-korda tähistava **arvu järele** kirjutatakse **punkti**.

Näide: **14.** pliats on roheline.

2. – hele-kollane	esimene – valge
19. – hall	viies – roosa
14. – roheline	kahe-teist-kümnes – tume-lilla
3. – tume-kollane	seitsmes – tume-punane
8. – hele-sinine	kahe-kümnes – must
10. – tume-sinine	kuues – hele-punane
16. – beež	viie-teist-kümnes – tume-roheline
4. – oranž	ühe-teist-kümnes – hele-lilla
13. – hele-roheline	kaheksa-teist-kümnes – pruun
17. – tume-pruun	üheksas – sinine

38. Täida lüngad.

Matemaatika töö-raamat on avatud lehe-küljelt.

Eelmine oli lehe-külg.

20. ülesanne asub lehe-küljel.

5. ülesanne asub lehe-küljel.

12. ülesanne asub lehe-küljel.

17. ülesanne asub lehe-küljel.

9. ülesanne asub lehe-küljel.

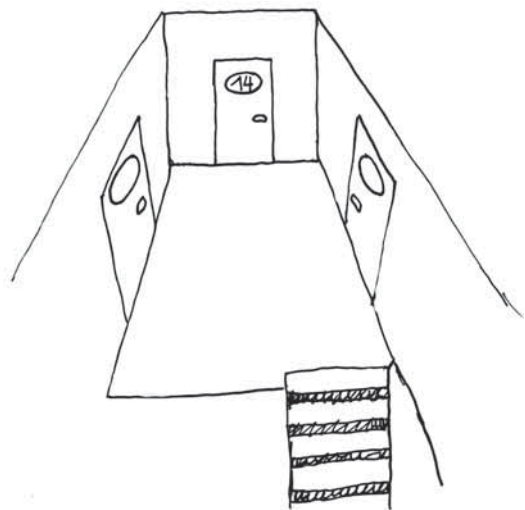
39. Täida lüngad.

Trepi-kojas on kolm korterit.

Keskel asub 14. korteri uks.

Vasakul asub korteri uks.

Paremal asub korteri uks.

40. Täida lüngad.

Minu istun kinos 5. reas 19. kohal.

Minu ees on rida, koht.

Minu taga on rida, koht.

Minust paremal on rida, koht.

Minust vasakul on rida, koht.

41. Arvuta.

$10 + 1$

14 - 4

15 – 10

2 + 10

$10 + 7$

12 - 2

13 – 10

$6 + 10$

$10 + 5$

16 – 6

17 – 10

$4 + 10$

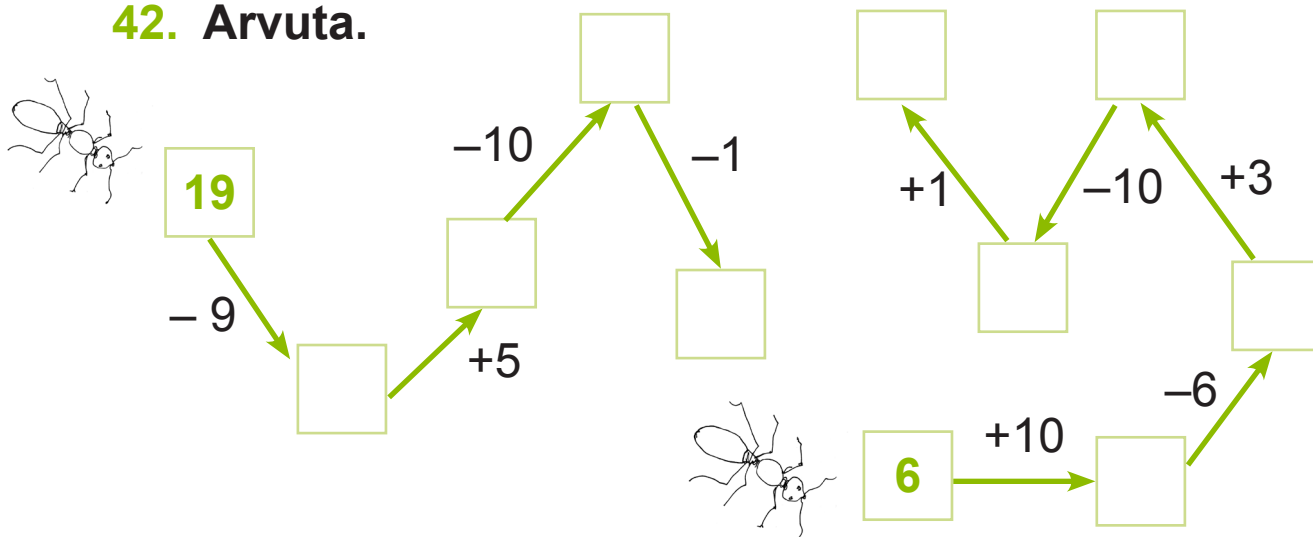
$10 + 3$

19 – 9

18 – 10

1 + 10

42. Arvuta.

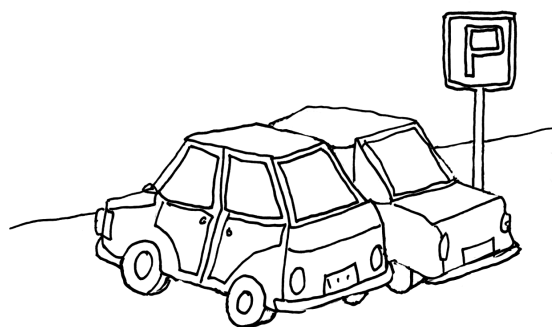

43. Lahenda ülesanne.

Parkimis-platsil oli 14 autot.

Platsilt sõitis ära 4 autot.

Mitu autot jäi parkimis-platsile?

44. Lahenda ülesanne.

Kauba-rong koosnes 8 konteiner-vagunist ja

10 tsistern-vagunist.

Mitu vagunit oli selles rongis?

LIITMINE JA LAHUTAMINE 10 PIIRES

45. Kirjuta lünka puuduvad arvud.

The worksheet contains seven house-shaped templates for mathematical exercises. Each house has a number on its roof, a row of green clover icons below it, and a box for writing numbers. The houses are numbered 2, 3, 4, 5, 8, 7, 6, 9, and 10. The boxes contain pre-written addition problems with missing numbers (indicated by ellipses).

House 2: 2
2 clovers
1 + ...

House 3: 3
3 clovers
1 + ...
2 + ...

House 4: 4
4 clovers
1 + ...
2 + ...
3 + ...

House 5: 5
5 clovers
1 + ...
2 + ...
3 + ...
4 + ...

House 8: 8
8 clovers
1 + ...
2 + ...
3 + ...
4 + ...
5 + ...
6 + ...
7 + ...

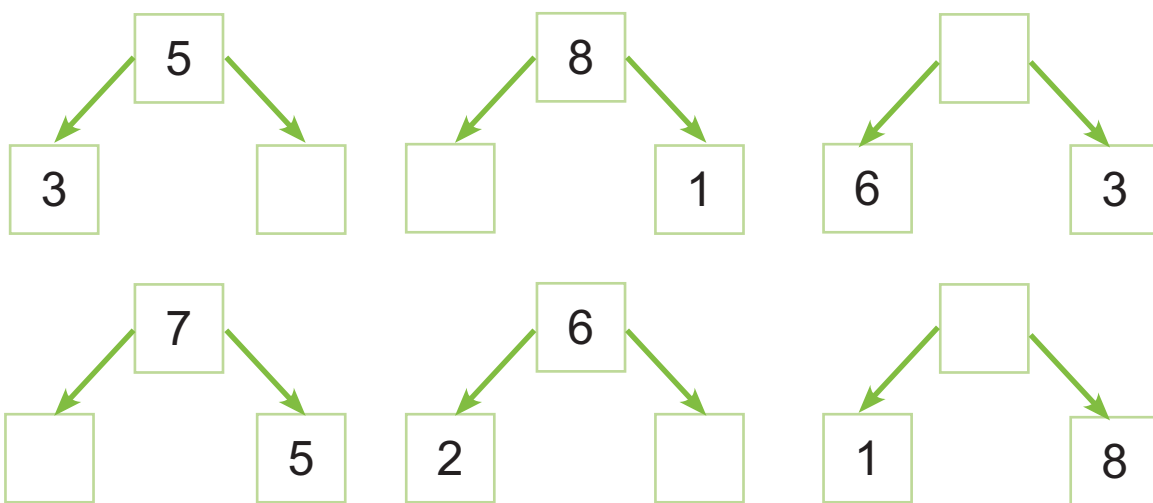
House 7: 7
7 clovers
1 + ...
2 + ...
3 + ...
4 + ...
5 + ...
6 + ...

House 6: 6
6 clovers
1 + ...
2 + ...
3 + ...
4 + ...
5 + ...

House 9: 9
9 clovers
1 + ...
2 + ...
3 + ...
4 + ...
5 + ...
6 + ...
7 + ...
8 + ...

House 10: 10
10 clovers
1 + ...
2 + ...
3 + ...
4 + ...
5 + ...
6 + ...
7 + ...
8 + ...
9 + ...

46. Leia puuduvad arvud.

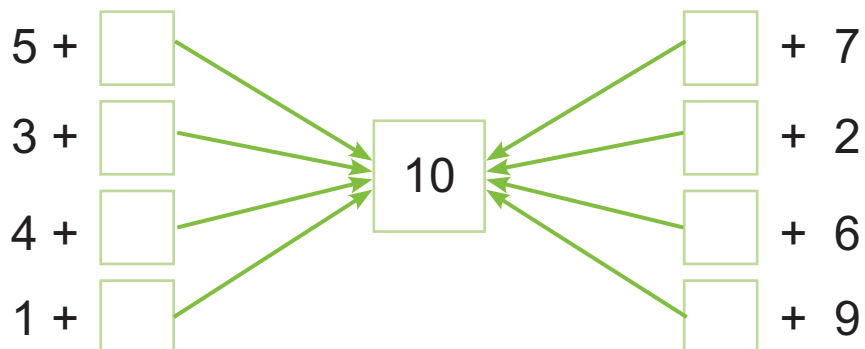

47. Koosta antud arvudega neli tehet.

$\square + \square = \square$
 $\square + \square = \square$
 $\square - \square = \square$
 $\square - \square = \square$

$\square + \square = \square$
 $\square + \square = \square$
 $\square - \square = \square$
 $\square - \square = \square$

48. Leia puuduv arv.

49. Koosta ülesanne. Arvuta.

$$2 + 1 = \dots$$

$$1 + 2 = \dots$$

$$\dots + \dots = \dots$$

$$\dots + \dots = \dots$$

$$\dots + \dots = \dots$$

$$\dots + \dots = \dots$$

$$\dots + \dots = \dots$$

$$\dots + \dots = \dots$$

50. Arvuta.

8 + 1 =				5 + 2 =				4 + 5 =			
1 + 8 =				2 + 5 =				5 + 4 =			
2 + 6 =				7 + 1 =				6 + 3 =			
6 + 2 =				1 + 7 =				3 + 6 =			

51. Arvuta. Kirjuta vastus tabelisse.

	+ 1	+ 2	+ 3
4			
5			
6			

	+ 4	+ 5	+ 6
1			
2			
3			

52. Koosta ülesanne. Arvuta.

$$9 - 3 = \dots$$

$$6 - \dots = \dots$$

$$\dots - \dots = \dots$$

$$\dots - \dots = \dots$$

53. Arvuta.

7	
4	
5	
9	

9	
5	
7	
6	

6	
8	
7	
9	

54. Arvuta. Mis sõna on peidus?

$$7 - 4 = 3 \quad \boxed{\text{V}}$$

$$10 - 2 = \dots \quad \boxed{\text{H}}$$

$$9 - 8 = \dots \quad \boxed{\text{E}}$$

$$9 - 3 = \dots \quad \boxed{\text{D}}$$

$$8 - 4 = \dots \quad \boxed{\text{N}}$$

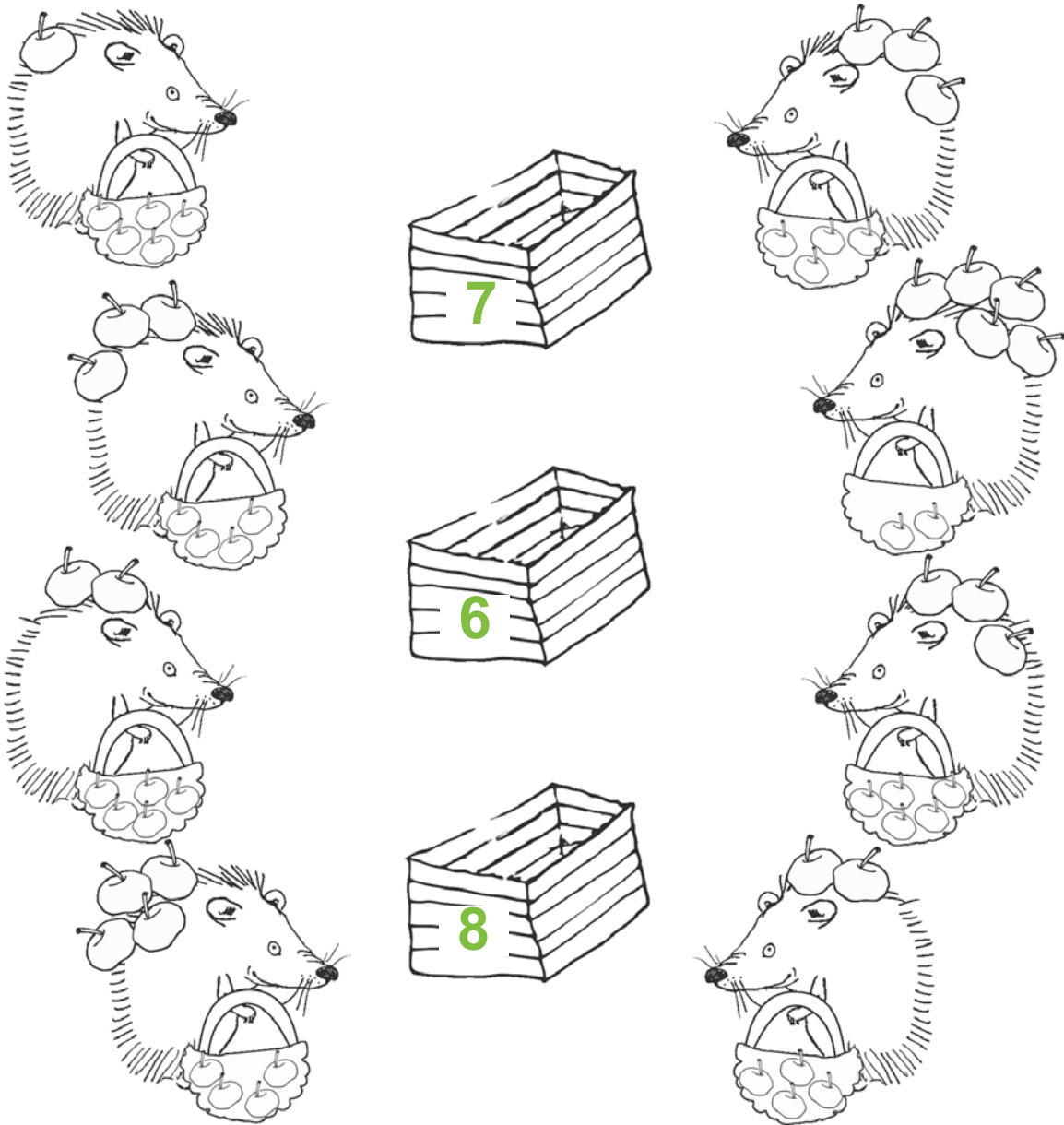
$$5 - 3 = \dots \quad \boxed{\text{A}}$$

$$6 - 1 = \dots \quad \boxed{\text{T}}$$

$$9 - 2 = \dots \quad \boxed{\text{U}}$$

3	2	8	1	5	7	4	6
V							

55. Millisesse kasti viib siil õunad? Ühenda joonega.

56. Kirjuta lünka märk + või – .

$7 \square 1 = 8$

$8 \square 2 = 6$

$5 \square 3 = 2$

$6 \square 4 = 2$

$1 \square 6 = 7$

$2 \square 5 = 7$

$3 \square 7 = 10$

$4 \square 5 = 9$

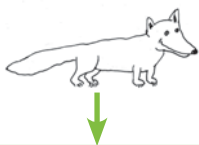
$7 \square 3 = 4$

$5 \square 2 = 3$

$9 \square 3 = 6$

$8 \square 1 = 7$

57. Arvuta. Värvi rebase-poisi kodu-tee roheliseks.

$4 + 3$	$9 - 3$	$8 - 5$	$2 + 5$	$8 - 1$	$6 + 1$
$5 + 2$	$1 + 6$	$5 - 4$	$3 + 4$	$9 + 1$	$10 - 3$
$5 - 1$	$3 + 4$	$10 - 3$	$9 - 2$	$10 - 7$	$5 + 2$

**58. Arvuta. Värvi pildid, kus vastuseks on paaritu arv.
Kontrolli, kas sa värvisid viis pilti.**

$$5 + 2$$

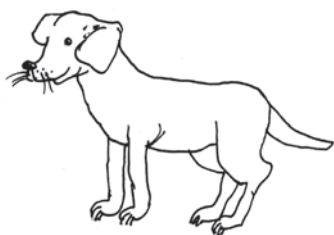
$$9 - 4$$

$$6 + 3$$

$$7 - 3$$

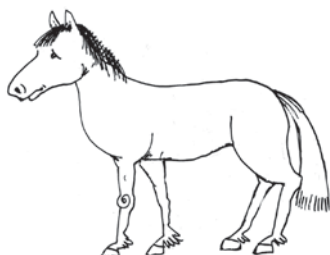
$$10 - 8$$

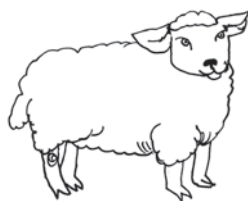
$$1 + 7$$

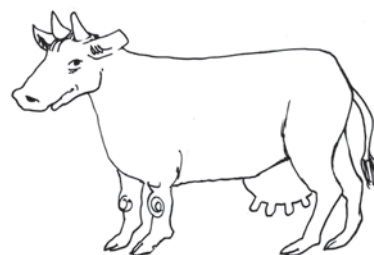
$$8 - 5$$

$$4 + 6$$

$$2 + 4$$

$$8 - 7$$

59. Arvuta.

$5 + 1 + 2$

$7 - 4 - 2$

$5 + 4 - 2$

$7 + 0 + 1$

$9 - 1 - 7$

$7 + 3 - 1$

$9 + 1 + 0$

$6 - 3 - 1$

$6 - 0 + 4$

$4 + 2 + 3$

$5 - 2 - 3$

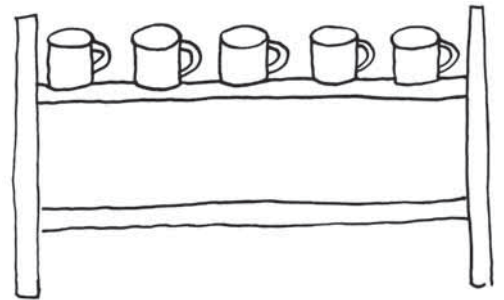
$9 - 5 + 3$

60. Lahenda ülesanne.

Ülemisel riiulil on 5 kruusi.

Alumisel riiulil on sama palju kruuse.

Mitu kruusi on kahel riiulil kokku?

61. Lahenda ülesanne.

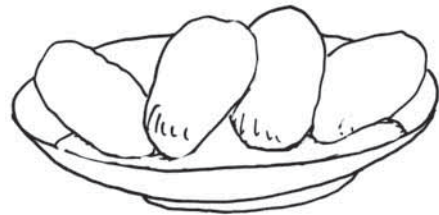
Taldrikul oli 4 liha-pirukat.

Ema pani sinna veel

2 kapsa-pirukat ja 2 porgandi-pirukat.

Mitu pirukat pani ema taldrikule?

Mitu pirukat on nüüd taldrikul?

62. Pane lünkadesse arvud ja lahenda ülesanne.

Kapis oli 10 vihikut. Õpetaja võttis kapist enne ... vihikut ja hiljem veel ... vihikut.

Mitu vihikut jäi kappi?

LIITMINE JA LAHUTAMINE 20 PIIRES (JÄRGUÜHIKU ÜLETAMISETA)

LIITMINE JÄRGUÜHIKU ÜLETAMISETA

63. Vaata näidet. Arvuta.

$12 + 1 = \dots\dots$

$11 + 3 = \dots\dots$

$10 + 2 + 1 = \dots\dots$

$10 + \dots + \dots = \dots\dots$

$18 + 1 = \dots\dots$

$12 + 4 = \dots\dots$

$10 + \dots + \dots = \dots\dots$

$\dots\dots + \dots + \dots = \dots\dots$

$15 + 2 = \dots\dots$

$13 + 5 = \dots\dots$

$\dots\dots + \dots + \dots = \dots\dots$

$\dots\dots + \dots + \dots = \dots\dots$

64. Arvuta.

$13 + 2$

$18 + 1$

$11 + 3$

$13 + 6$

$15 + 1$

$16 + 2$

$13 + 5$

$11 + 7$

$14 + 3$

$14 + 4$

$12 + 4$

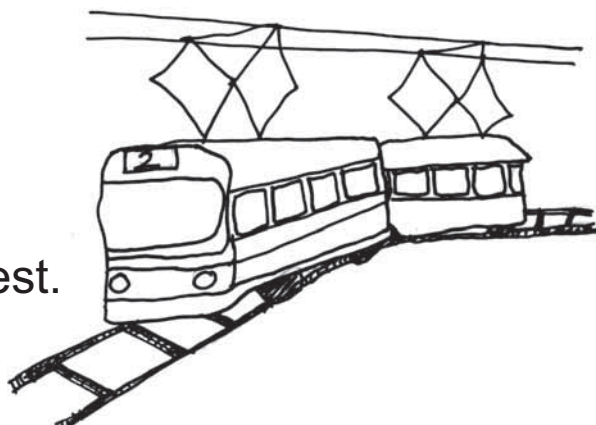
$12 + 5$

65. Lahenda ülesanne.

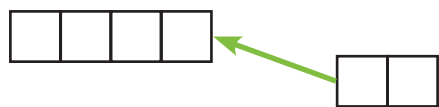
Trammis oli 16 inimest.

Peatuses sisenes trammi 3 inimest.

Mitu inimest on nüüd trammis?

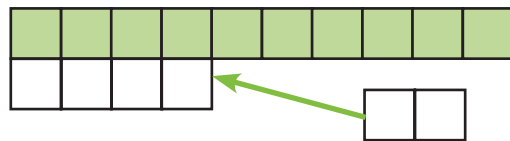
66. Vaata joonist. Kirjuta puuduvad arvud.

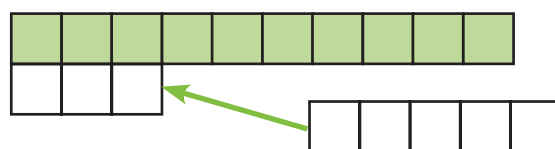
$$\begin{array}{c} \text{K Ü} \\ \boxed{4} \end{array} + \begin{array}{c} \text{K Ü} \\ \boxed{2} \end{array} = \begin{array}{c} \text{K Ü} \\ \boxed{} \end{array}$$

$$\begin{array}{c} \text{K Ü} \\ \boxed{} \end{array} + \begin{array}{c} \text{K Ü} \\ \boxed{} \end{array} = \begin{array}{c} \text{K Ü} \\ \boxed{} \end{array}$$

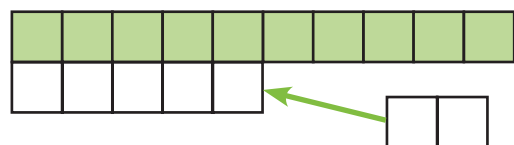
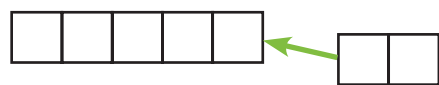
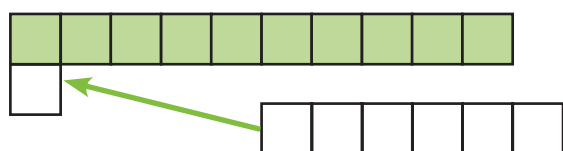

$$\begin{array}{c} \text{K Ü} \\ \boxed{14} \end{array} + \begin{array}{c} \text{K Ü} \\ \boxed{} \end{array} = \begin{array}{c} \text{K Ü} \\ \boxed{} \end{array}$$

$$\begin{array}{c} \text{K Ü} \\ \boxed{} \end{array} + \begin{array}{c} \text{K Ü} \\ \boxed{} \end{array} = \begin{array}{c} \text{K Ü} \\ \boxed{} \end{array}$$

67. Ühenda õige joonis ja ülesanne. Arvuta.

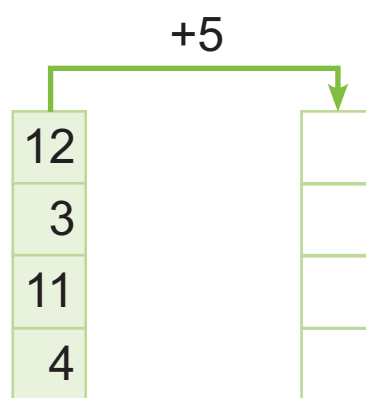
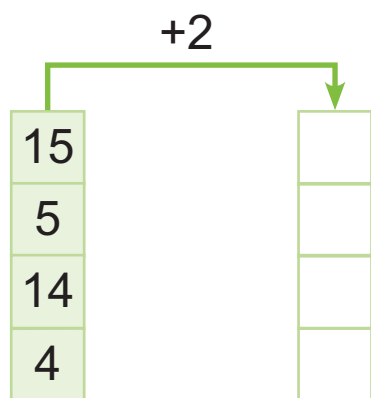
	5	+	2	=		
1	5	+	2	=		
1	1	+	6	=		
	1	+	6	=		

68. Arvuta. Võrdle vastuste paare.

Mis on vastustes erinevat (sarnast)?

$4 + 1$	$3 + 2$	$5 + 3$	$4 + 4$
$14 + 1$	$13 + 2$	$15 + 3$	$14 + 4$
$2 + 5$	$3 + 6$	$1 + 7$	$1 + 8$
$12 + 5$	$13 + 6$	$11 + 7$	$11 + 8$

69. Arvuta. Kirjuta vastus.

70. Arvuta. Kirjuta vastus tabelisse.

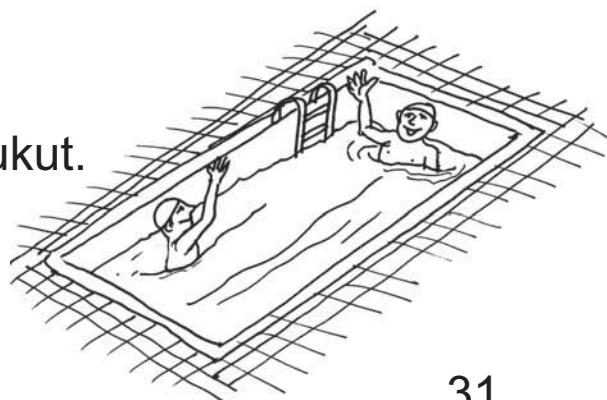
+	2	4	1	3
15				
4				

+	5	7	6	4
2				
11				

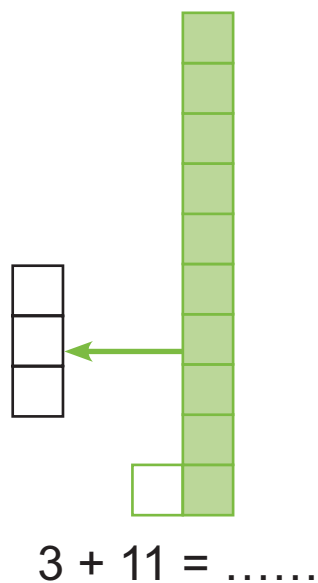
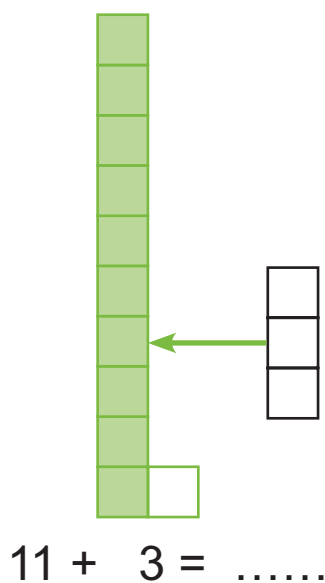
71. Lahenda ülesanne.

Basseinis ujus 11 poissi ja 7 tüdrukut.

Mitu last oli basseinis?

72. Vaata joonist. Arvuta.

Miks need vastused on võrdsed?

Kumba ülesannet on lihtsam arvutada?

Lihtsam on **suurema arvuga liita väiksem arv.**

73. Täida lüngad. Põhjenda.

$$12 + 3 \boxed{=} \dots + 12$$

$$5 + 11 \boxed{=} \dots + 5$$

$$15 + 4 \boxed{=} 4 + \dots$$

$$17 + 2 \boxed{=} \dots + \dots$$

$$16 + 2 \boxed{=} \dots + \dots$$

$$\dots + \dots \boxed{=} 13 + 4$$

74. Arvuta nii, kuidas on lihtsam.

$$12 + 1$$

$$2 + 13$$

$$5 + 13$$

$$1 + 12$$

$$3 + 14$$

$$14 + 2$$

$$14 + 3$$

$$6 + 11$$

$$16 + 3$$

$$3 + 14$$

$$4 + 15$$

$$2 + 15$$

75. Tuletan meelde.

Liitmis-ülesandes nimetan arve nii:

$$\begin{array}{ccccc} 13 & + & 2 & = & 15 \\ \text{esimene} & & \text{teine} & & \\ \text{liidetav} & & \text{liidetav} & & \text{summa} \end{array}$$

Nimeta esimene ja teine liidetav. **Arvuta** summa.

$2 + 1$	$5 + 4$	$3 + 5$
$12 + 1$	$15 + 4$	$13 + 5$
$1 + 12$	$4 + 15$	$5 + 13$

76. Koosta ülesanne. Arvuta.

Kirjuta summa tabelisse.

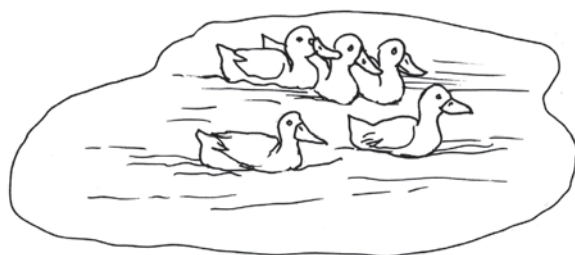
Esimene liidetav	Teine liidetav	Summa
11	7	
5	12	
3	15	
16	3	

77. Lahenda ülesanne.

Järvel oli 5 parti.

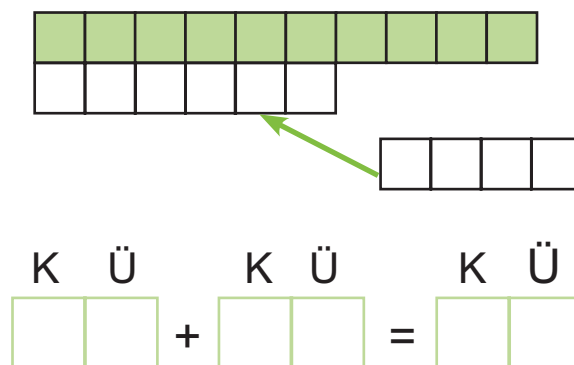
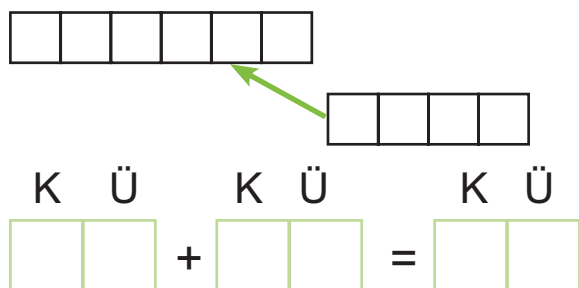
Hiljem lendas järvele veel 12 parti.

Mitu parti on nüüd järvel?

LIITMINE 20-NI

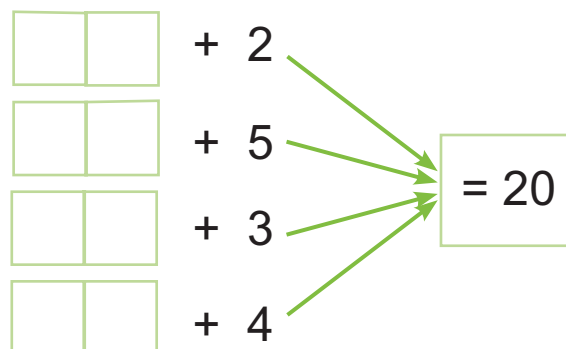
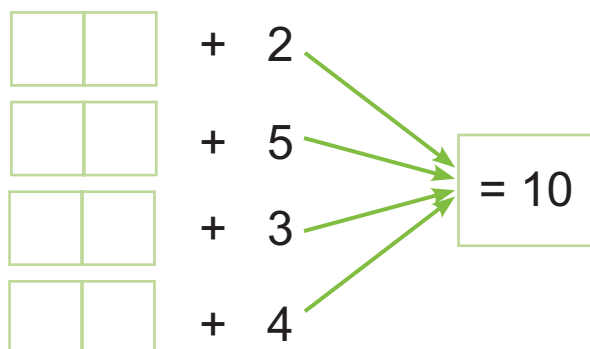
78. Vaata joonist. Kirjuta puuduvad arvud.

79. Arvuta.

$8 + 2 =$	$5 + 5 =$	$9 + 1 =$
$18 + 2 =$	$15 + 5 =$	$19 + 1 =$
$6 + 4 =$	$7 + 3 =$	$2 + 8 =$
$16 + 4 =$	$17 + 3 =$	$12 + 8 =$

80. Leia sobiv arv.

17 6 18 15 7 8 16 5

81. Arvuta. Kirjuta vastus tabelisse.

+4	12	6	14	5	2	16	13	4	11
	16								

82. Arvuta. Mis sõna on peidus?

$10 + 2 = 12 \quad \text{K}$

$4 + 12 = \quad \text{A}$

$15 + 5 = \quad \text{O}$

$12 + 3 = \quad \text{J}$

$5 + 5 = \quad \text{M}$

$3 + 6 = \quad \text{A}$

$3 + 11 = \quad \text{L}$

$1 + 7 = \quad \text{I}$

$3 + 4 = \quad \text{O}$

12	7	20	14	8
K				

–

10	9	15	16

83. Lahenda ülesanne vihikus.

Korvis oli 9 tomatit.

Ema tõi kasvu-majast 11 tomatit juurde.

Mitu tomatit on nüüd korvis?

Andmed:

Oli tomatit

Tõi juurde tomatit

Mitu tomatit ?

LAHUTAMINE JÄRGUÜHIKU ÜLETAMISETA

84. Lahenda näite järgi.

$$\begin{array}{r} 15 - 4 = 11 \\ \swarrow \searrow \\ 10 \quad 5 \end{array}$$

$$15 = 10 + 5$$

$$5 - 4 = 1$$

$$10 + 1 = 11$$

$$\begin{array}{r} 17 - 3 = \dots \\ \swarrow \searrow \\ 10 \quad 7 \end{array}$$

$$17 = \dots + \dots$$

$$7 - 3 = \dots$$

$$10 + \dots = \dots$$

$$\begin{array}{r} 19 - 5 = \dots \\ \swarrow \searrow \\ \dots \quad \dots \end{array}$$

$$19 = \dots$$

$$\dots$$

$$\dots$$

$$\begin{array}{r} 18 - 2 = \dots \\ \swarrow \searrow \\ \dots \quad \dots \end{array}$$

$$\dots$$

$$\dots$$

$$\dots$$

$$\begin{array}{r} 16 - 4 = \dots \\ \swarrow \searrow \\ \dots \quad \dots \end{array}$$

$$\dots$$

$$\dots$$

$$\dots$$

$$\begin{array}{r} 18 - 3 = \dots \\ \swarrow \searrow \\ \dots \quad \dots \end{array}$$

$$\dots$$

$$\dots$$

$$\dots$$

85. Arvuta.

$$18 - 4$$

$$13 - 2$$

$$19 - 3$$

$$17 - 5$$

$$15 - 2$$

$$14 - 3$$

$$16 - 4$$

$$18 - 2$$

86. Lahenda ülesanne.

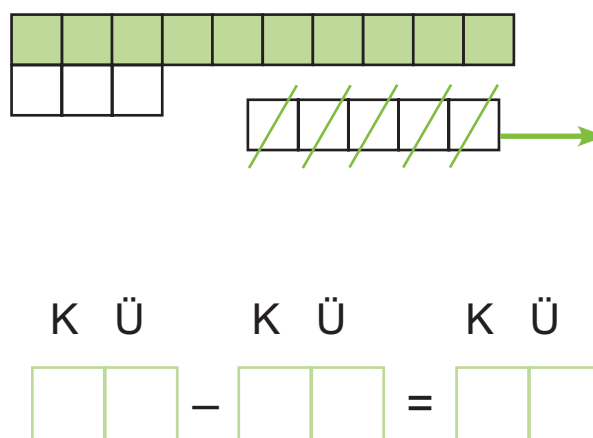
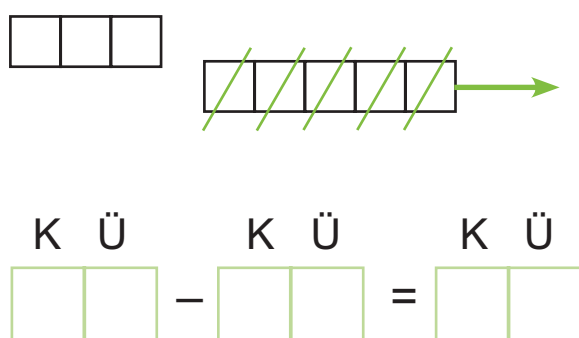
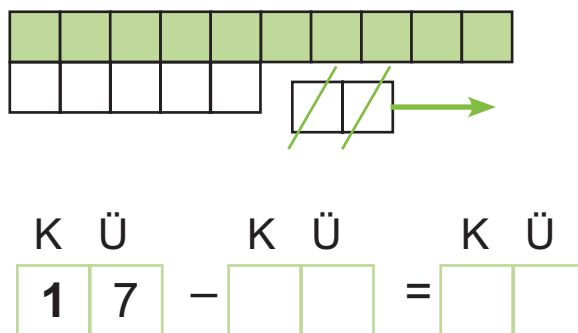
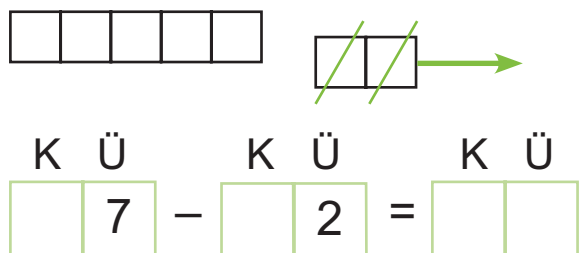
Isa püüdis 15 kala.

Ema keetis neljast kalast suppi.

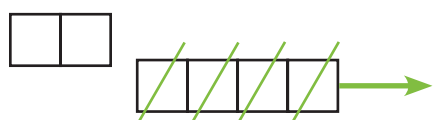
Mitu kala jäi järele?

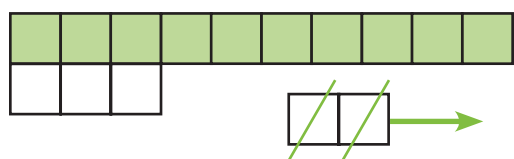
87. Vaata joonist. Kirjuta puuduvad arvud.

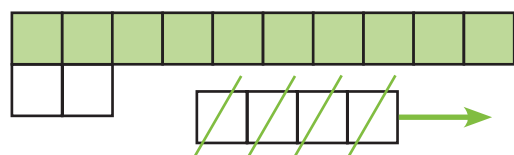
88. Ühenda joonis ja ülesanne.

16 - 4

3 - 2

6 - 4

15-2

5 - 2

Üle jäi ülesanne

89. Arvuta. Võrdle vastuste paare.

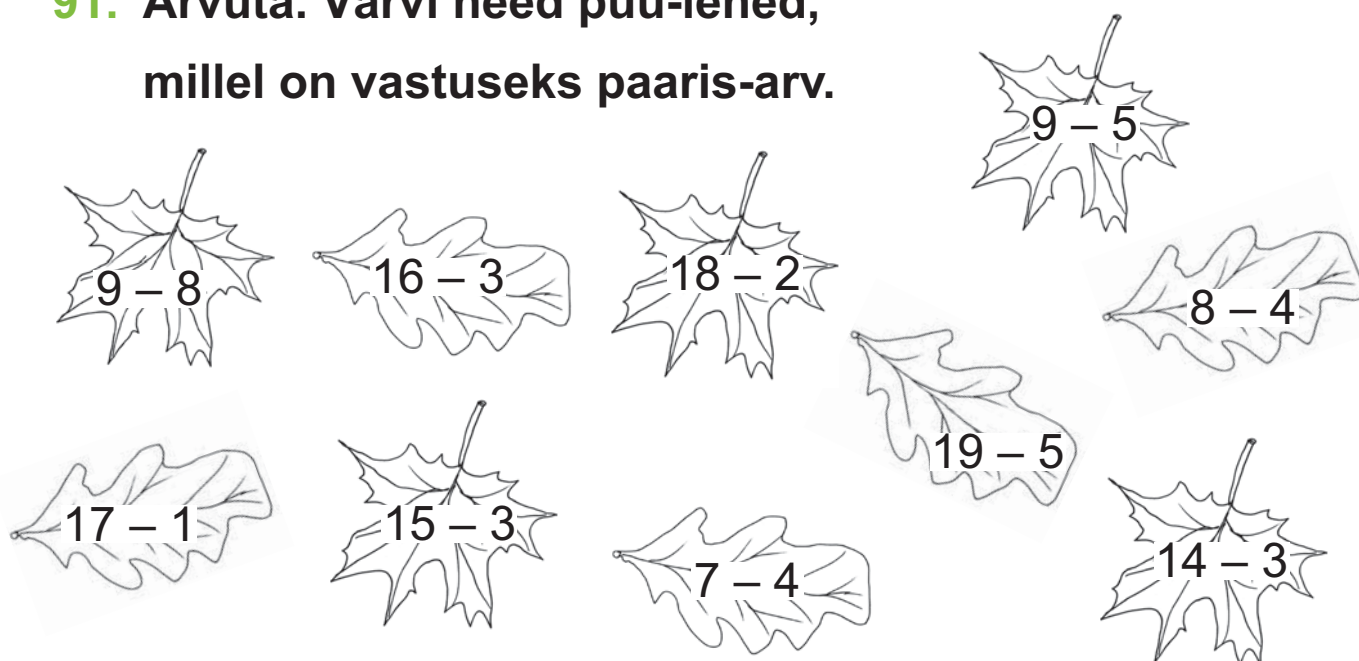
Mis on vastustes erinevat (sarnast)?

	9	−	4	=					8	−	2	=					6	−	5	=					
1	9	−	4	=					1	8	−	2	=					1	6	−	5	=			
	7	−	2	=						9	−	6	=						8	−	7	=			
1	7	−	2	=					1	9	−	6	=					1	8	−	7	=			

90. Arvuta. Kirjuta vastus.

	−3			−4			−1		
16	↓		5	↓		19	↓		
14			18			17			
9			16			15			
7			9			8			

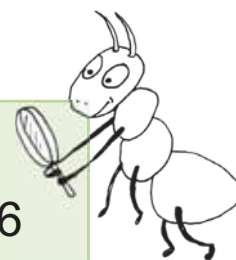
91. Arvuta. Värvi need puu-lehed, millel on vastuseks paaris-arv.

92. Tuletan meelde.

Lahutamis-ülesandes nimetan arve nii:

$$\begin{array}{ccccccc} 18 & - & 2 & = & 16 \\ \text{vähendatav} & & \text{vähendaja} & & \text{vahe} \end{array}$$

Nimeta vähendatav ja vähendaja. Arvuta vahe.

1 9 – 1 =	1 5 – 4 =	1 6 – 3 =
1 9 – 7 =	1 8 – 6 =	1 4 – 2 =
1 8 – 5 =	1 7 – 3 =	1 8 – 4 =
1 7 – 2 =	1 9 – 5 =	1 7 – 6 =

93. Koosta ülesanne. Kirjuta vastus tabelisse.

Vähendatav	Vähendaja	Vahe
18	7	
19	6	
17	5	

94. Lahenda ülesanne.

Kastis oli 18 pätsi leiba.

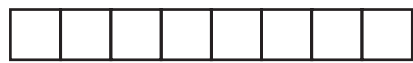
Müüja pani 6 leiba riiulile.

Mitu leiba on nüüd kastis?

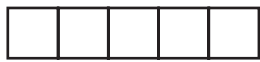

20-ST ÜHEKOHALISE ARVU LAHUTAMINE

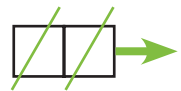
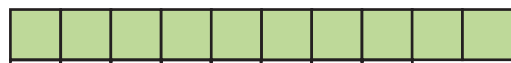
95. Vaata joonist. Kirjuta puuduvad arvud.

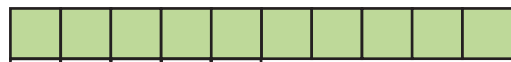
$$\begin{array}{|c|c|} \hline K & Ü \\ \hline 1 & 0 \\ \hline \end{array} - \begin{array}{|c|c|} \hline K & Ü \\ \hline & 2 \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|} \hline K & Ü \\ \hline & \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{|c|c|} \hline K & Ü \\ \hline & \\ \hline \end{array} - \begin{array}{|c|c|} \hline K & Ü \\ \hline & \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|} \hline K & Ü \\ \hline & \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{|c|c|} \hline K & Ü \\ \hline 2 & 0 \\ \hline \end{array} - \begin{array}{|c|c|} \hline K & Ü \\ \hline & 2 \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|} \hline K & Ü \\ \hline & \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{|c|c|} \hline K & Ü \\ \hline & \\ \hline \end{array} - \begin{array}{|c|c|} \hline K & Ü \\ \hline & \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|} \hline K & Ü \\ \hline & \\ \hline \end{array}$$

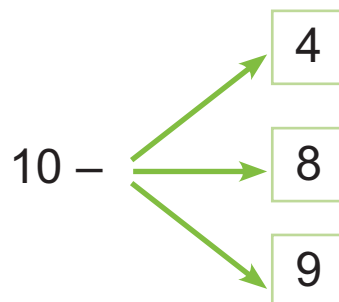
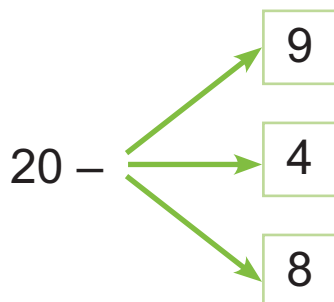
96. Arvuta.

1	0	-	3	=		
2	0	-	3	=		
1	0	-	7	=		
2	0	-	7	=		

1	0	-	6	=		
2	0	-	6	=		
1	0	-	5	=		
2	0	-	5	=		

1	0	-	2	=		
2	0	-	2	=		
1	0	-	1	=		
2	0	-	1	=		

97. Koosta ülesanne. Arvuta.

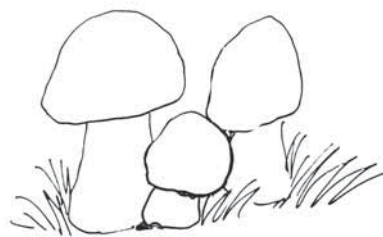

98. Lahenda ülesanne.

Mari leidis metsast 20 puravikku.

Nendest 5 olid ussitanud.

Mitmest puravikust keetis Mari suppi?

99. Arvuta.

$$20 - 10 - 7$$

$$20 - 10 - 1$$

$$20 - 10 - 2$$

$$20 - 10 - 5$$

$$20 - 10 - 8$$

$$20 - 10 - 6$$

$$20 - 10 - 4$$

$$20 - 10 - 3$$

$$20 - 10 - 9$$

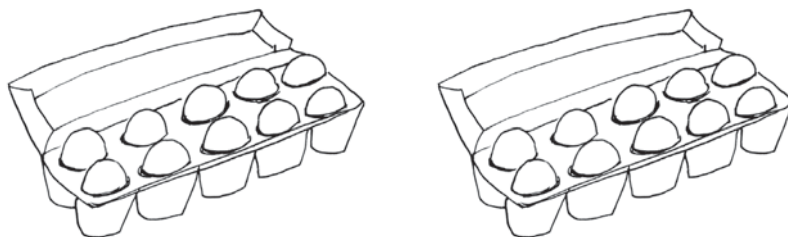
100. Lahenda ülesanne.

Ema tõi poest 20 muna.

Sellest kulub rull-biskviidi valmistamiseks 10 muna ja
õuna-koogi küpsetamiseks veel 3 muna.

Mitu muna jäi emal järele?

Joonis:

Lahendus:

Mitu muna jäi emal järele?

..... muna – muna – muna = muna

Vastus: Emal jäi järele muna.

20-ST KAHEKOHALISE ARVU LAHUTAMINE

101. Vaata näidet. Arvuta vihikus.

$$20 - 14 = \dots$$

$$20 - 10 - 4 = \dots$$

$$20 - 12 = \dots$$

$$20 - \dots - \dots = \dots$$

$$20 - 15$$

$$20 - 11$$

$$20 - 18$$

$$20 - 13$$

$$20 - 17$$

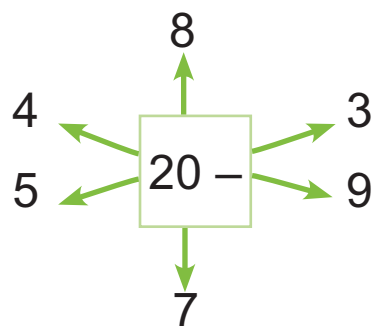
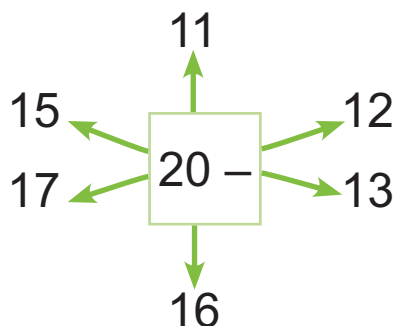
$$20 - 16$$

$$20 - 19$$

$$20 - 14$$

$$20 - 12$$

102. Koosta ülesanne. Arvuta.

103. Lahenda ülesanne.

Koolile osteti 20 purki seina-värvi.

Klasside värvimiseks kulus 12 purki värvi.

Ülejäänud värv kulus koridori seinte värvimiseks.

Kui palju värvi kulus koridori värvimiseks?

KAHEKOHALISEST ARVUST KAHEKOHALISE ARVU LAHUTAMINE

104. Vaata näidet. Arvuta vihikus.

$$17 - 13 = \dots$$

$\swarrow \quad \searrow$
 10 3

$$17 - 10 - 3 =$$

$$19 - 15 = \dots$$

$\swarrow \quad \searrow$

$$19 - \dots - \dots = \dots$$

$18 - 12$

$15 - 13$

$19 - 11$

$16 - 13$

$16 - 15$

$17 - 14$

$14 - 12$

$19 - 15$

$17 - 11$

$13 - 12$

$18 - 16$

$17 - 12$

105. Koosta ülesanne. Kirjuta vahe tabelisse.

–	12	15	11	14	13	16
17						
19						
18						

106. Lahenda ülesanne.

Kauba-auto tõi kauplusesse 19 kõrvitsat.

Müügi-saali viidi nendest 12 kõrvitsat.

Mitu kõrvitsat jäi lao-ruumi?

107. Arvuta. Leia sobiv paariline. Värvi paarilised.

$20 - 2$	15	$17 - 2$	$15 - 4$	14	$17 - 3$
$18 - 3$	4	$20 - 16$	$20 - 11$	19	$18 - 7$
$10 - 6$	18	$19 - 1$	$19 - 5$	11	$10 - 1$
	17			9	

108. Lahenda ülesanne.

Mängu-väljakul **oli 14 last**. **Mõned** neist **läksid ära**.

Mängu-väljakule **jäi 11 last**.

Mitu last läks mängu-väljakult ära?

Joonis:

Andmed:

oli		läks ära		jäi
$\boxed{14}$ last	–	$\boxed{?}$ last	=	$\boxed{11}$ last

Lahendus:

Mitu last läks ära?

$$14 \quad \boxed{} \quad \dots\dots = \dots\dots \text{ last}$$

Vastus: Mängu-väljakult läks ära $\dots\dots$ last.

109. Leia lünka sobiv arv. Kontrolli.

$12 - \square = 11$

$15 - \square = 12$

$17 - \square = 13$

$16 - \square = 11$

$20 - \square = 14$

$14 - \square = 12$

1 7 6 5 3 8 4 2

Üle jäid arvud $\square$ ja $\square$.

110. Lahenda ülesanne.

Mart tõi põllult ära 8 kapsa-pead.

Põllule jäi veel 12 kapsa-pead.

Mitu kapsa-pead oli põllul?

Joonis:

Andmed:

oli põllul

$\square$?

–

tõi ära

$\square$ 8

=

põllule jäi

$\square$ 12

Lahendus:

Mitu kapsa-pead ?

..... = kapsa-pead

Vastus: Põllul oli kapsa-pead.

111. Lahenda mõistatus. Kontrolli vastust.

$19 - 2 = \square$

$20 - 1 = \square$

$14 - 4 = \square$

$18 - 15 = \square$

$19 - 9 = \square$

$20 - 4 = \square$

$19 - 17 = \square$

$13 - 10 = \square$

$19 - 5 = \square$

$20 - 10 = \square$

$20 - 2 = \square$

$20 - 15 = \square$

$18 - 4 = \square$

$19 - 9 = \square$

$19 - 16 = \square$

$16 - 14 = \square$

$19 - 5 = \square$

$17 - 12 = \square$

11	13	2	19	5	14	10	18	3	17	12	16
D	N	A	H	T	S	E	I	L	Ü	Ä	M

Vastus:

$17 - 4 = \square$

$18 - 6 = \square$

$19 - 8 = \square$

$18 - 16 = \square$

$13 - 10 = \square$

112. Arvuta. Aita jänesel leida kodu-tee.

14

15

$11 + 3$	$14 - 3$	$7 + 13$	$5 + 10$	$18 - 3$
$16 - 2$	$12 + 2$	$20 - 6$	$20 - 5$	$6 + 12$
$15 + 5$	$17 - 6$	$10 + 4$	$13 + 2$	$17 - 2$
$18 - 4$	$1 + 13$	$19 - 5$	$16 - 6$	$4 + 11$

113. Kirjuta lünka märk + või -. Arvuta.

$15 \square 5 = 20$

$15 \square 3 = 18$

$20 \square 10 = 10$

$12 \square 12 = 0$

$5 \square 12 = 17$

$18 \square 4 = 14$

$7 \square 11 = 18$

$20 \square 14 = 6$

$13 \square 7 = 20$

$16 \square 13 = 3$

$13 \square 11 = 2$

$1 \square 16 = 17$

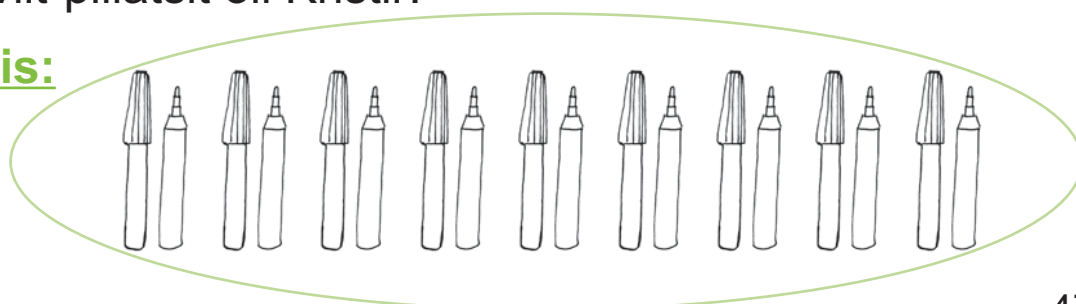
114. Lahenda ülesanne.

Kaiel ja Kristil oli kokku 18 vilt-pliiatsit.

Kaiel oli 12 vilt-pliiatsit.

Mitu vilt-pliiatsit oli Kristil?

Joonis:

115. Koosta ülesanne. Kirjuta vastus tabelisse.

Vähendatav	17	20	18	15	19	20	12
Vähendaja	6	3	14	5	13	15	2
Vahe							

Värvi kollaseks ruut, kus vahe on paarisarv.

Esimene liidetav	12	5	14	10	2	10
Teine liidetav	3	11	3	1	17	10
Summa						

Värvi roosaks ruut, kus summa on paaritu arv.

116. Veereta täringut.

Saadud silmade arv liida või lahuta.

$14 + \dots = \dots$	$16 - \dots = \dots$	$20 - \dots = \dots$
$14 + \dots = \dots$	$16 - \dots = \dots$	$20 - \dots = \dots$
$14 + \dots = \dots$	$16 - \dots = \dots$	$20 - \dots = \dots$
$14 + \dots = \dots$	$16 - \dots = \dots$	$20 - \dots = \dots$

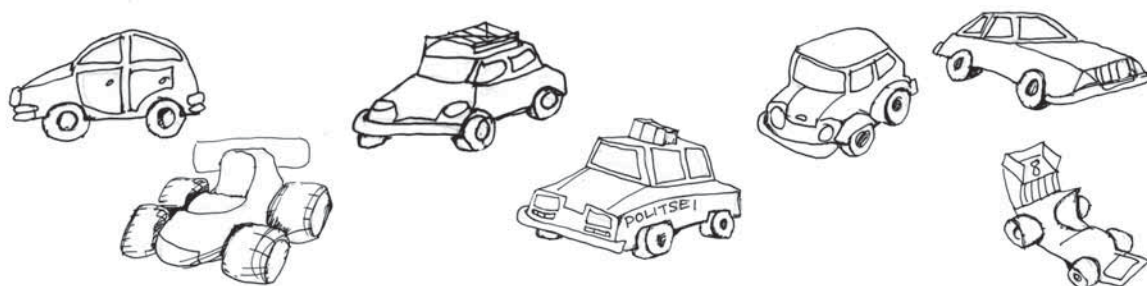
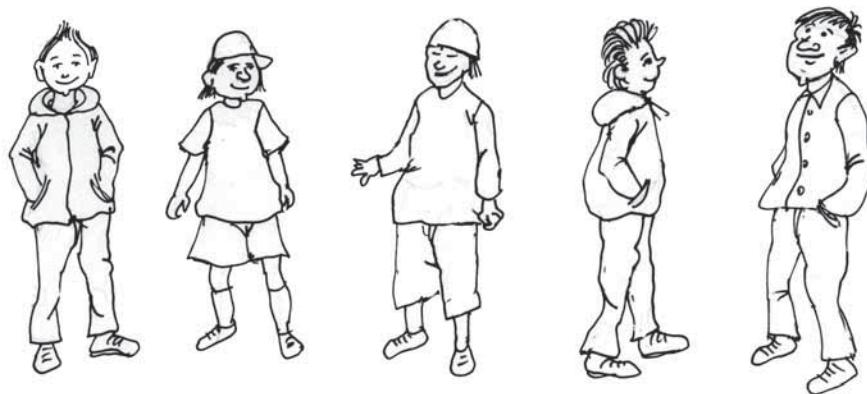
117. Lahenda ülesanne.

Kolmandas klassis õpib 16 õpilast.

Nendest 11 õpilast käivad spordi-ringis. Ülejäänud käivad kunsti-ringis. Mitu õpilast käib kunsti-ringis?

ARVU SUURENDAMINE MINGI ARVU VÕRRA

118. Ühenda joonega poiss ja mängu-auto. Võrdle.

Võrdle.

Autosid on

rohkem

Poisse on

Autosid on kui poisse.

vähem

Mitu autot on rohkem?

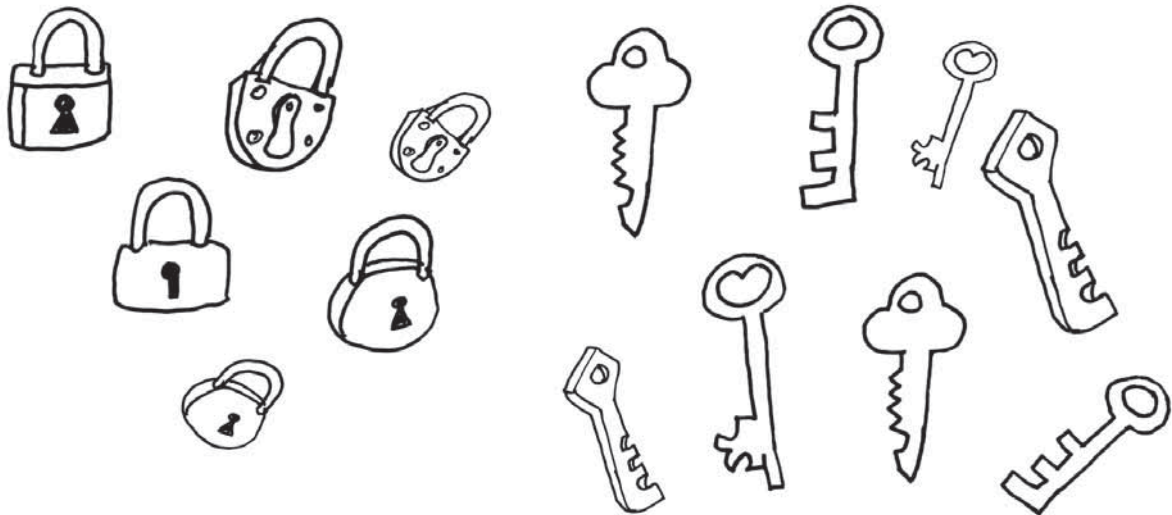
Autosid on **2 võrra rohkem** kui poisse.

Mitu poissi on vähem?

Poisse on **2 võrra vähem** kui autosid.

119. Ühenda joonega. Võrdle.

Värvi need, mida on hulgas rohkem.

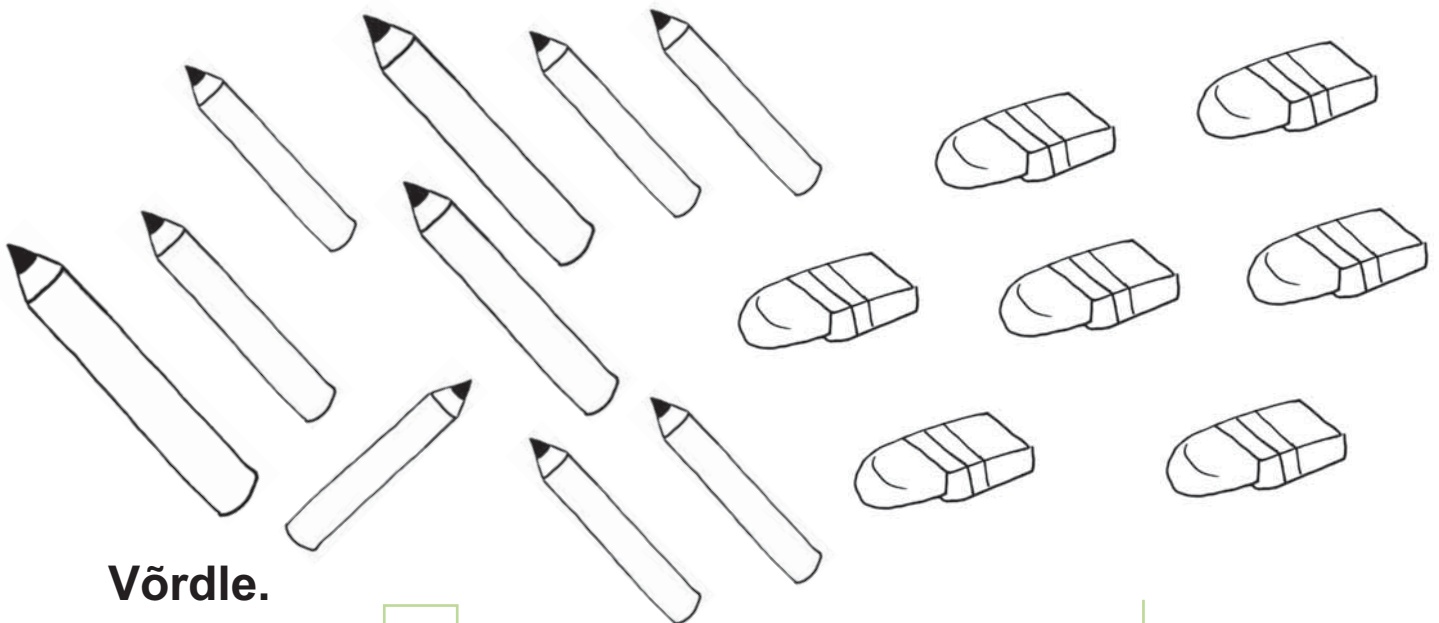
Võrdle.

Lukke on võrra kui võtmeid.

rohkem

Võtmeid on võrra kui lukke.

vähem

Võrdle.

Pliiatseid on võrra kui kumme.

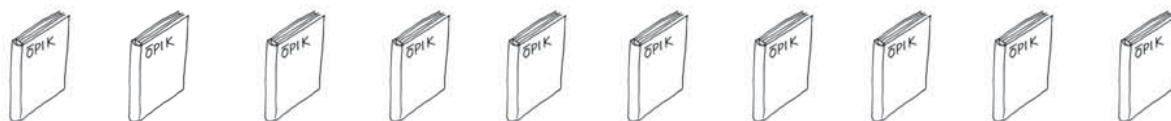
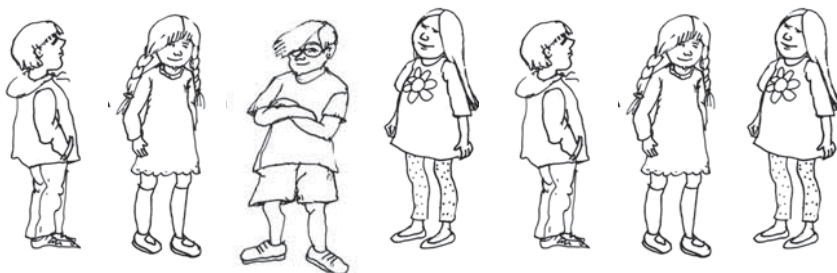
rohkem

Kumme on võrra kui pliiatseid.

vähem

120. Täienda joonist. Täida lüngad.

Raamatuid on **3 võrra rohkem** (sama palju ja veel 3).

Õpilasi on

Raamatuid on + 3 =

Ringe on **5 võrra rohkem** kui ruute.

Ruute on

Ringe on =

121. Koosta ülesanne. Arvuta.

Arv	5 võrra suurem
10	$10 + 5 = \dots\dots$
12	
13	
5	

Arv	4 võrra rohkem
6	
15	
14	
11	

122. Arvuta. Kirjuta puuduvad arvud.

Suurenda arvu 3 võrra.

1	3
---	---

1	6
---	---

1	7
---	---

--	--

1	5
---	---

--	--

1	0
---	---

--	--

	7
--	---

--	--

Suurenda arvu 11 võrra.

	4
--	---

 →

1	5
---	---

	1
--	---

 →

--	--

	9
--	---

 →

--	--

	7
--	---

 →

--	--

123. Lahenda ülesanne.

Jalgratta-matkale läks 12 tüdrukut.

Poisse läks matkale 4 võrra rohkem.

Mitu poissi läks matkale?

Andmed:

Tüdrukuid

--	--

 ←
Poisse

--	--

 võrra rohkem

--	--

Mitu poissi?

Lahendus:

Mitu läks matkale?

1	2
---	---

--	--

 =

--	--

Vastus:

Matkale läks

--	--

124. Lahenda ülesanne.

Aias kasvab 4 kirsi-puud.

Õuna-puid on aias 6 võrra rohkem.

1. Mitu õuna-puud kasvab aias?

2. Mitu õuna- ja kirsi-puud kasvab aias kokku?

Andmed:

Kirsi-puid

	4
--	---

 ←
Õuna-puid

--	--

 võrra rohkem

--

1. Mitu õuna-puud kasvab aias?

Lahendus:

Mitupuud kasvab aias?

	4
--	---

--

--	--

 =

--	--

 puud.

Vastus:

Aias kasvab

--	--

 puud.

Andmed:

Kirsi-puid

--	--

Õuna-puid

--	--

2. Mitu õuna- ja kirsi-puud kasvab aias kokku?

Lahendus:

Mitu õuna- ja-puud kasvab aias?

--	--

--

--	--

 =

--	--

Vastus:

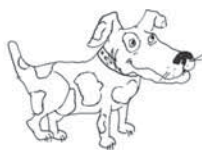
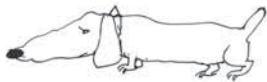
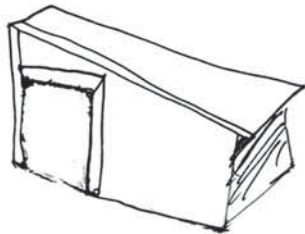
Aias kasvab kokku

--	--

 õuna- ja kirsi-puud.

ARVU VÄHENDAMINE MINGI ARVU VÕRRA

125. Ühenda joonega koer ja kuut.

Võrdle.

Kuute on

rohkem

Koeri on

Kuute on kui koeri.

vähem

Mitu kuuti on vähem?

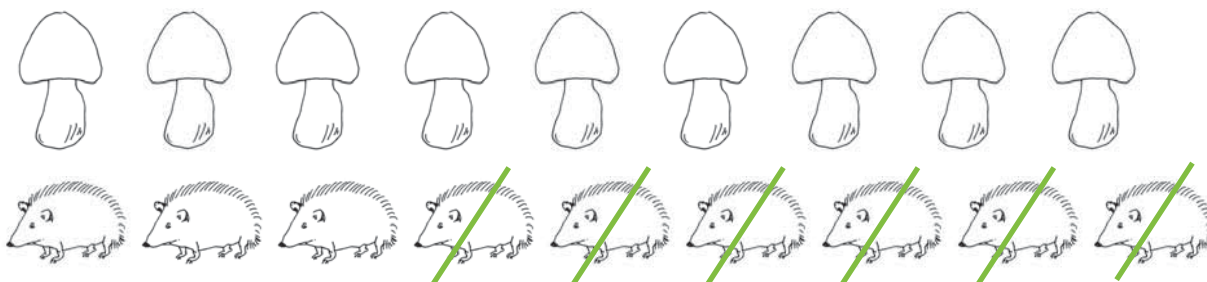
Kuute on **5 võrra vähem** kui koeri.

Mitu koera on rohkem?

Koeri on **5 võrra rohkem** kui kuute.

126. Täienda joonist. Täida lüngad.

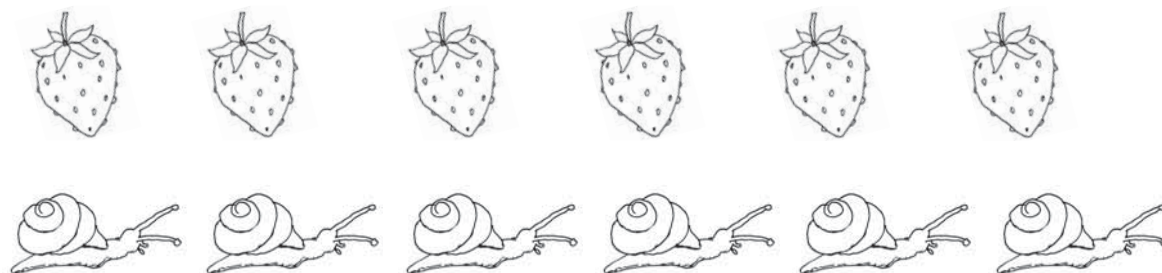
Siile on **6 võrra vähem** kui seeni.

Seeni on

Siile on – 6 =

Tigusid on **4 võrra vähem** kui maasikaid.

Maasikaid on

Tigusid on =

127. Koosta ülesanne. Arvuta.

Arv	6 võrra väiksem
10	$10 - 6 = \dots\dots$
17	
20	

Arv	13 võrra vähem
19	
16	
20	

128. Arvuta. Kirjuta puuduvad arvud.

Vähenda arvu 4 võrra.

1	4
---	---

1	0
---	---

1	0
---	---

--	--

1	5
---	---

--	--

2	0
---	---

--	--

1	7
---	---

--	--

Vähenda arvu 12 võrra.

1	4
---	---

 →

--	--

1	2
---	---

 →

--	--

1	9
---	---

 →

--	--

2	0
---	---

 →

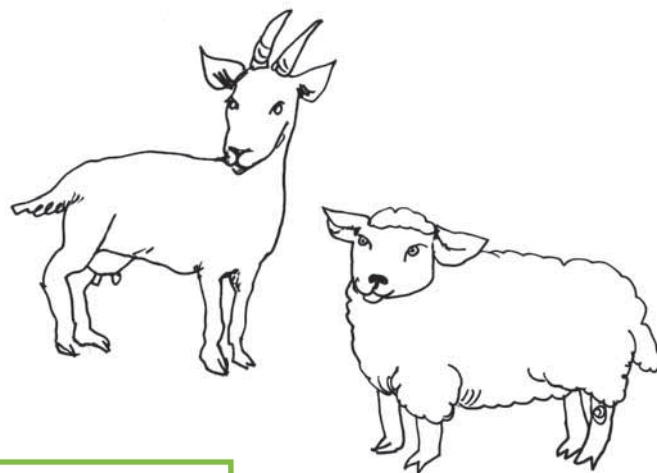
--	--

129. Lahenda ülesanne.

Vana-ema on 18 lammast.

Kitsi on tal 12 võrra vähem.

Mitu kitse on vana-ema?

Andmed:

Lambaid	<table border="1"><tr><td></td><td></td></tr></table>			← võrra vähem →
Kitsi	<table border="1"><tr><td></td><td></td></tr></table>			
Mitu kitse?				

Lahendus:

Mitu on vana-ema?

<table border="1"><tr><td></td><td></td></tr></table>			<table border="1"><tr><td></td></tr></table>		<table border="1"><tr><td></td><td></td></tr></table>			=	<table border="1"><tr><td></td><td></td></tr></table>			

Vastus: Vana-ema on

--	--

130. Lahenda ülesanne.

Annikal on korvis **10 pilvikut**.

Puravikke on korvis **6 võrra vähem**.

1. Mitu puravikku on korvis?

2. Mitu seent on korvis kokku?

Andmed:

Pilvikuid		
Puravikke		võrra vähem

1. Mitu puravikku?

Lahendus:

Mitu on korvis?

$$\begin{array}{|c|c|} \hline \\ \hline \end{array} \begin{array}{|c|} \hline \\ \hline \end{array} \begin{array}{|c|c|} \hline \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|} \hline \\ \hline \end{array} \dots\dots\dots$$

Vastus: Korvis on

Andmed:

Pilvikuid	
Puravikke	

2. Mitu seent on korvis kokku?

Lahendus:

Mitu seent on korvis kokku?

$$\begin{array}{|c|c|} \hline \\ \hline \end{array} \begin{array}{|c|} \hline \\ \hline \end{array} \begin{array}{|c|c|} \hline \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|} \hline \\ \hline \end{array} \dots\dots\dots$$

Vastus: Korvis on kokku

ARVU SUURENDAMINE VÕI VÄHENDAMINE MINGI ARVU VÕRRA

131. Koosta ülesanne. Arvuta.

Arv	Suurenda 3 võrra
11	$11 + 3 =$
10	
17	
15	
7	

Arv	Vähenda 5 võrra
6	$6 - 5 =$
15	
18	
10	
20	

132. Lahenda ülesanne.

Ema ostis 12 pirukat.

Kreemi-kooke ostis ta **10 võrra vähem**.

Mitu kooki ostis ema?

Andmed:

Pirukaid

--	--

 ←

--	--

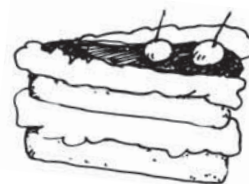
 võrra

Kooke

--	--

 võrra

Mitu kooki?

Lahendus:

Mitu ostis ema?

--	--

--

--	--

 =

--	--

Vastus: Ema ostis

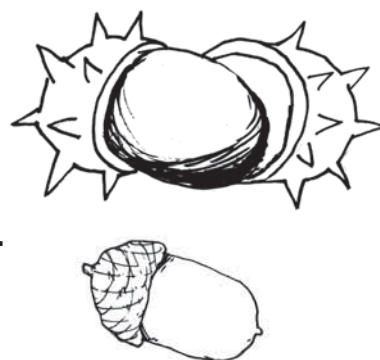
--	--

133. Lahenda ülesanne.

Tiit korjas 7 kastani-muna.

Tamme-tõrusid korjas ta 13 võrra rohkem.

Mitu tõru korjas Tiit?

Andmed:

Kastani-muna	<table border="1"><tr><td> </td><td> </td></tr></table>			
Tamme-tõru	<table border="1"><tr><td> </td><td> </td></tr></table>			

võrra
Mitu tõru?

Lahendus:

Mitu korjas Tiit?

--	--

--

--	--

 =

--	--

Vastus: Tiit korjas

--	--

134. Koosta ülesanne. Arvuta.

Arvu 7 suurenda 12 võrra.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Arvu 20 vähenda 11 võrra.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Arvu 19 vähenda 15 võrra.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Arvu 13 suurenda 7 võrra.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

135. Lahenda ülesanne.

Tsirkuses esines 6 lõvi.

Tiigreid oli 4 võrra rohkem.

1. Mitu tiigrit esines tsirkuses?

2. Mitu tiigrit ja lõvi esines tsirkuses?

Andmed:

Lõvisid

--	--

Tiigreid

--	--

 võrra

1. Mitu?

Lahendus:

Mitu esines tsirkuses?

--	--

--

--	--

 =

--	--

Vastus: Tsirkuses esines

--	--

Andmed:

Lõvisid

--	--

Tiigreid

--	--

2. Mitu tiigrit ja lõvi esines tsirkuses kokku?

Lahendus:

Mitu tiigrit ja esines tsirkuses kokku?

--	--

--

--	--

 =

--	--

Vastus:

Tsirkuses esines kokku

--	--

 ja lõvi.

RAHAÜHIKUD

136. Mitu münti on pildil? Nimeta.

137. Mitu münti ja mitu senti on lastel ?

Annel on münt.

Annel on senti.

Karlil on münt.

Karlil on eurot.

Jannol on münti.

Jannol on senti.

Marial on münti.

Marial on senti.

138. Liida.

10 senti + 2 senti + 1 sent = senti

10 senti + 5 senti + 2 senti = senti

10 senti + 5 senti + 5 senti = senti

1 sent + 1 sent + 10 senti = senti

2 senti + 2 senti + 10 senti = senti

139. Ühenda joonega raha-kotid, milles on sama palju sente.

140. Lahenda ülesanne.

Katil on 20 senti.

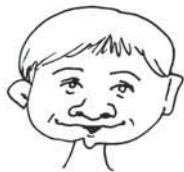
Randol on 2 senti vähem.

Mitu senti on Randol?

141. Mitu paber- raha on pildil? Nimeta.

142. Mitu eurot on lastel?

Kallel on eurot.

Toomasel on eurot.

143. Liida.

$$5 \text{ eurot} + 2 \text{ eurot} + 1 \text{ euro} = \dots\dots \text{ eurot}$$

$$10 \text{ eurot} + 5 \text{ eurot} + 1 \text{ euro} = \dots\dots \text{ eurot}$$

$$10 \text{ eurot} + 5 \text{ eurot} + 5 \text{ eurot} = \dots\dots \text{ eurot}$$

$$10 \text{ eurot} + 2 \text{ eurot} + 2 \text{ eurot} = \dots\dots \text{ eurot}$$

$$10 \text{ eurot} + 5 \text{ eurot} + 2 \text{ eurot} = \dots\dots \text{ eurot}$$

144. Kui palju maksavad?

eurot

eurot

eurot

eurot

eurot

eurot

145. Lahuta.

10 eurot – 7 eurot = eurot

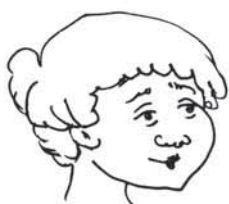
15 eurot – 5 eurot = eurot

20 eurot – 3 eurot = eurot

19 eurot – 14 eurot = eurot

146. Kas Kati saab neid asju osta? Põhjenda.

Kui palju raha jääb tal siis järele?

Katil on eurot.

Ta saab osta

eurot

eurot

eurot.

15 eurot

2 eurot

11 eurot

Tal jääb järele eurot.

147. Kui palju raha on puudu?

6 eurot		10 eurot	
11 eurot		20 eurot	
15 eurot		12 eurot	

148. Lahenda ülesanne.

Kristol oli 13 eurot.

Ta tahtis osta arvuti-mängu, mis maksis 17 eurot.

Kui palju raha oli Kristol puudu?

149. Lahenda ülesanne.

Annel on 18 eurot.

Ta ostab pidu-päeva-kringli.

Kringel maksab 7 eurot.

Kui palju raha jääb Annel järele?

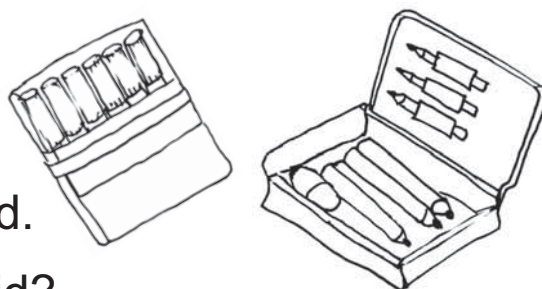
150. Lahenda ülesanne.

Pinal maksab 10 eurot.

Vilt-pliiatsid on 2 eurot odavamad.

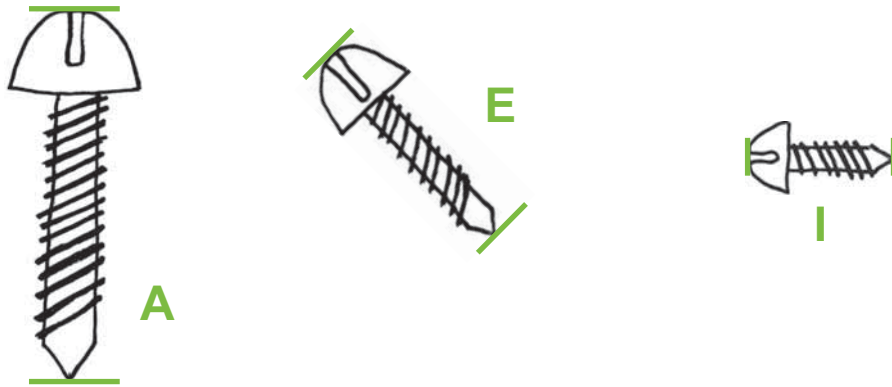
1. Kui palju maksavad vilt-pliiatsid?

2. Kui palju maksavad vilt-pliiatsid ja pinal kokku?

PIKKUSÜHIKUD

151. Vaata joonist. Kirjuta lünka õige täht.

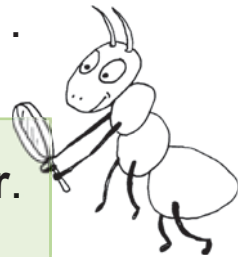

Kõige lühem kruvi on tähistatud tähega

Kõige pikem kruvi on tähistatud tähega

Mõõtmisel kasutan pikkus-ühikut **senti-meeter**.

Senti-meetri lühend on

152. Loe ja kirjuta lühidalt.

2 senti-meetrit – 2 cm

6 senti-meetrit –

13 senti-meetrit –

20 senti-meetrit –

10 senti-meetrit –

15 senti-meetrit –

153. Mõõda ja kirjuta ülesandes nr 151 antud kruvide pikkused.

A =cm

E =

I =

154. Mõõda pliiatsid. Reasta pliiatsid alates lühemast. Värvi pliiatsid, mis on pikemad kui 7 cm.

.....cm

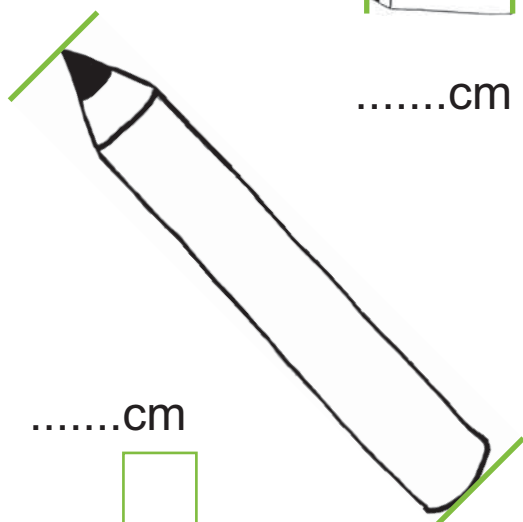

.....cm

.....cm

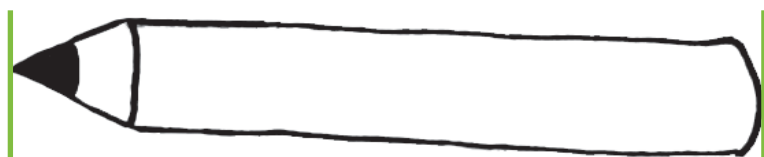
.....cm

.....cm

.....cm

.....cm

.....cm

155. Arvuta.

$14 \text{ cm} + 2 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$13 \text{ cm} + 7 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$11 \text{ cm} + 5 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$16 \text{ cm} + 4 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$12 \text{ cm} + 3 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$18 \text{ cm} + 2 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$19 \text{ cm} - 2 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

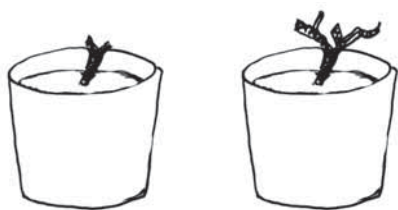
$20 \text{ cm} - 9 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$15 \text{ cm} - 4 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$20 \text{ cm} - 6 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$20 \text{ cm} - 11 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$20 \text{ cm} - 14 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

156. Arvuta.

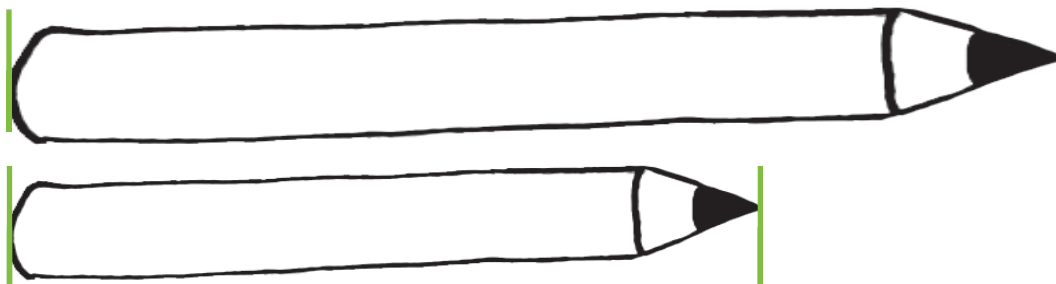
Taime pikkus	Taim kasvab	Uus pikkus
3 cm	2 cm	
5 cm	5 cm	
10 cm	3 cm	

157. Lahenda ülesanne. Värv pliitsid.

Kersti sinine pliiats on 14 cm pikk.

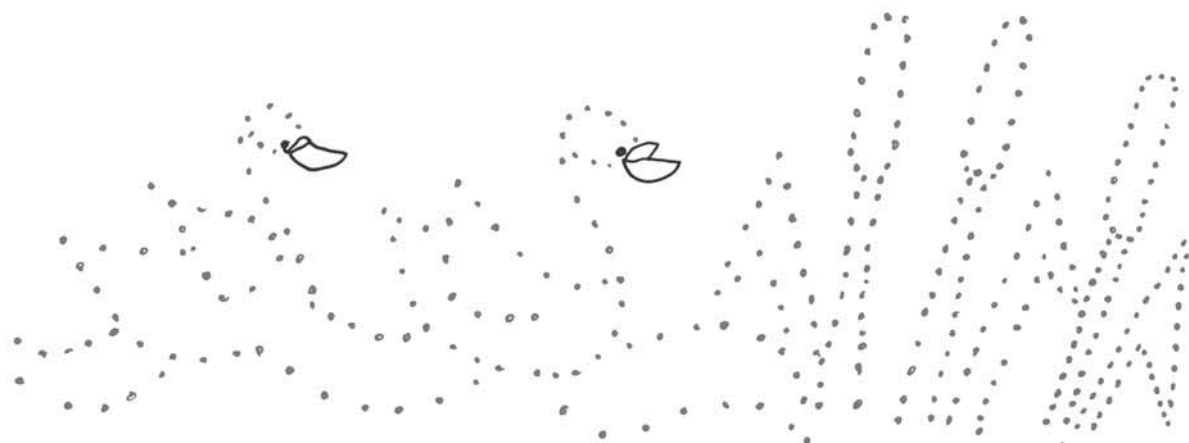
Roheline pliiats on 4 cm võrra lühem.

Kui pikk on roheline pliiats?

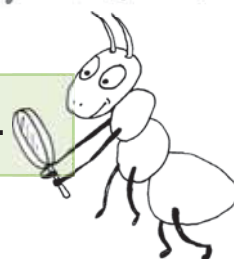

SIRGLÕIK

- 158.** Joonista pliiatsiga jooned punktide järgi.
Kõver-joon on sinine. Sirg-joon on roheline.

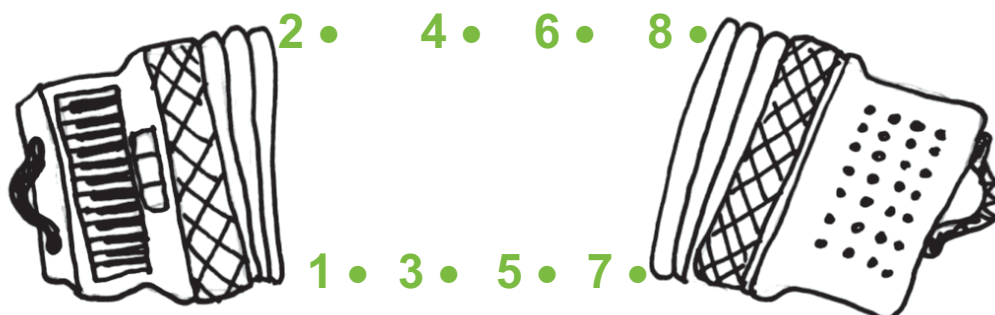
Sirg-joone joonestan joon-laua abil.

- 159.** Joonesta läbi punkti mitu sirg-joont.

- 160.** Ühenda punktid numbrite järjekorras.

Igale punktile võin anda nime.
Selleks kirjutan punkti juurde suure tähe:

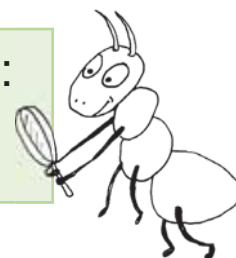
• **A** – loe: *punkt A*

161. Anna igale punktile nimi.

Märgitud punkte võin joonisel tähistada ka:

X (ristiga) või **I** (kriipsuga).

162. Märgi sirg-joonele teine punkt näidise järgi.
Tähista punktid tähtedega.

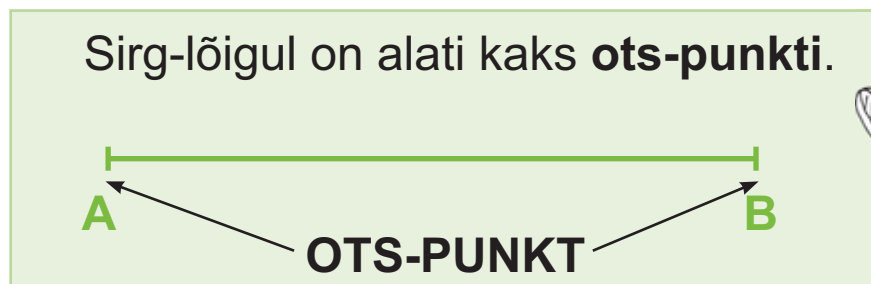

Need on **sirg-lõigud**.

163. Joonesta sirg-lõik AB.

A I - - - -

I B

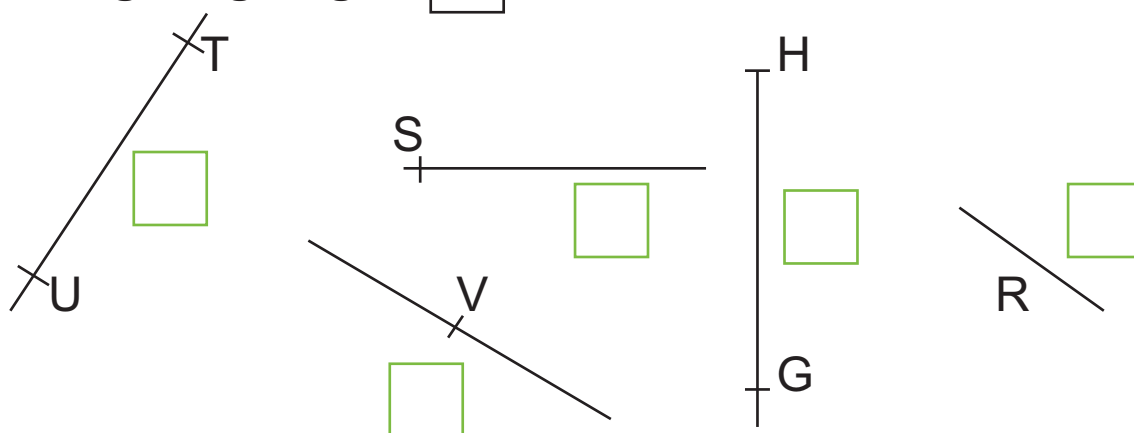

164. Joonesta sirg-lõik. Tähista ots-punktid tähtedega M ja N.

Joonisel on MN.

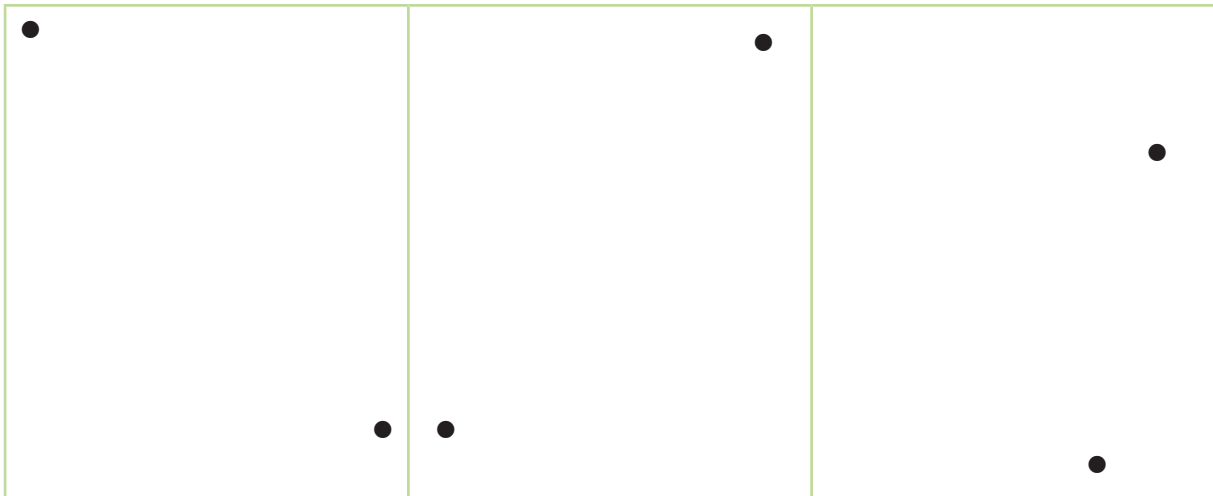
Sirg-lõigu ots-punktid on tähistatud tähtedega ja

165. Märki sirg-lõigud X.

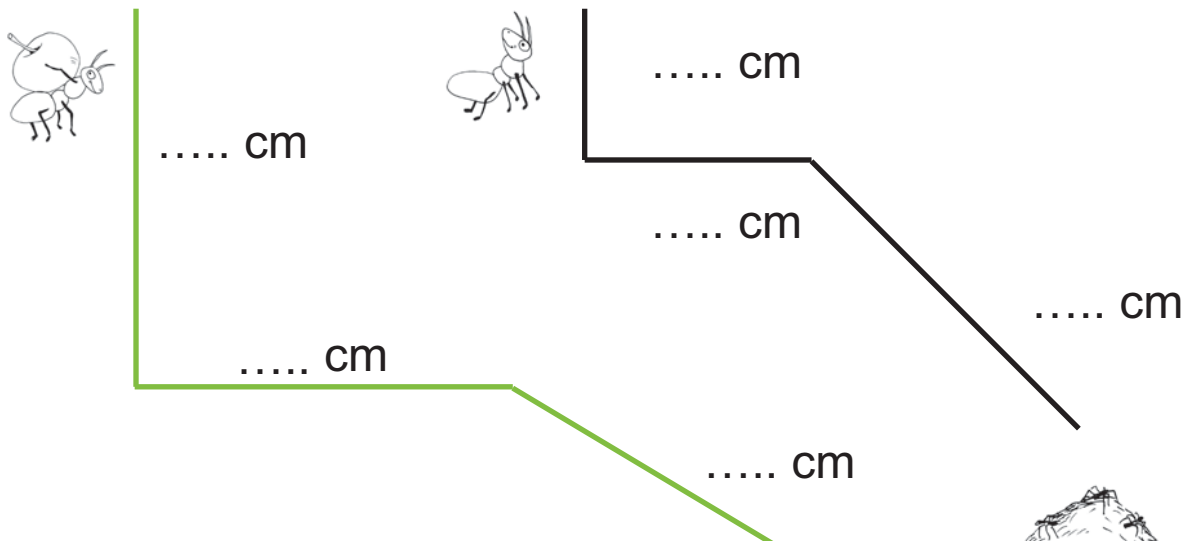
Nimeta sirg-lõigud.

166. Tähista punktid. Ühenda punktid joon-laua abil.

Nimeta saadud sirg-lõigud.

167. Mõõda sipelga tee koduni.

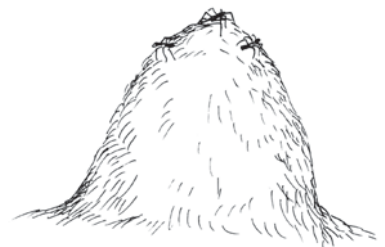
Arvuta:

$$..... \text{ cm} + \text{ cm} + \text{ cm} =$$

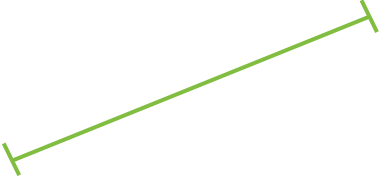

$$..... \text{ cm} + \text{ cm} + \text{ cm} =$$

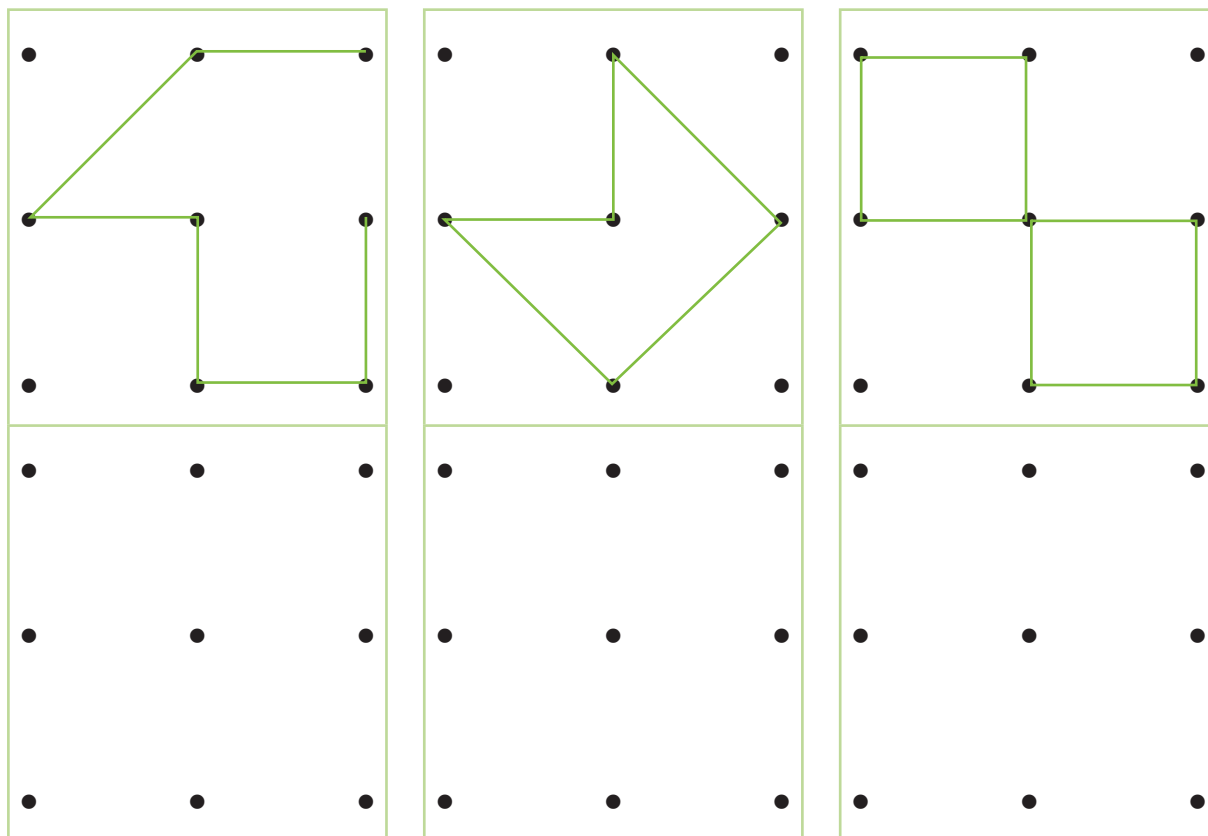
168. Mõõda sirg-lõik.

Joonesta kõrvale sama pikk sirg-lõik.

 cm	 cm
 cm	 cm
 cm	 cm

169. Joonesta samasugune kujund.

Mitmest sirg-lõigust kujund koosneb?

170. Kirjuta lünka õige sõna.

See on-joon.

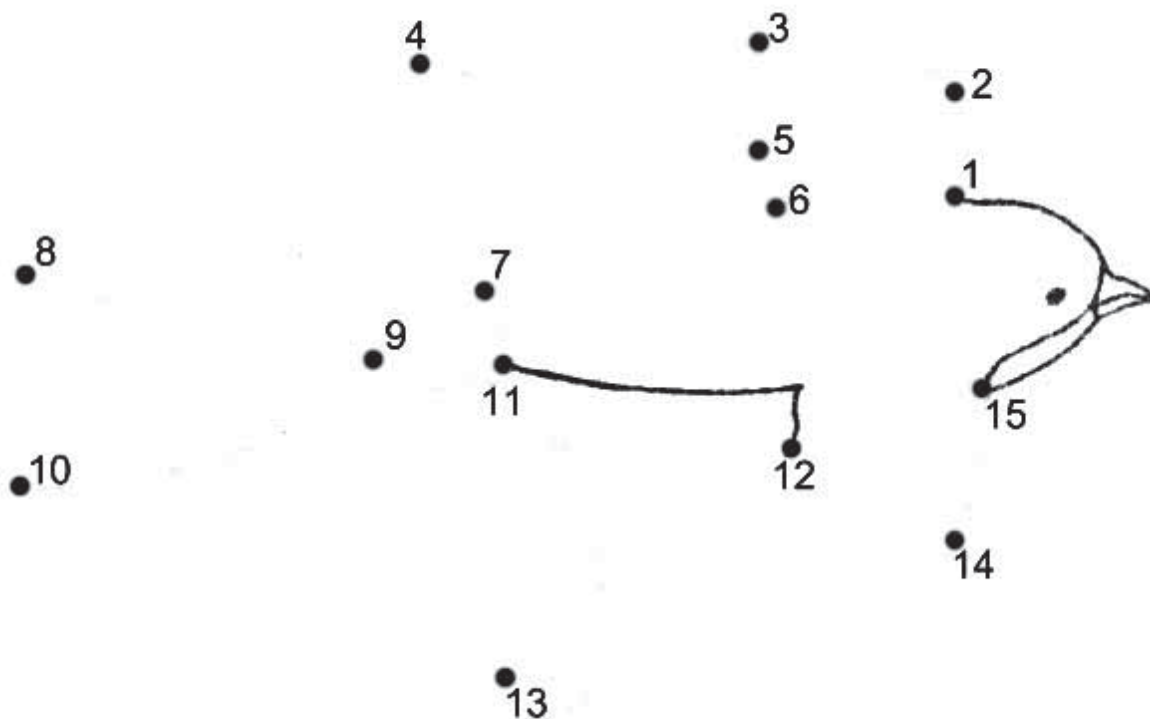
See on -joon.

See on sirg-

171. Ühenda punktid joon-laua abil.

Mõistata. Värvi.

Pildil on rahvus-lind suitsu- _ _ _ S _ K _ .

KUJUNDID

172. Rühmita liiklus-märgid kuju järgi:

Neli-nurksed liiklus-märgid:

Kolm-nurksed liiklus-märgid:

Ringi-kujulised liiklus-märgid:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

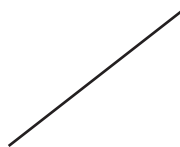
9.

10.

173. Täienda joonist nii, et ...

... tekib kolm-nurk.

... tekib neli-nurk.

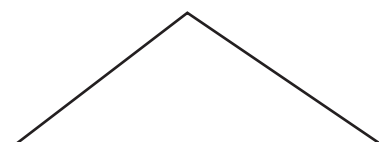

174. Täida lüngad.

See on-nurk.

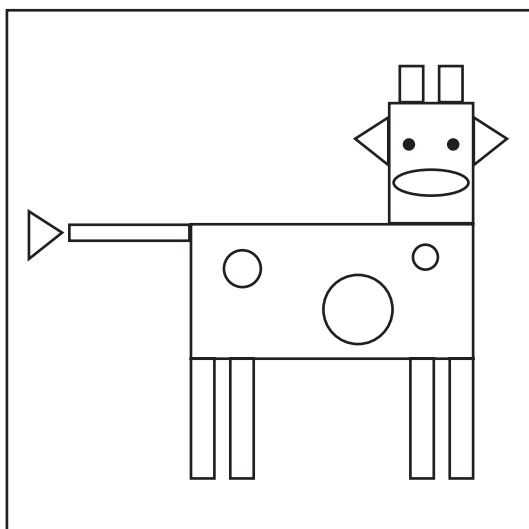
See on-nurk.

Neli-nurgal on külge. Kolm-nurgal on külge.

Neli-nurgal on nurka. Kolm-nurgal on nurka.

175. Mitmest kolm-nurgast, neli-nurgast ja ringist on robot-loom joonistatud?

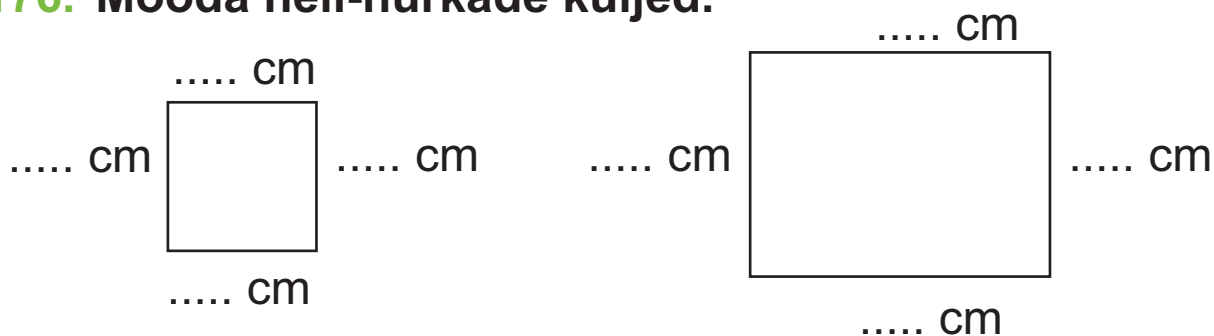

Kolm-nurki on

Neli-nurki on

Ringe on

176. Mõõda neli-nurkade küljed.

See on

See on

Ruudu küljed on **ühe-pikkused**.

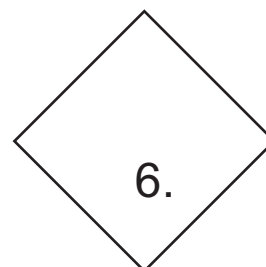
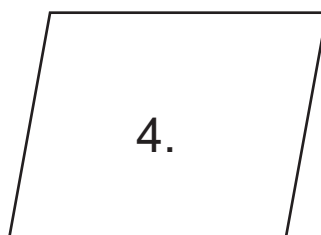
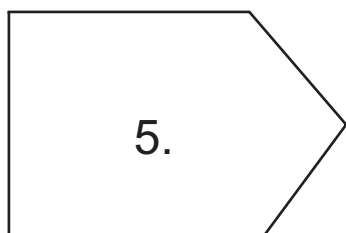
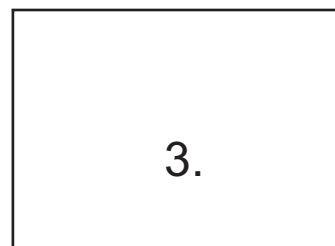
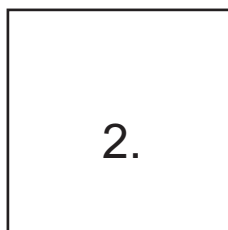
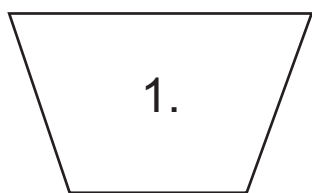
Rist-külikul on **2 pikemat külge**
ja **2 lühemat külge**.

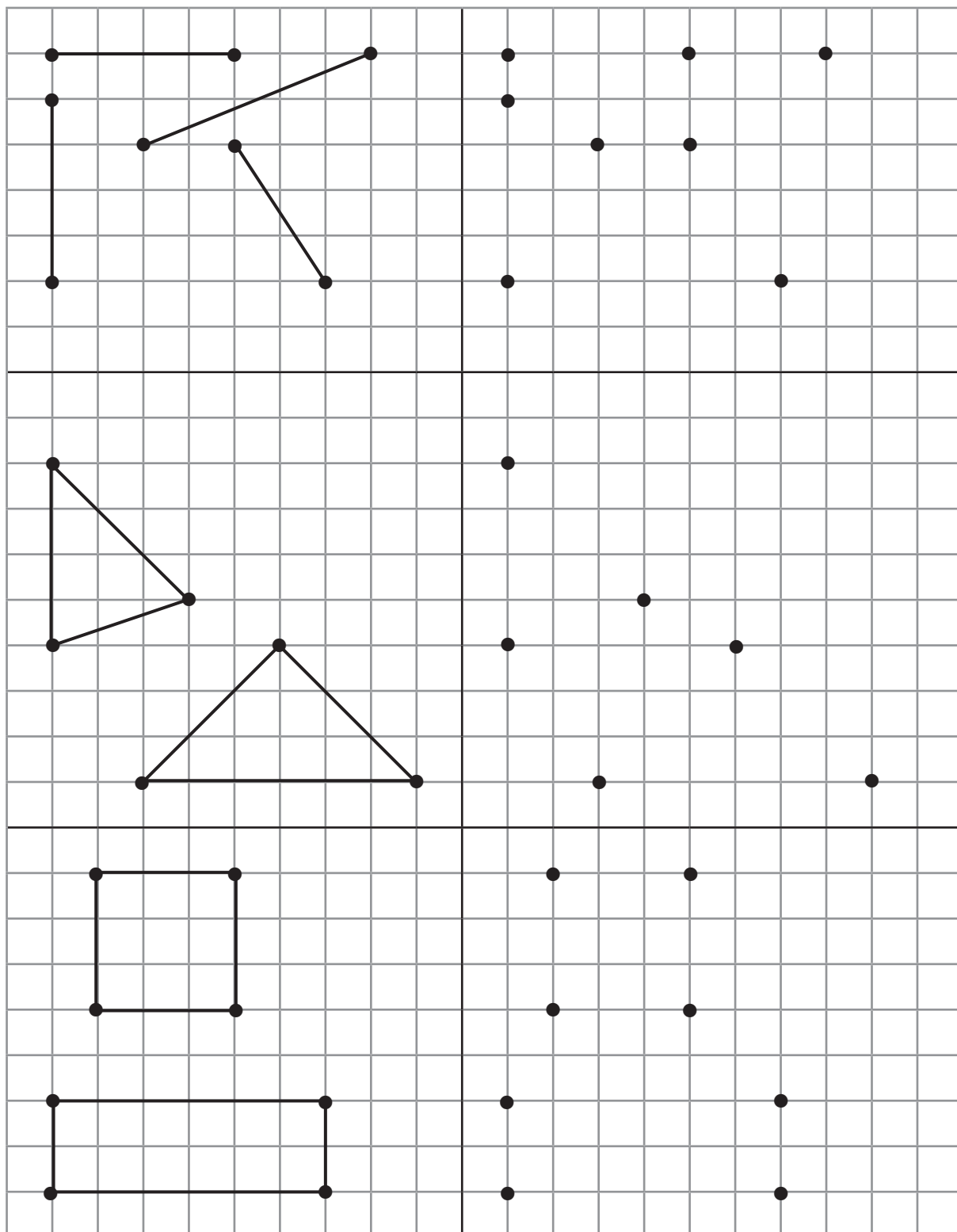
Värvi **rist-külik** roheliseks.

Värvi **ruut** punaseks.

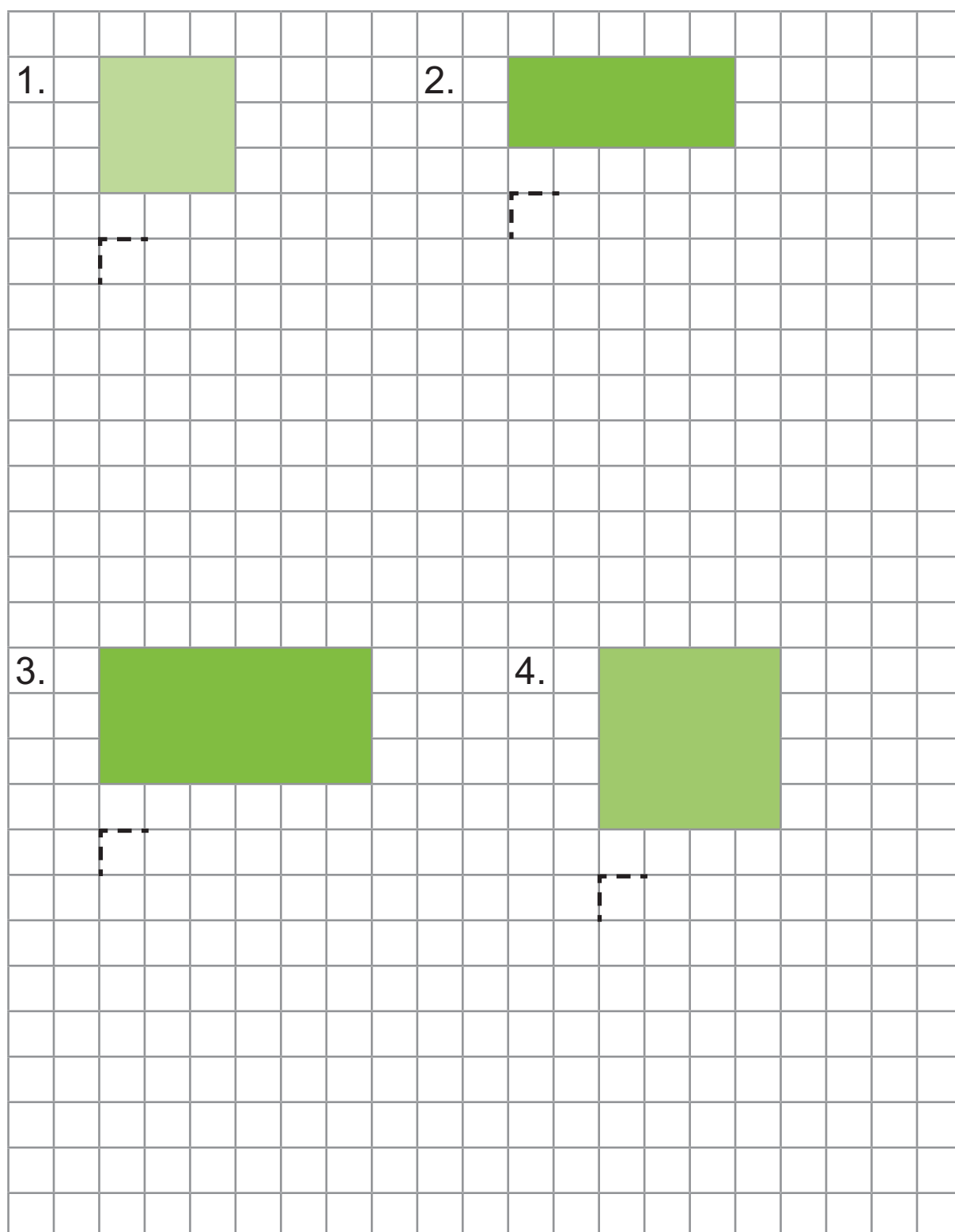
177. Värvi ruudud siniseks.

178. Joonesta samasugused kujundid.

179. Joonesta samasugused kujundid.

Värvi ruudud roosaks.

Värvi rist-külikud pruuniks.

LIITMINE JA LAHUTAMINE 20 PIIRES (JÄRGUÜHIKU ÜLETAMISEGA) LIITMINE JÄRGUÜHIKU ÜLETAMISEGA

180. Värvi vajalik arv ruute. Kirjuta puuduv liidetav.

$10 = 9 + \dots$										
$10 = 8 + \dots$										
$10 = 7 + \dots$										
$10 = 6 + \dots$										
$10 = 5 + \dots$										

181. Kirjuta puuduv arv.

1 ja 2	1 ja 3	1 ja 4	1 ja 5
1 ja 6	1 ja 7	1 ja 8	1 ja 9

182. Arvuta.

9	+	1	+	4	=					9	+	1	+	2	=				
9	+	1	+	7	=					9	+	1	+	5	=				

183. Vaata näidet.

Enne liidan 10-ni:

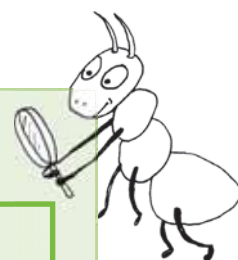
Siis liidan 10-le ülejäänud osa:

$$\begin{array}{r} 1 \quad 1 \\ 9 + 2 = \end{array}$$

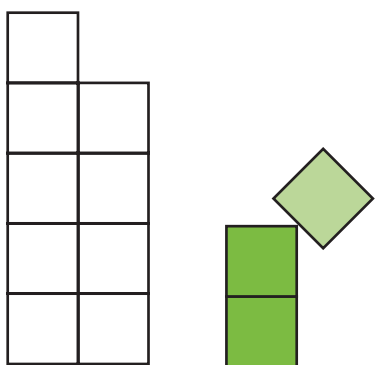
$$2 = 1 + 1$$

$$9 + 1 = 10$$

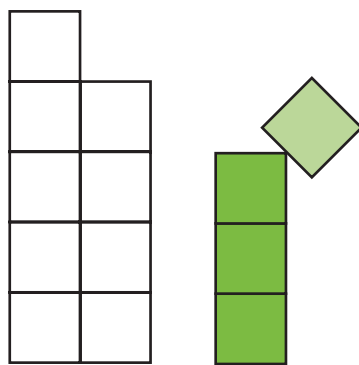
$$10 + 1 = 11$$

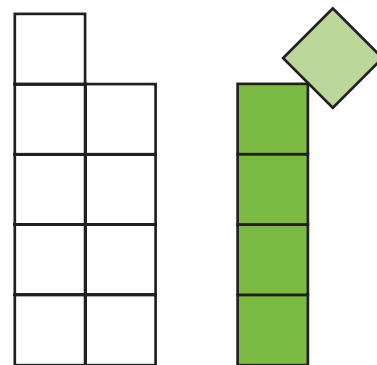
184. Vaata joonist. Arvuta.

$$\begin{array}{r} 1 \quad 2 \\ 9 + 3 = \end{array}$$

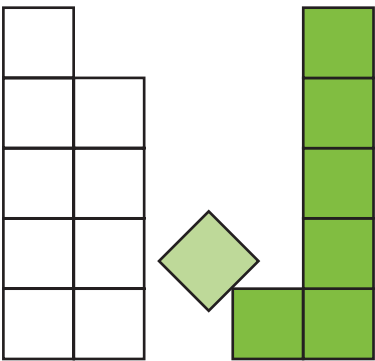
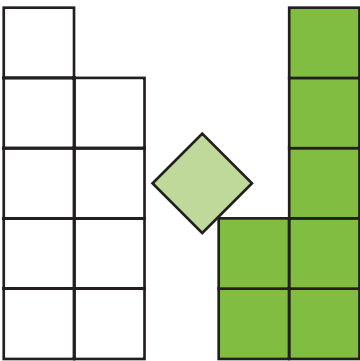
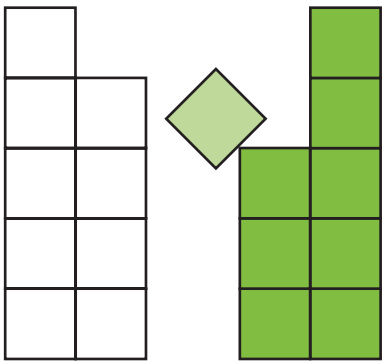
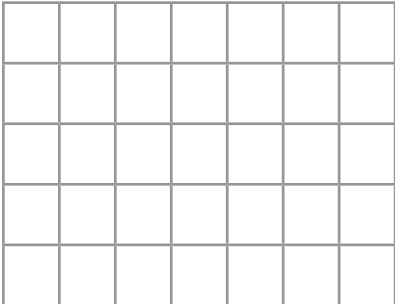
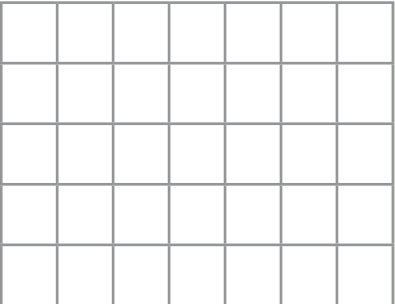
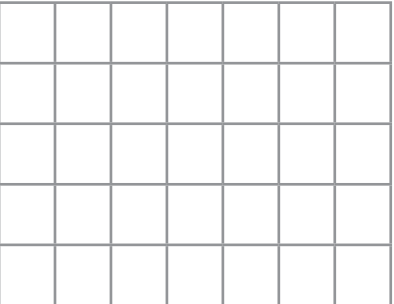
$$\begin{array}{r} 1 \quad 3 \\ 9 + 4 = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \\ 9 + 5 = \end{array}$$

	3	=	1	+	2	
	9	+	1	=		
1	0	+	2	=		

185. Arvuta.

 $\begin{array}{r} 1 \\ 9 + 7 = \end{array}$	 $9 + 8 =$	 $9 + 9 =$
		

186. Lahenda ülesanne.

Ühel riiulil on 9 purki maasika-moosi.

Teisel riiulil on 6 purki õuna-moosi.

Mitu purki moosi on kokku?

Andmed:

Ühel riiulil

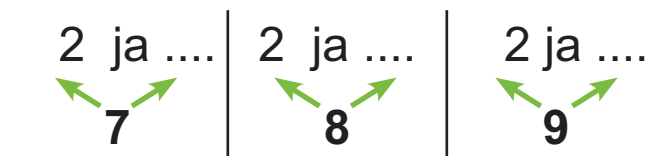
 purki

..... riiulil

Purke kokku?

Vastus:

187. Kirjuta puuduv arv.

188. Arvuta.

8	+	2	+	1	=			8	+	2	+	8	=		
8	+	2	+	4	=			8	+	2	+	5	=		
8	+	2	+	7	=			8	+	2	+	9	=		
8	+	2	+	6	=			8	+	2	+	2	=		

189. Vaata näidet.

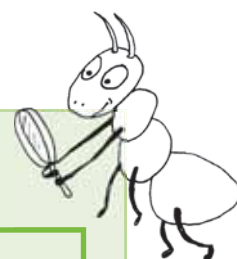
Enne liidan 10-ni:

Siis liidan 10-le ülejäänud osa:

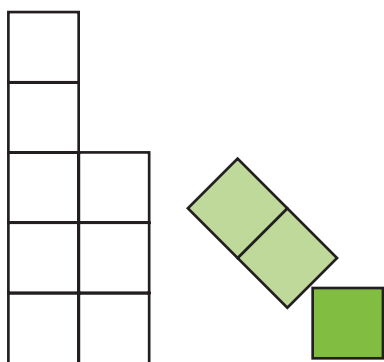
$$\begin{array}{r} 2 \quad 1 \\ 8 + 3 = \\ \hline 3 = 2 + 1 \end{array}$$

$$8 + 2 = 10$$

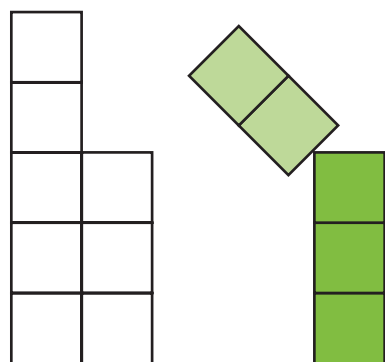
$$10 + 1 = 11$$

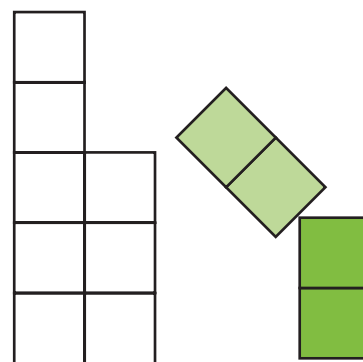
190. Vaata joonist. Arvuta.

$$\begin{array}{c} 2 \quad 1 \\ \swarrow \quad \searrow \\ \underline{8 + 3} \end{array}$$

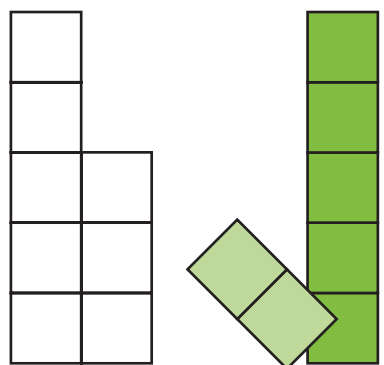
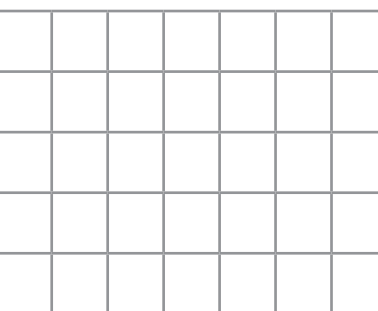
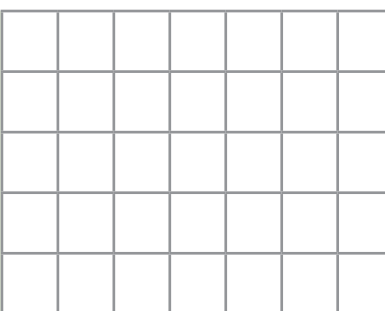

$$\begin{array}{c} 2 \quad 3 \\ \swarrow \quad \searrow \\ \underline{8 + 5} \end{array}$$

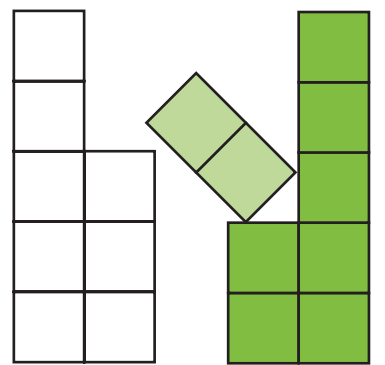

$$\begin{array}{c} 2 \\ \swarrow \quad \searrow \\ \underline{8 + 4} \end{array}$$

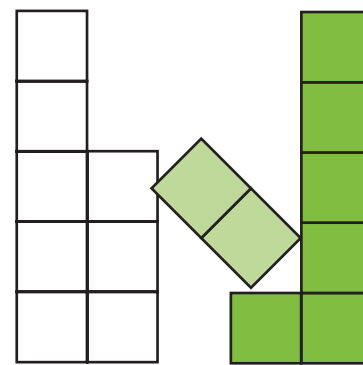
	3	=	2	+	1	
	8	+	2	=		
1	0	+	1	=		

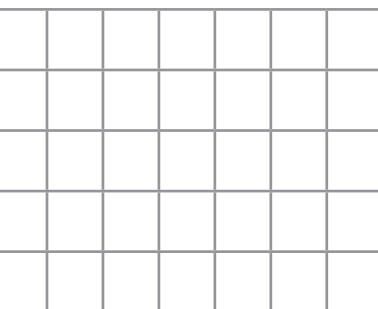
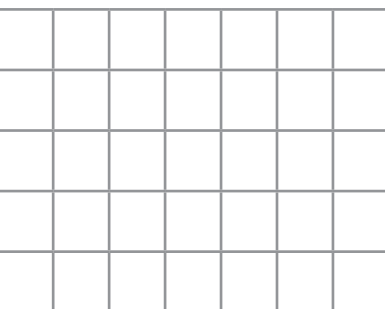
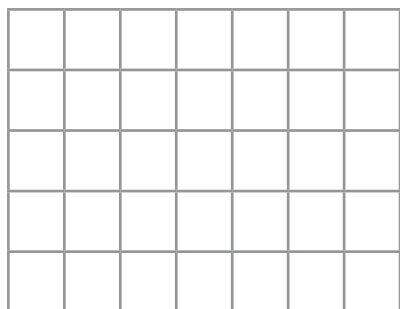
$$\begin{array}{c} 2 \\ \swarrow \quad \searrow \\ \underline{8 + 7} = \end{array}$$

$$\begin{array}{c} \swarrow \quad \searrow \\ \underline{8 + 9} = \end{array}$$

$$\begin{array}{c} \swarrow \quad \searrow \\ \underline{8 + 8} = \end{array}$$

191. Leia igale poisile oma pall.

Värvi särk ja pall sama värviga.

8 + 5

8 + 3

8 + 4

8 + 7

8 + 6

13

12

11

14

Üle jäi pall vastusega

192. Arvuta. Ühenda võrdse vastusega ülesanded.

8 + 2 + 4

9 + 1 + 5

9 + 1 + 7

8 + 2 + 6

8 + 2 + 3

9 + 1 + 8

9 + 8

8 + 6

8 + 5

9 + 6

9 + 9

8 + 8

193. Koosta ülesanne. Arvuta.

Kirjuta vastus tabelisse.

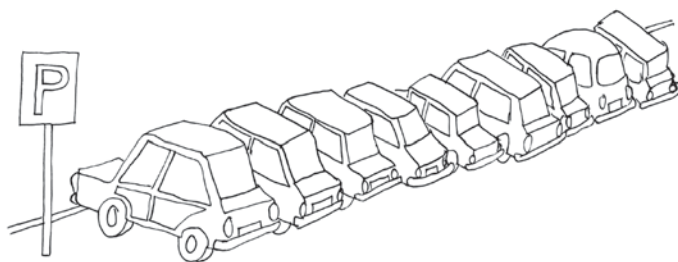
Liidetav	8	9	8	9	8	9	8	9
Liidetav	3	5	7	9	6	4	5	6
Summa								

194. Lahenda ülesanne.

Kell 6 oli parklas 9 autot.

Hiljem lisandus veel 8 autot.

Mitu autot on parklas nüüd?

Andmed:

Oli autot

Lisandus autot

Mitu autot on parklas nüüd?

Lahendus:

Mitu on nüüd?

Vastus: Parklas on kokku autot.

198. Arvuta. Värvi.

		7	+	4	=				

		7	+	7	=				

		7	+	9	=				

		7	+	6	=				

199. Lahenda ülesanne.

Laua oli 7 ruudulist vihikut.

Õpetaja aetas lauale veel 5 vihikut.

Mitu vihikut on nüüd laual?

200. Arvuta.

201. Arvuta. Ühenda võrdse vastusega ülesanded.

$7 + 3 + 4$

$7 + 3 + 5$

$7 + 3 + 1$

$7 + 3 + 3$

$7 + 7$

$7 + 6$

$7 + 8$

Kontrolli:

Paariliseta jäänud ülesande vastus on paaritu arv.

202. Värv. Koosta ülesanne.

Punane		
Sinine		
Kollane		

Mitu sinist ja punast lille on kokku?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Mitu punast ja kollast lille on kokku?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Mitu kollast ja sinist lille on kokku?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

203. Kirjuta puuduv arv.

4 ja ↙ 5 ↘	4 ja ↙ 6 ↘	4 ja ↙ 7 ↘	4 ja ↙ 8 ↘	4 ja ↙ 9 ↘
--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

204. Arvuta näite järgi.

1. Liidan

2. 10-le üle-jäänud osa.

		4																	
			↙ ↘																
	6	+	5										6	+	8				
	5	=	4	+															
	6	+	4	=															
	1	0	+																
			↙ ↘																
	6	+	9										6	+	6				

205. Arvuta.

$6 + 7 = \dots\dots$	$8 + 4 = \dots\dots$	$9 + 6 = \dots\dots$
$7 = 4 + \dots\dots$	$4 = 2 + \dots\dots$	$6 = 1 + \dots\dots$
$6 + 4 = \dots\dots$	$8 + 2 = \dots\dots$	$9 + 1 = \dots\dots$
$10 + 3 = \dots\dots$	$10 + 2 = \dots\dots$	$10 + 5 = \dots\dots$

$6 + 5 = \dots\dots$	$8 + 6 = \dots\dots$	$7 + 5 = \dots\dots$
$\dots = \dots\dots$	$\dots = \dots\dots$	$\dots = \dots\dots$
$\dots\dots\dots$	$\dots\dots\dots$	$\dots\dots\dots$
$\dots\dots\dots$	$\dots\dots\dots$	$\dots\dots\dots$

206. Arvuta. Ühenda võrdse vastusega ülesanded.

$8 + 2 + 7$	$7 + 8$	$6 + 4 + 2$	$9 + 9$
$7 + 3 + 5$	$6 + 5$	$8 + 2 + 6$	$7 + 6$
$9 + 1 + 4$	$8 + 9$	$9 + 1 + 7$	$8 + 7$
$6 + 4 + 3$	$7 + 5$	$7 + 3 + 3$	$8 + 8$
$7 + 3 + 2$	$9 + 5$	$8 + 2 + 5$	$6 + 6$
	$6 + 7$		$9 + 8$

Kontrolli, kas üle jäid ülesanded vastustega **11** ja **18**.

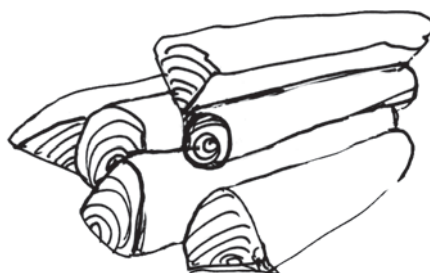
207. Lahenda ülesanne.

Isa ja Kevin tassid puid.

Kevin võttis süle 6 puu-halgu.

Isa võttis 8 halgu rohkem.

Mitu halgu oli isal süles?

208. Arvuta. Kirjuta vastus tabelisse.

9 +	1	2	3	4	5	6	7	8	9

8 +	1	2	3	4	5	6	7	8	9

7 +	1	2	3	4	5	6	7	8	9

6 +	1	2	3	4	5	6	7	8	9

209. Piira vastusega sobiv ülesanne joonega.

13

$6 + 7$
$9 + 5$
$7 + 6$
$8 + 5$

15

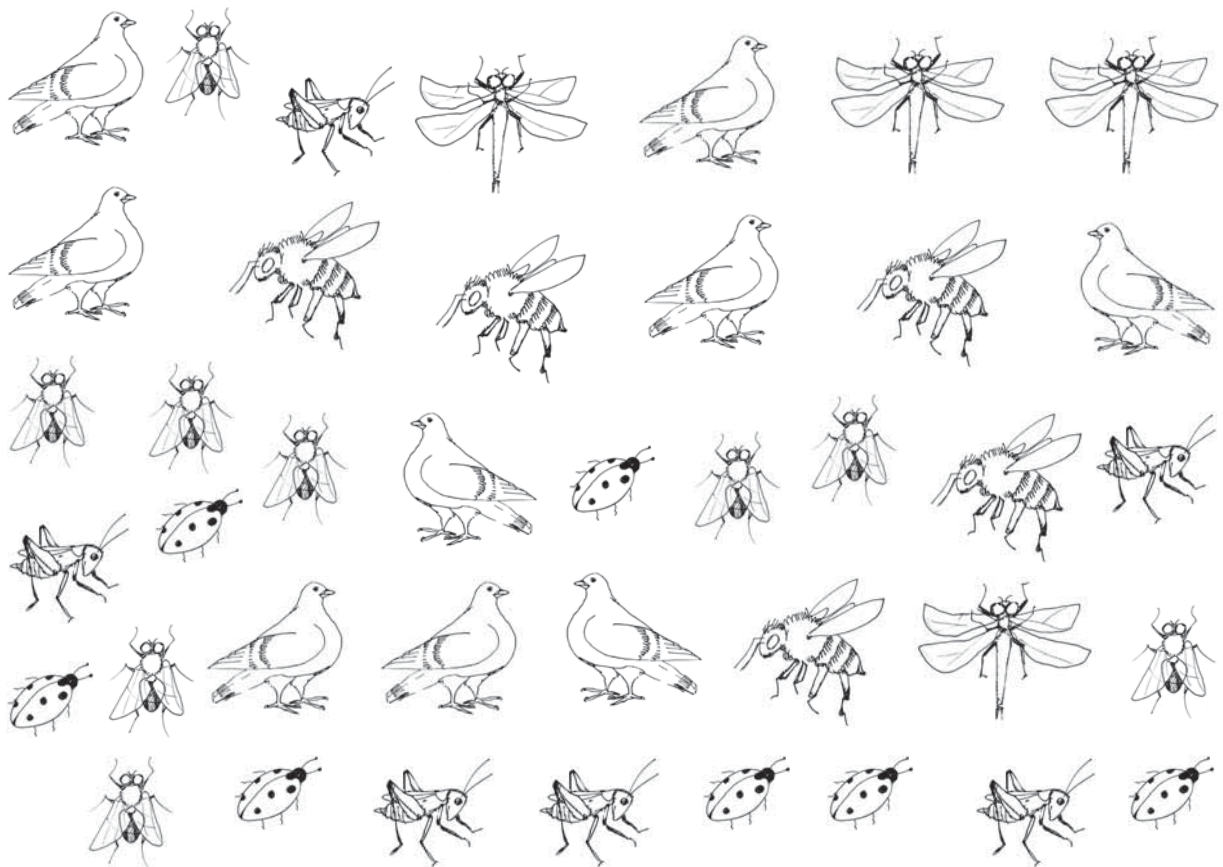
$8 + 9$
$7 + 8$
$9 + 3$
$6 + 8$

11

$5 + 7$
$8 + 3$
$6 + 6$
$7 + 4$

Kontrolli, kas said kokku kuus sobivat ülesannet.

210. Mitu on?

Koosta ülesanne. **Leia** summa.

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

211. Lahenda ülesanne.

1. Ühes vaasis on 7 punast roosi.

Teises vaasis on 5 roosat roosi.

Mitu lille on kokku?

2. Ühes vaasis on 5 roosat roosi.

Teises vaasis on 7 punast roosi.

Mitu lille on kokku?

Andmed:

Punaseid roose

Roosaid roose

Kokku?

Andmed:

Roosaid roose

Punaseid roose

Kokku?

Lahendus:

	3		2			
7	+	5	=			

Lahendus:

	5		2			
5	+	7	=			

Vastus: Kokku on lille.

Summa ei muutu liidetavate järjekorrast.

212. Arvuta vihikus.

	4														
6	+	5	=			3	+	8	=			9	+	4	=
5	+	6	=			8	+	3	=			4	+	9	=

213. Lahenda ülesanne.

Klassis õpib 4 tüdrukut ja 7 poissi.

Mitu õpilast õpib klassis?

214. Lahenda ülesanne.

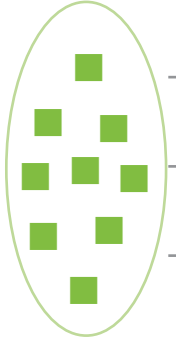
Ujulas on 7 täis-kasvanut ja 4 last.

Mitu inimest on ujulas?

215. Arvuta.

			4		3										
6	+		7	=						7	+		7	=	
8	+		5	=						9	+		4	=	
7	+		8	=						6	+		5	=	

216. Arvuta.

	$+ 3 =$		$+ 6 =$		$+ 5 =$
	$+ 7 =$		$+ 4 =$		$+ 8 =$
	$+ 5 =$		$+ 7 =$		$+ 6 =$
	$+ 8 =$		$+ 5 =$		$+ 9 =$

217. Leia summa. Võrdle (>; <; =).

$8 + 4 \dots\dots 13$

$7 + 7 \dots\dots 15$

$9 + 6 \dots\dots 14$

$6 + 6 \dots\dots 11$

$9 + 5 \dots\dots 12$

$8 + 7 \dots\dots 15$

218. Arvuta. Ühenda õiged ülesanded vastusega.

$7 + 7$	$5 + 8$	$6 + 7$	$8 + 4$
$9 + 6$	$8 + 6$	$8 + 9$	$10 + 7$
$6 + 5$	$4 + 9$	$8 + 8$	$9 + 5$
$8 + 4$	$6 + 6$	$10 + 5$	$6 + 9$

14

17

12

15

219. Lahenda ülesanded.

1. Kristel korjas 6 puravikku ja 7 pilvikut.

Mitu seent korjas Kristel kokku?

Andmed:

Puravikud

--	--

Pilvikud

--	--

Seeni kokku?

Lahendus: seent korjas?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus:

Kristel

--	--

seent.

2. Kristel korjas 13 seent.

Puhastamisel selgus, et 2 seent on ussitanud.

Mitu seent kõlbas söögiks?

Andmed:

Korjas

--	--

Ussitanud

--	--

Söögiks kõlbas?

Lahendus: Mitu kõlbas?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus:

Söögiks

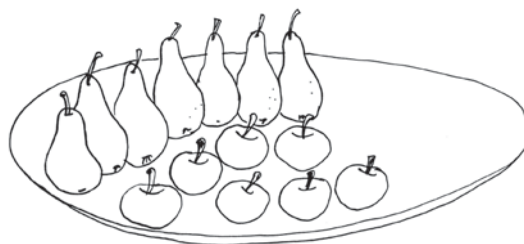
--	--

seent.

220. Lahenda ülesanne. Täienda joonist.

Vaagnal on 7 pirni.

Õunu on **4 võrra rohkem**.

1. Mitu õuna on vaagnal?

2. Mitu puu-vilja on vaagnal kokku?

Andmed:

Pirne on

--	--

Õunu on

--	--

võrra rohkem

1. Õunu?

Lahendus:

Mitu on ?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus:

Vaagnal on

--	--

.....

Andmed:

..... on

--	--

Õunu on

--	--

2. Puu-vilju kokku?

Lahendus:

Mitu puu-vilja on ?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

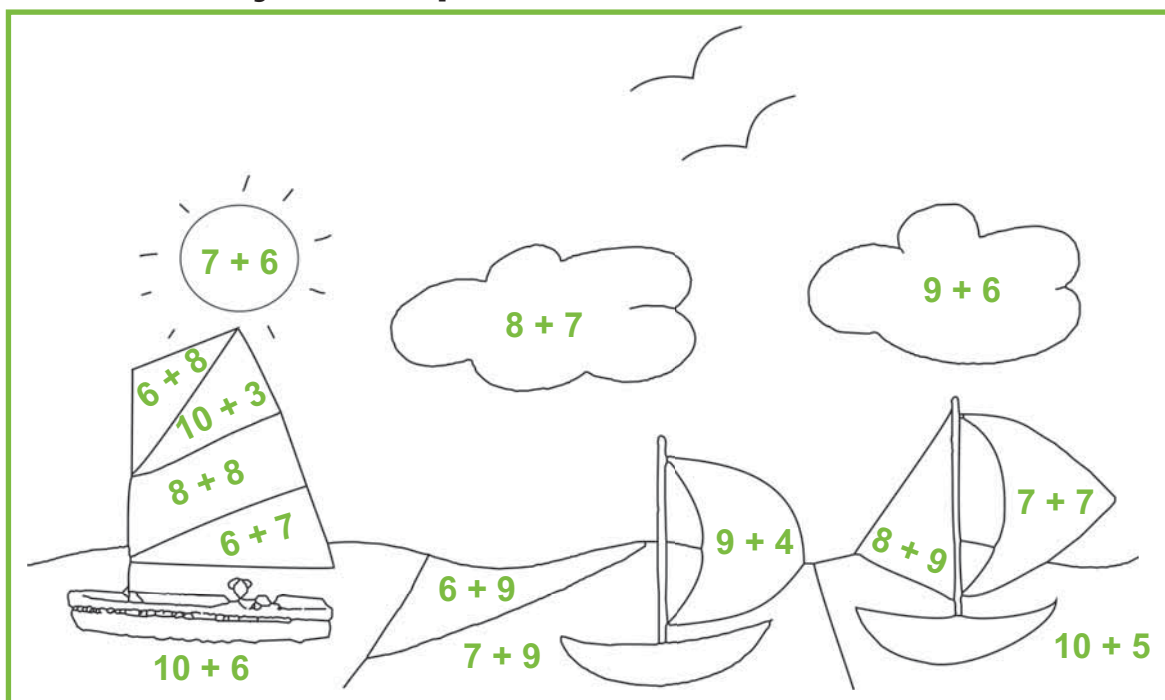
Vastus:

Vaagnal on

--	--

.....

221. Arvuta ja värvi pilt.

13 – kollane;

14 – punane;

15 – hele-sinine;

16 – sinine;

17 – roheline.

222. Arvuta. Ühenda sobiv ülesanne vastusega.

$4 + 7$		$6 + 8$			
$7 + 6$	$6 + 5$	$4 + 8$	$6 + 7$		
$8 + 8$	13	$5 + 8$	$3 + 8$	11	$7 + 4$
$6 + 9$	$6 + 7$	$4 + 9$	$9 + 3$		
$4 + 9$		$6 + 5$			

223. Arvuta. Leia peidetud sõnum.

	6	+	7	=				N
	3	+	8	=				E
	6	+	9	=				R
	7	+	3	=				A
	9	+	8	=				T

	7	+	5	=				U
	8	+	8	=				H
	1	0	+	9	=			K
	6	+	8	=				I
	9	+	9	=				L

19	10	13	13	10

16	11	18	19	12	15	14	17

224. Arvuta.

+ 5			+ 7			+ 9		
8			8			8		
6			4			6		
7			6			4		

225. Leia summa. Võrdle (<; >; =).

$7 + 4$	$3 + 8$

$6 + 7$	$5 + 9$

$6 + 8$	$7 + 7$

$8 + 5$	$9 + 3$

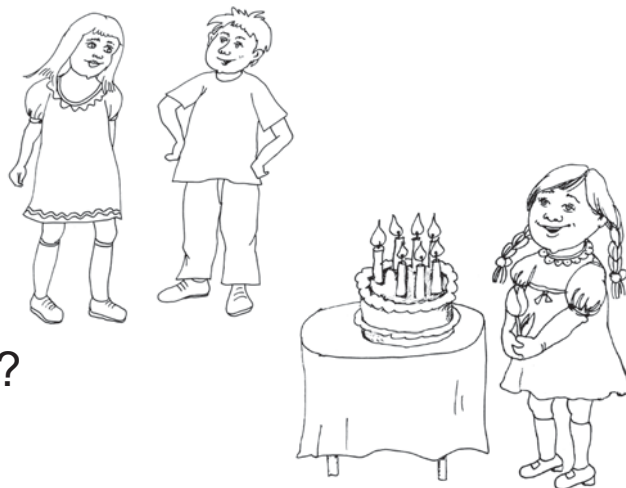
226. Lahenda ülesanne.

Janari sünnipäeval oli 9 poissi.

Tüdrukuid oli **3 võrra vähem**.

1. Mitu tüdrukut oli sünnipäeval?

2. Mitu last oli sünnipäeval?

Andmed:

Poisse

--	--

Tüdrukuid

--	--

võrra vähem

1. Tüdrukuid?

Lahendus:

..... oli sünnipäeval?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus:

Sünnipäeval oli

--	--

.....

Andmed:

Poisse

--	--

Tüdrukuid

--	--

2. Lapsi kokku?

Lahendus:

..... oli sünnipäeval?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus:

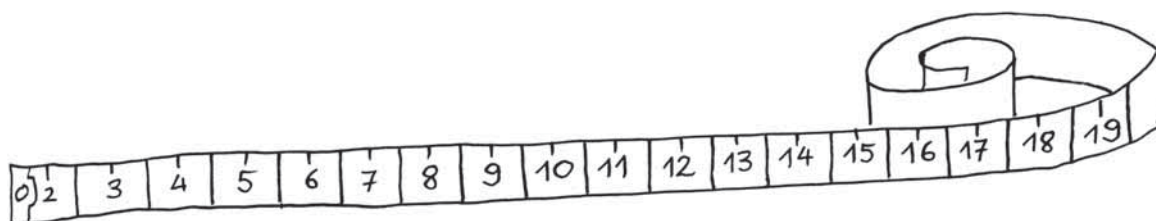
Sünnipäeval oli

--	--

last.

LAHUTAMINE JÄRGUÜHIKU ÜLETAMISEGA

227. Leia puuduv arv.

1	1	—			=	1	0			1	8	—			=	1	0		
1	6	—			=	1	0				1	4	—			=	1	0	
1	3	—			=	1	0				1	5	—			=	1	0	

228. Arvuta.

1	2	-	2	-	4	=				1	1	-	1	-	6	=		
1	7	-	7	-	3	=				1	3	-	3	-	2	=		
1	9	-	9	-	5	=				1	6	-	6	-	5	=		

229. Vaata näidet.

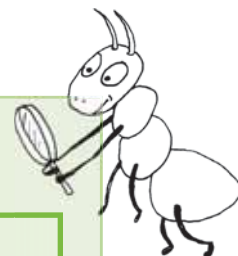
$$\begin{array}{c} 11 \\ 11 - 2 = \end{array}$$

$$2 = 1 + 1$$

$$11 - 1 = 10$$

Enne lahutan 10-ni:

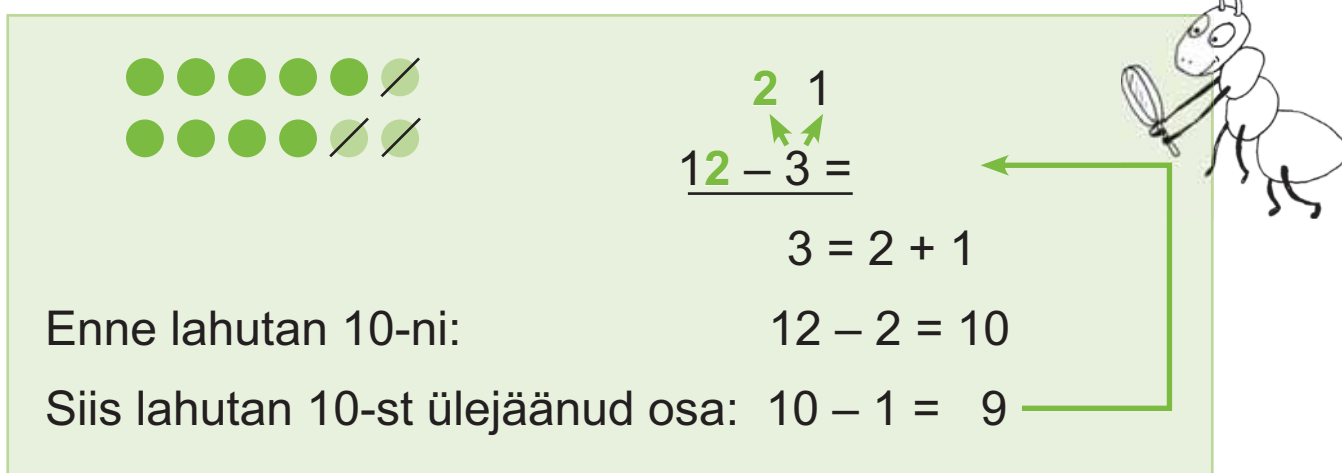
Siis lahutan 10-st ülejäänud osa: $10 - 1 = 9$

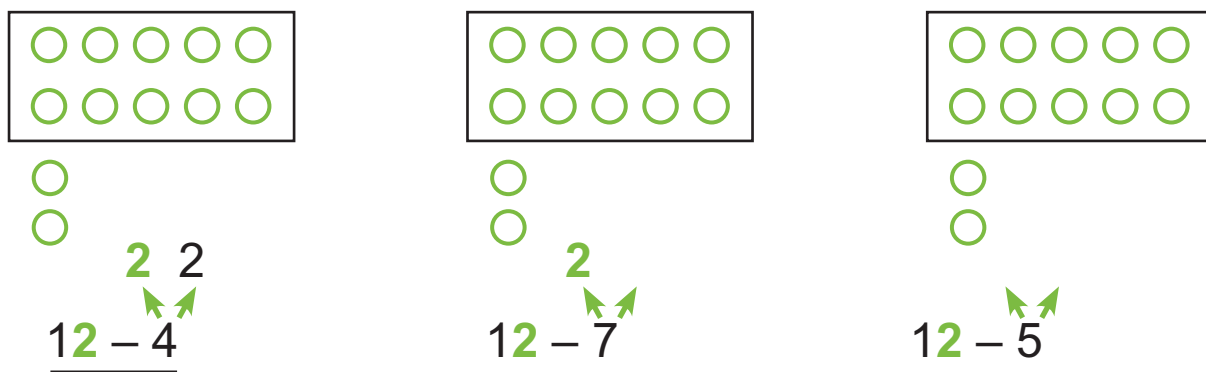
234. Arvuta.

1	2	-	2	-	1	=				1	2	-	2	-	6	=		
1	2	-	2	-	4	=				1	2	-	2	-	8	=		

235. Vaata näidet.

236. Vaata joonist. Arvuta.

[illegible]

237. Arvuta näite järgi.

[illegible]

238. Arvuta.

1 5
11 - 6 =

12 - 5 =

$$11 - 3 = \dots$$

12 - 4 =

11 - 8 =

$12 - 7 = \dots$

239. Lahenda ülesanne.

Ema keetis 12 purki moosi.

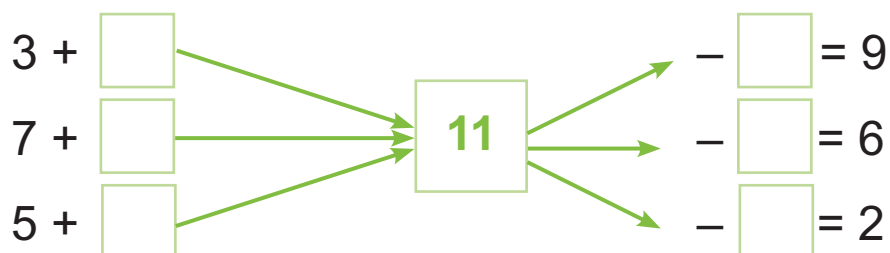
Pohla-moos on viies purgis.

Ülejäänud purkides on õuna-moos.

Mitu purki õuna-moosi keetis ema?

240. Leia puuduv arv.

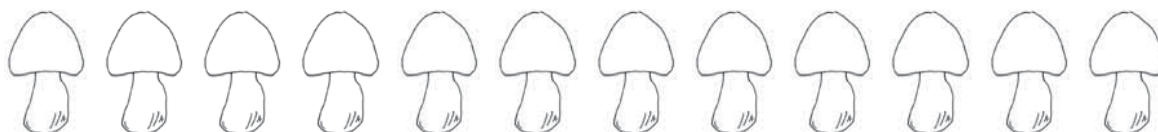
241. Arvuta. Ühenda võrdse vastusega ülesanded.

$12 - 2 - 3$		$11 - 1 - 2$
	$12 - 3$	$11 - 7$
$11 - 1 - 4$	$12 - 5$	$11 - 3$
$12 - 2 - 1$	$11 - 5$	$12 - 8$
		$11 - 1 - 6$

242. Pille ja Piret korjasid kokku 12 seent.

Mitu seent korjas kumbki tüdruk? Arvuta.

Pille	5		7		9
Piret		8		6	

243. Arvuta.

1	3	-	3	-	2	=				1	3	-	3	-	7	=		
1	3	-	3	-	5	=				1	3	-	3	-	6	=		

244. Vaata näidet.

$$\begin{array}{r} 3 \quad 1 \\ 13 - 4 = \end{array} \quad \leftarrow$$
$$4 = 3 + 1$$

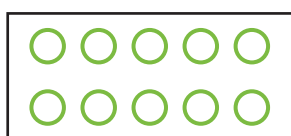
Enne lahutan 10-ni:

$$13 - 3 = 10$$

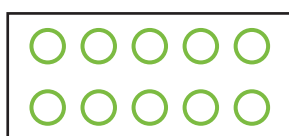
Siis lahutan 10-st ülejäänud osa: $10 - 1 = 9$

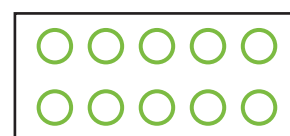
245. Vaata joonist. Arvuta.

$$\begin{array}{r} 32 \\ 13 - 5 \\ \hline \end{array}$$

$$13 - 7$$

$13 - 9$

[illegible]

246. Arvuta näite järgi.

[illegible]

247. Lahenda ülesanne.

Lapsed mängisid rahvaste-palli.

Poissee oli 13.

Tüdrukuid oli 7 võrra vähem.

Mitu tüdrukut mängis rahvaste-palli?

248. Koosta ülesanne. Arvuta. Täida tabel.

Vähendatav	13	11	12	13	11	12
Vähendaja	5	4	6	4	8	3
Vahe						

249. Lahenda ülesanne.

Silver ja Tom korjasid kastani-mune.

Silver korjas 13 kastani-muna.

Tom leidis 7 muna vähem.

1. Mitu kastani-muna leidis Tom?

2. Mitu kastani-muna korjasid poisid kokku?

Andmed:

Silver kastani-muna
Tom kastani-muna vähem

1. Mitu muna leidis Tom?

Lahendus:

Mitu kastani-muna ?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus: leidis kastani-muna.

Andmed:

Silver kastani-muna
Tom kastani-muna

2. Kastani-mune kokku?

Lahendus:

..... kastani-muna korjasid?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus: korjasid kastani-muna.

250. Arvuta.

1	4	−	4	−	1	=					1	4	−	4	−	3	=				
1	4	−	4	−	5	=					1	4	−	4	−	6	=				

251. Vaata näidet.

Enne lahutan 10-ni:

Siis lahutan 10-st ülejäänud osa:

$$\begin{array}{r}
 \begin{array}{cc} 4 & 1 \\ \swarrow & \searrow \end{array} \\
 14 - 5 = & \leftarrow \\
 5 = 4 + 1 \\
 14 - 4 = 10 \\
 10 - 1 = 9
 \end{array}$$

252. Arvuta näite järgi.

		4	←	→	2																
1	4	−	6								1	4	−	8							
1	4	−	4	−	2	=															
1	4	−	9								1	4	−	7							

253. Arvuta. Ühenda võrdse vastusega ülesanded.

$14 - 4 - 2$

$14 - 4 - 6$

$14 - 4 - 4$

$14 - 4 - 8$

$14 - 10$

$14 - 6$

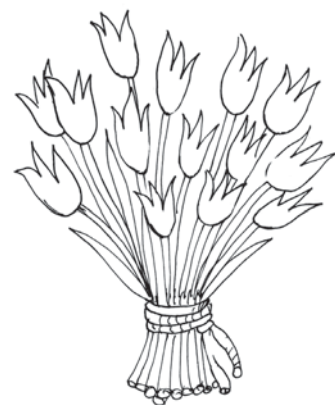
$14 - 12$

$14 - 8$

254. Kimbus on 14 lille.

Anu pidi panema need kahte vaasi.

Arvuta.

5		7		4	
	6		9		8

255. Lahenda ülesanne.

Riiulil on 13 karpi värvi-pliiatseid ja 7 karpi rasva-kriite.

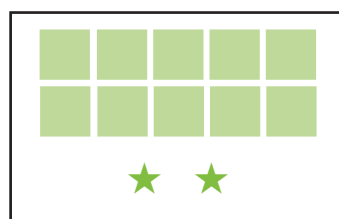
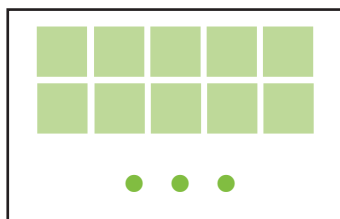
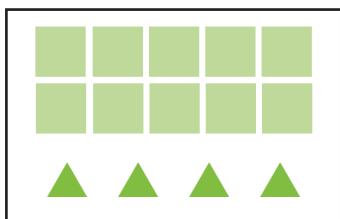
Mitu värvi-pliiatsi karpi on rohkem?

256. Lahenda ülesanne.

Sahtlis on 14 ruudulist vihikut ja 8 joonelist vihikut.

Mitu joonelist vihikut on vähem?

257. Arvuta.

$$\begin{array}{r} \dots \quad \dots \\ \swarrow \quad \searrow \\ 14 - 6 = \dots \end{array}$$

$$14 - \dots - \dots = \dots$$

$$13 - 7 = \dots$$

$$13 - \dots - \dots = \dots$$

$$12 - 5 = \dots$$

$$12 - \dots - \dots = \dots$$

$$13 - 4 = \dots$$

$$13 - \dots - \dots = \dots$$

$$12 - 6 = \dots$$

$$12 - \dots - \dots = \dots$$

$$14 - 8 = \dots$$

$$14 - \dots - \dots = \dots$$

258. Millise kingituse lapsed sünnipäevaks said?

Arvuta. Värvri pakk ja jutu-mull ühte värvri.

Kuuendal
oktoobril.

Teine
oktoober.

Mul on
neljandal.

Mul on
viies.

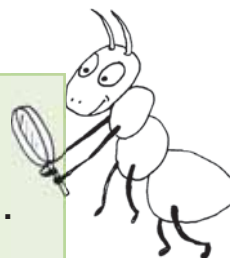

259. Arvuta.

1	5	–	5	–	2	=				1	5	–	5	–	5	=			
1	5	–	5	–	3	=				1	5	–	5	–	4	=			

260. Arvuta näite järgi.

1. Enne lahutan 10-ni.
2. Siis lahutan 10-st ülejäänud osa.

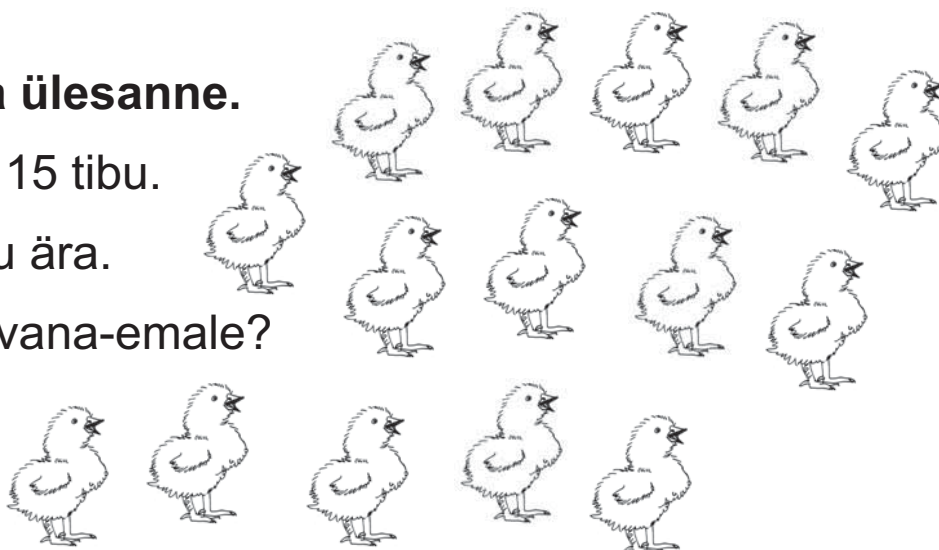
		5	↙	↘	1														
1	5	–	6							1	5	–	8						
1	5	–	5	–	1	=													
1	5	–	9							1	5	–	7						

261. Lahenda ülesanne.

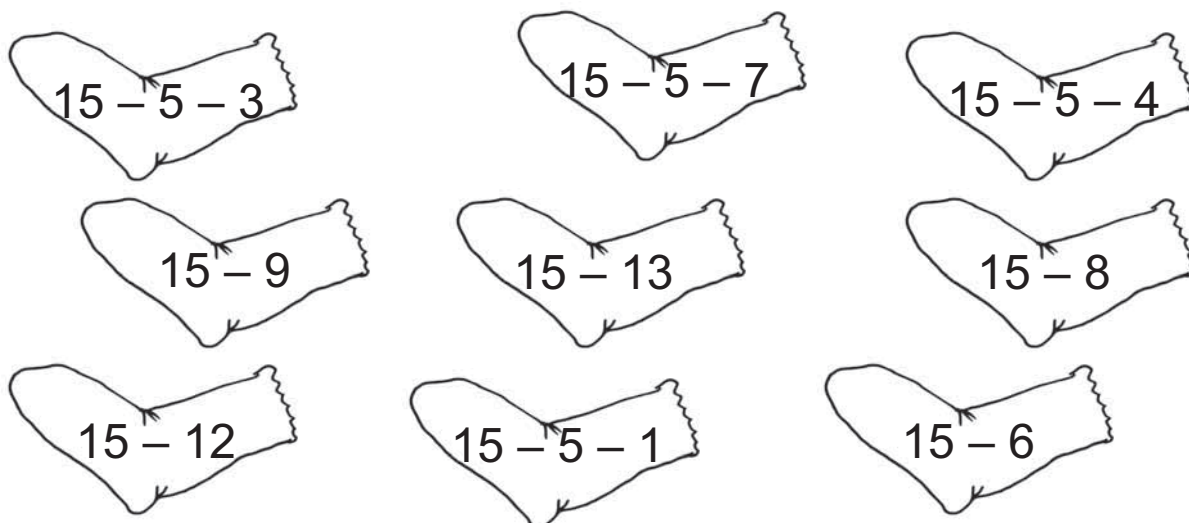
Vana-ema on 15 tibu.

Ta kingib 6 tibu ära.

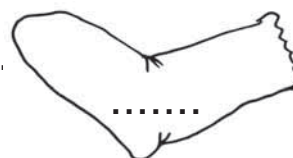
Mitu tibu jääb vana-emale?

262. Arvuta. Värvi võrdse vastusega sokid.

Kirjuta paariliseta jäänud soki vastus.

263. Lahenda ülesanne.

Kinos istus ühes reas 15 inimest.

Teises reas oli inimesi 7 võrra vähem.

Mitu inimest istus teises reas?

264. Koosta ülesanne. Arvuta.

Vähenda arvu 15
arvu **6 võrra**.

Vähenda arvu 15
arvu **8 võrra**.

265. Arvuta.

1	6	-	6	-	2	=				1	7	-	7	-	1	=		
1	6	-	6	-	1	=				1	7	-	7	-	3	=		
1	6	-	6	-	3	=				1	7	-	7	-	2	=		

266. Arvuta näite järgi.

1. Enne 10-ni.
2. Siis lahutan ülejäänud osa.

[illegible][illegible][illegible]

267. Lahenda ülesanne.

Meie majal on 16 korrust.

Naaber-maja on 7 korruse võrra madalam.

Mitme-korruseline on naaber-maja?

Andmed: majal

--	--

 korrust
..... maja

--	--

 korruse võrra madalam

Naaber-maja?

Lahendus:

Mitme-korruseline ?

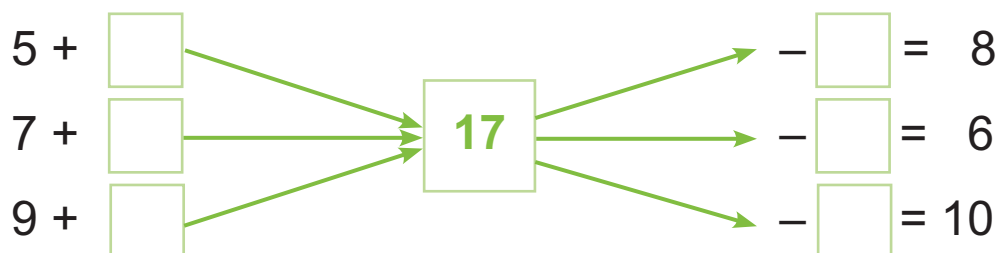
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus: maja on

--	--

 korruseline.

268. Leia puuduv arv.

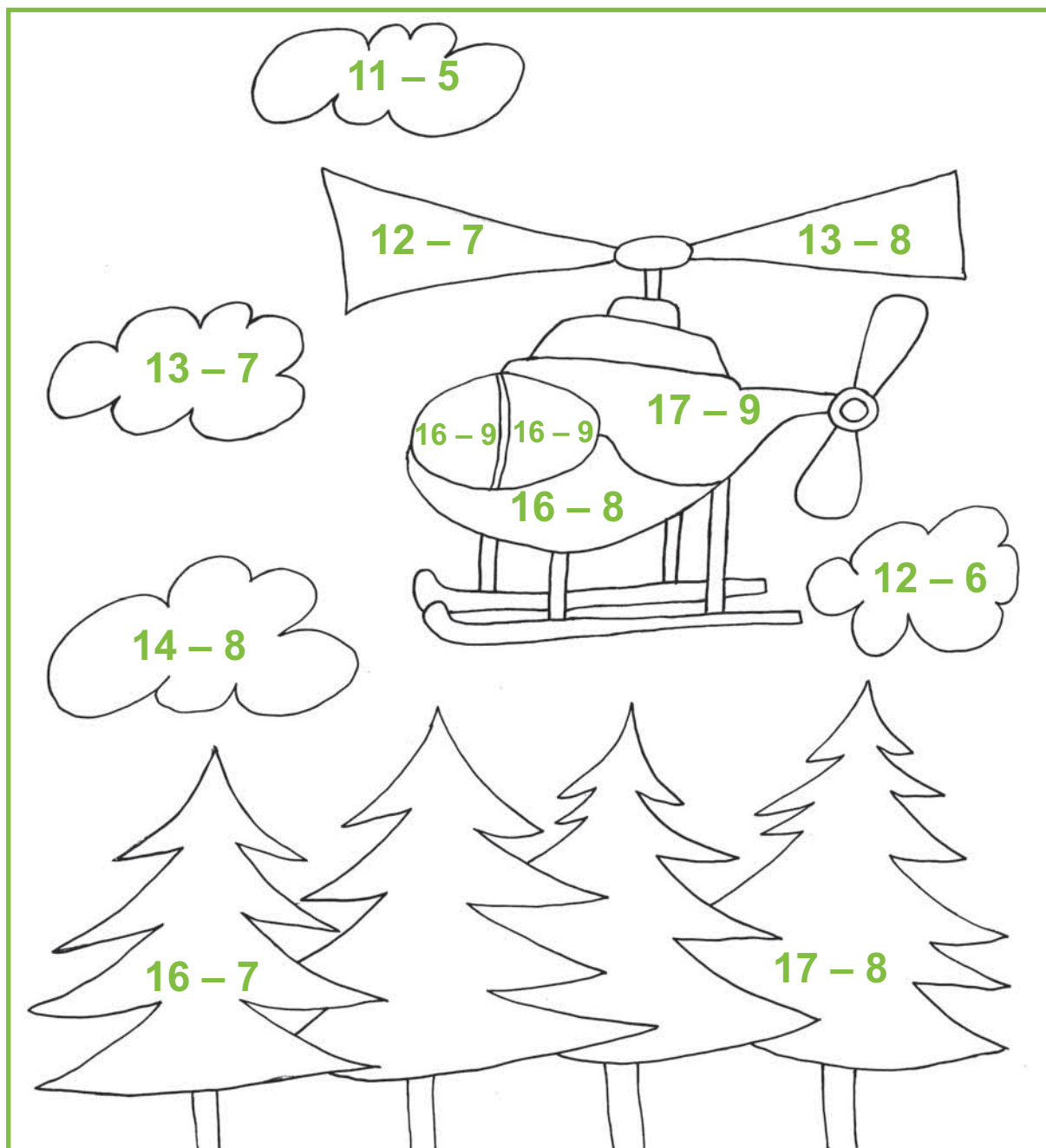
269. Lahenda ülesanne.

Meeril oli korvis 17 õuna. Ta keetis 9 õunast kisselli.

Ülejäänud õuntest küpsetas ta plaadi-kooki.

Mitu õuna kulus plaadi-koogi küpsetamiseks?

270. Arvuta ja värv pilt.

5 – must; 6 – sinine; 7 – kollane; 8 – punane; 9 – roheline.

271. Lahenda ülesanne.

Kooli näite-ringis käib 15 õpilast.

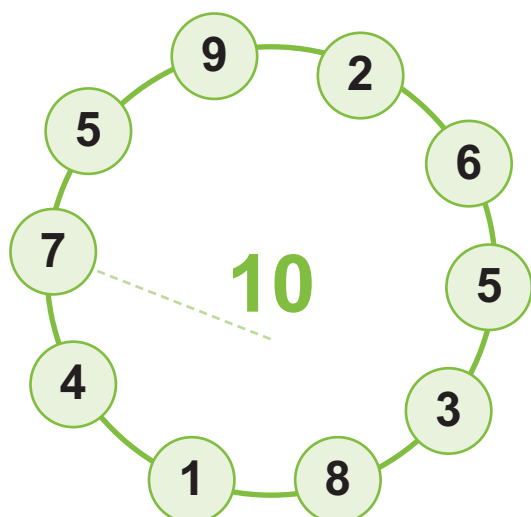
Neist 9 on tüdrukud.

Mitu poissi käib näite-ringis?

LIITMINE JA LAHUTAMINE JÄRGUÜHIKU ÜLETAMISEGA

272. Ühenda arvud nii, et summa on 10.

Koosta ülesanne.

7	+	3	=		

273. Kirjuta puuduvad arvud.

→

8			
---	--	--	--

→

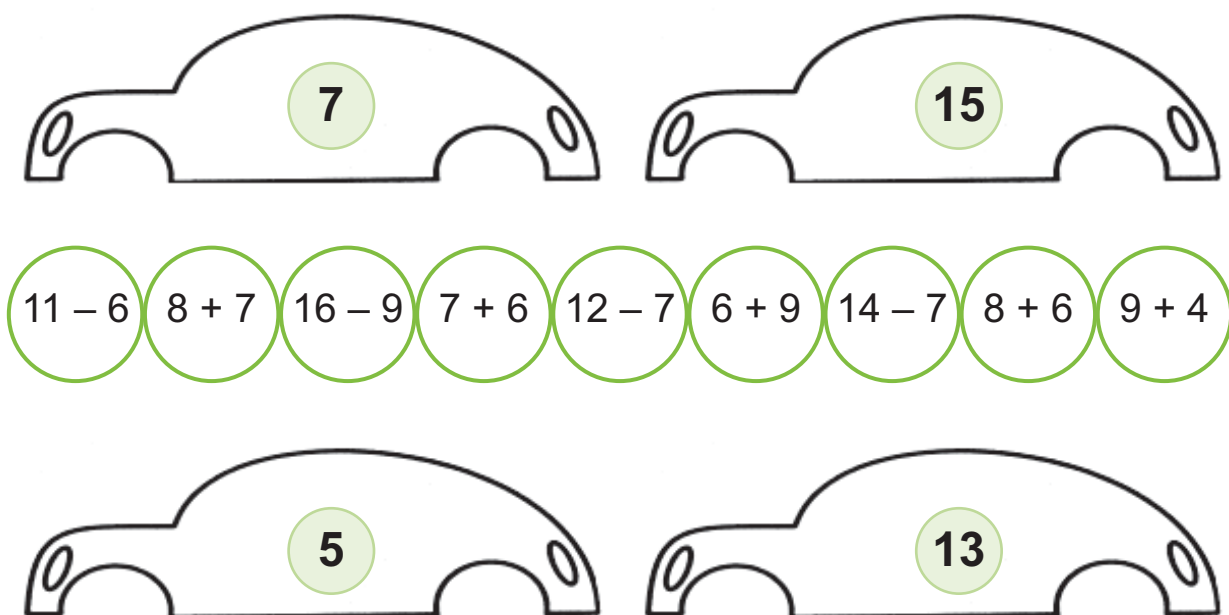
17			
----	--	--	--

16	15			12				
----	----	--	--	----	--	--	--	--

274. Arvuta. Võrdle (< > =).

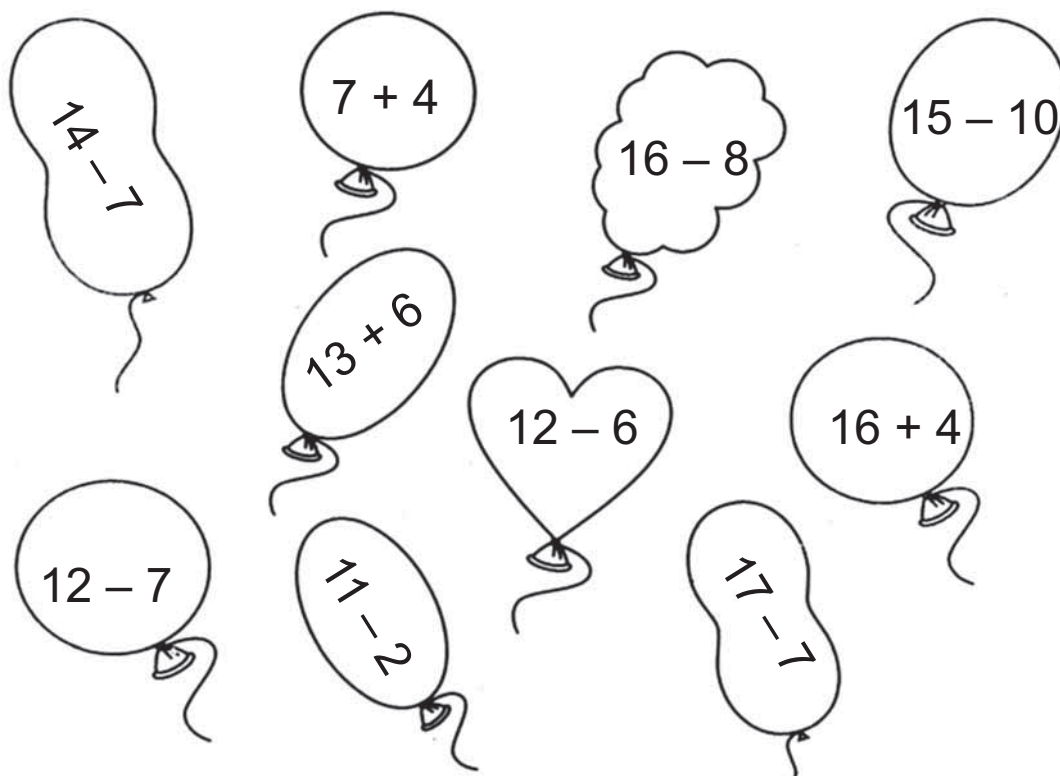
$5 + 3$	$8 - 2$	$10 + 3$	12	$14 - 4$	9
$2 + 6$	$9 - 1$	$11 + 5$	14	$15 - 3$	11
$4 + 3$	$10 - 3$	$7 + 10$	17	$18 - 4$	15
$1 + 7$	$9 - 4$	$13 + 4$	16	$19 - 9$	10

275. Leia autole rattad. Värvi rattad ja auto sama värvi.

Üle jäi ratas ülesandega

276. Arvuta. Värvi pallid, kus vastuseks on paaris-arv.

Kontrolli, kas sa värvisid 4 õhu-palli.

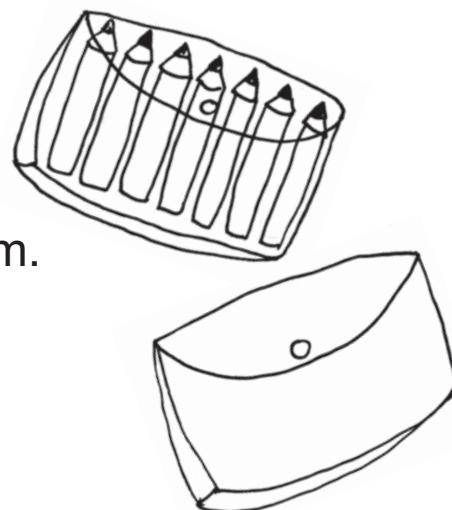
277. Lahenda ülesanne.

Kollases pakis on 7 pliiatsit.

Sinises pakis on 2 pliiatsit rohkem.

1. Mitu pliiatsit on sinises pakis?

2. Mitu pliiatsit on kahes pakis kokku?

Andmed:

Kollases pakis

--	--

Sinises

--	--

rohkem

1. Sinises pakis?

Lahendus:

Mitu on pakis?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus:

Sinises pakis on

--	--

.....

Andmed:

..... on

--	--

pliiatsit

Sinises on

--	--

pliiatsit

2. Kahes pakis kokku?

Lahendus:

Mitu pliiatsit on kahes.....?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus:

..... pakis on kokku

--	--

pliiatsit.

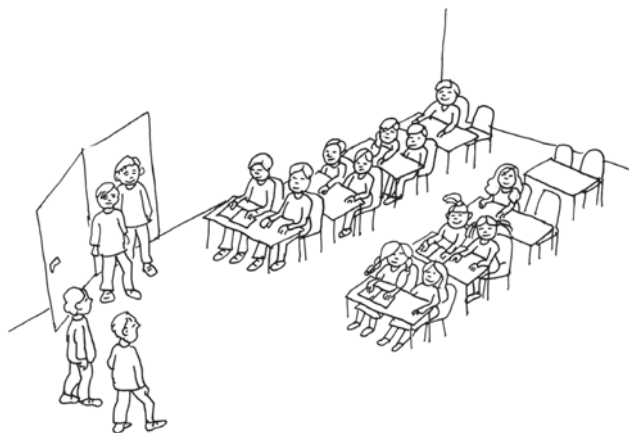
278. Lahenda ülesanne.

Klassis oli 7 poissi ja 5 tüdrukut.

Juurde tuli veel 4 poissi.

1. Mitu poissi on nüüd klassis?

2. Mitu õpilast on klassis?

Andmed: Klassis oli

 poissi

Juurde tuli

 poissi

1. Nüüd on poisse?

Lahendus:

..... poissi on?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus: on

 poissi.

Andmed: Poisse on

Tüdrukuid on

2. Õpilasi kokku?

Lahendus:

Mitu on?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

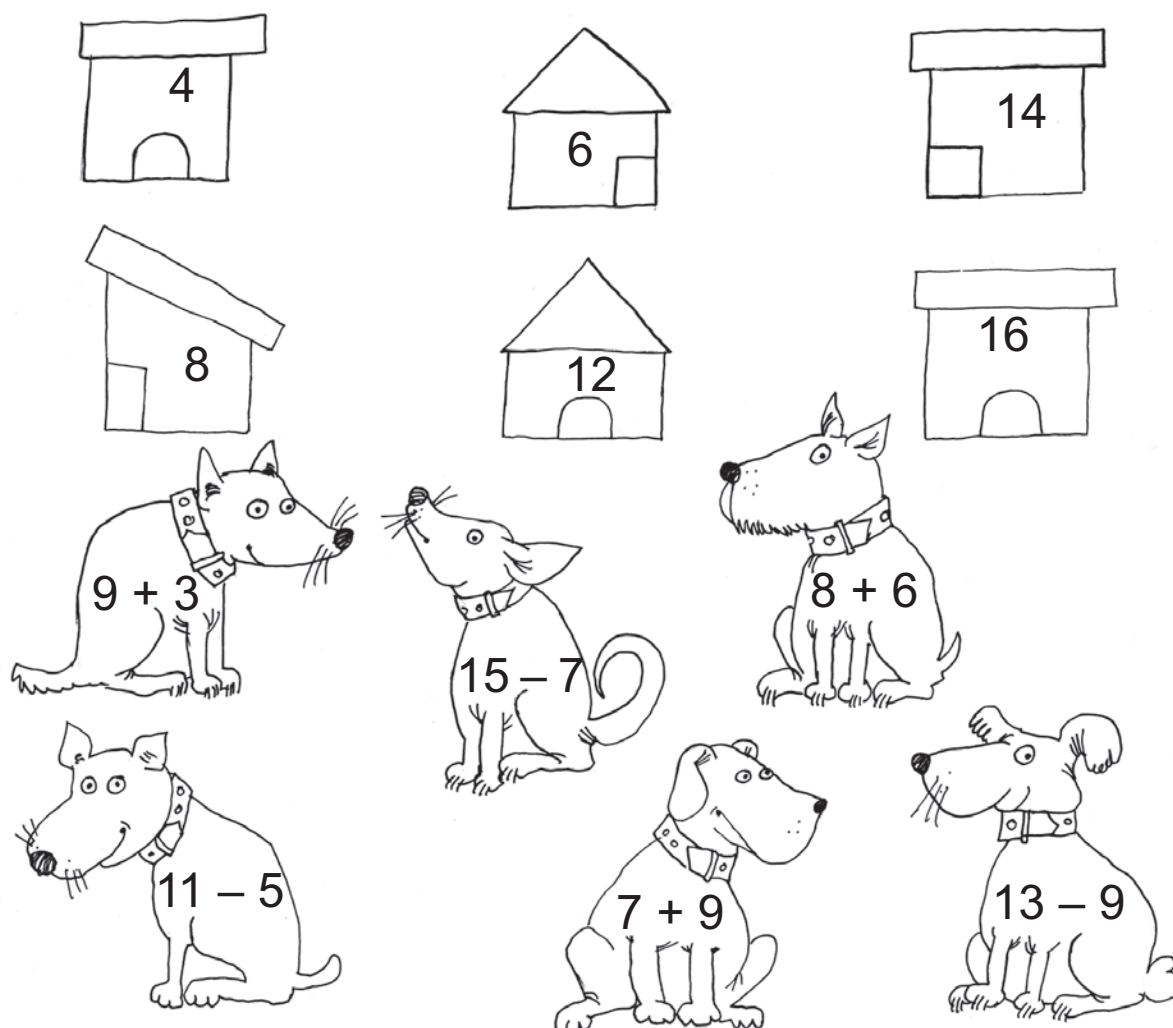
Vastus: on

279. Leia summa. Kirjuta vastus tabelisse.

	4	9	11	5	10	3	12	8	6	7
+ 7										

280. Leia igale koerale oma kuut.

Värvi rihm ja kuudi katus sama värvi.

281. Leia vahe. Kirjuta vastus tabelisse.

	11	14	17	20	12	18	13	16	19	15
- 8										

282. Leia õige tee majani. Värvi.

Raul ja Kristo elavad Kase tänaval.

Rauli maja number on **6**. Kristo maja number on **12**.

	$15 - 9$		$15 - 3$		$5 + 8$	
$17 - 8$		$2 + 4$		$8 + 4$		$11 + 2$
	$13 - 7$		$13 - 2$		$6 + 6$	
$10 - 3$		$9 - 3$		$10 + 2$		$12 - 4$
	$8 + 3$		$12 - 6$		$7 + 5$	
$12 - 5$		$14 - 8$		$11 - 1$		$16 - 4$
	$10 - 4$		$13 - 6$		$20 - 8$	

283. Lahenda ülesanne.

Ühel pool tänavat on 11 maja.

Teisel pool on kaks maja vähem.

1. Mitu maja on teisel pool tänavat?
2. Mitu maja on kokku?

[illegible][illegible]

286. Koosta iga ülesande järgi veel 3 ülesannet.

8 + 7 =	5 + 6 =	9 + 4 =
7 + 8 =		
15 - 7 =		
15 - 8 =		
6 + 9 =	4 + 7 =	5 + 8 =

287. Koosta antud arvudega neli ülesannet.

12, 8, 4	15, 6, 9	7, 6, 13
___ + ___ = ___	___ + ___ = ___	___ + ___ = ___
___ + ___ = ___	___ + ___ = ___	___ + ___ = ___
___ - ___ = ___	___ - ___ = ___	___ - ___ = ___
___ - ___ = ___	___ - ___ = ___	___ - ___ = ___

288. Lahenda ülesanne.

Klassi-õhtul kaunistati klass õhu-pallidega.

Siniseid õhu-palle oli 8. Punaseid õhu-palle oli 7.

Kollaseid palle oli 4 võrra rohkem kui punaseid.

1. Mitu kollast õhu-palli oli?

2. Mitu õhu-palli oli kokku?

Andmed: Punaseid õhu-palle

--	--

Kollaseid õhu-palle

--	--

võrra rohkem

1. Mitu kollast õhu-palli oli?

Lahendus:

Mitu õhu-palli oli?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus:

Andmed:

Siniseid palle

--	--

Punaseid palle

--	--

Kollaseid palle

--	--

2. Mitu sinist ja punast õhu-palli oli kokku?

Lahendus:

Mitu sinist ja õhu-palli oli?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastus:

LISA: NN KAHEKSA REA TABELID

$9 + 2 = \dots\dots$		
$9 + 3 = \dots\dots$	$8 + 3 = \dots\dots$	
$9 + 4 = \dots\dots$	$8 + 4 = \dots\dots$	$7 + 4 = \dots\dots$
$9 + 5 = \dots\dots$	$8 + 5 = \dots\dots$	$7 + 5 = \dots\dots$
$9 + 6 = \dots\dots$	$8 + 6 = \dots\dots$	$7 + 6 = \dots\dots$
$9 + 7 = \dots\dots$	$8 + 7 = \dots\dots$	$7 + 7 = \dots\dots$
$9 + 8 = \dots\dots$	$8 + 8 = \dots\dots$	$7 + 8 = \dots\dots$
$9 + 9 = \dots\dots$	$8 + 9 = \dots\dots$	$7 + 9 = \dots\dots$

$6 + 5 = \dots\dots$		
$6 + 6 = \dots\dots$	$5 + 6 = \dots\dots$	
$6 + 7 = \dots\dots$	$5 + 7 = \dots\dots$	$4 + 7 = \dots\dots$
$6 + 8 = \dots\dots$	$5 + 8 = \dots\dots$	$4 + 8 = \dots\dots$
$6 + 9 = \dots\dots$	$5 + 9 = \dots\dots$	$4 + 9 = \dots\dots$

$3 + 8 = \dots\dots$	
$3 + 9 = \dots\dots$	$2 + 9 = \dots\dots$

$11 - 2 = \dots\dots$		
$11 - 3 = \dots\dots$	$12 - 3 = \dots\dots$	
$11 - 4 = \dots\dots$	$12 - 4 = \dots\dots$	$13 - 4 = \dots\dots$
$11 - 5 = \dots\dots$	$12 - 5 = \dots\dots$	$13 - 5 = \dots\dots$
$11 - 6 = \dots\dots$	$12 - 6 = \dots\dots$	$13 - 6 = \dots\dots$
$11 - 7 = \dots\dots$	$12 - 7 = \dots\dots$	$13 - 7 = \dots\dots$
$11 - 8 = \dots\dots$	$12 - 8 = \dots\dots$	$13 - 8 = \dots\dots$
$11 - 9 = \dots\dots$	$12 - 9 = \dots\dots$	$13 - 9 = \dots\dots$

$14 - 5 = \dots\dots$		
$14 - 6 = \dots\dots$	$15 - 6 = \dots\dots$	
$14 - 7 = \dots\dots$	$15 - 7 = \dots\dots$	$16 - 7 = \dots\dots$
$14 - 8 = \dots\dots$	$15 - 8 = \dots\dots$	$16 - 8 = \dots\dots$
$14 - 9 = \dots\dots$	$15 - 9 = \dots\dots$	$16 - 9 = \dots\dots$

$17 - 8 = \dots\dots$	
$17 - 9 = \dots\dots$	$18 - 9 = \dots\dots$

SISUKORD

ARVUD 1–20	3
Kahekohalise arvu koostis.....	9
Arvude 1–20 võrdlemine.....	13
Paaris- ja paaritud arvud	15
Järgarvud 1.–20.	19
Liitmine ja lahutamine 10 piires	22
LIITMINE JA LAHUTAMINE 20 PIIRES (järguühiku ületamiseta)	29
Liitmine järguühiku ületamiseta	29
Liitmine 20-ni	34
Lahutamine järguühiku ületamiseta.....	36
20-st ühekohalise arvu lahutamine.....	40
20-st kahekohalise arvu lahutamine.....	42
Kahekohalisest arvust kahekohalise arvu lahutamine.....	43
Arvu suurendamine mingi arvu võrra.....	49
Arvu vähendamine mingi arvu võrra.....	54
Arvu suurendamine või vähendamine mingi arvu võrra	58
RAHAÜHIKUD	61
PIKKUSÜHIKUD.....	66
SIRGLÕIK.....	69
KUJUNDID	75
Liitmine ja lahutamine 20 piires (järguühiku ületamisega).....	80
Liitmine järguühiku ületamisega	80
Lahutamine järguühiku ületamisega.....	102
Liitmine ja lahutamine järguühiku ületamisega.....	119
Lisa	128

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Hariduslike erivajadustega
õpilaste õppevara arendamine